

THE INTERNATIONAL BESTSELLER

I'M NOT SCARED

*"Sucks you in like *The Blair Witch Project*"*
Observer

NICCOLO
AMMANITI

Niccolò Ammaniti
Ne bojim se

Naslov originala:

I'm Not Scared

2001

*Ova knjiga posvećena je mojoj sestri Luizi
koja me je pratila na Neri sa svojom
srebrnom zvezdicom zakačenom za jaknu.*

*Samo je to shvatio. Da je upao u tminu.
I u trenutku u kome je to shvatio, prestao je da shvata.
Džek London*

1

Taman sam se spremao da pretekнем Salvatorea kada sam začuo svoju sestru kako se dere. Okrenuo sam se i ugledao kako nestaje progutana žitom koje je prekrivalo brežuljak.

Nije trebalo da je vodim sa sobom, teško meni kad mama sazna. Zaustavio sam se. Bio sam gola voda. Udahnulo sam i pozvao je. - Marija? Marija?

Odazvao mi se tužan glasić. - Mikele!

- Jesi li se povredila?

- Jesam, dođi.

- Šta te boli?

- Noga.

Blefira, umorila se. Idem ja dalje, rekoh sebi. A šta ako se stvarno povredila?

Gde su ostali?

Ostavili su tragove u žitu. Polagano su napredovali ka vrhu brda, u paralelnim nizovima, poput prstiju na ruci, za sobom ostavljajući čete oborenih stabljika.

Te godine je žito visoko naraslo. Pred kraj proleća mnogo kiše je palo, i sredinom juna stabljike su bile raskošnije nego ikad. Nikle su gusto, bremenite klasjem, spremne za žetvu.

Žito je sve prekrilo. Bregovi - niski - valjali su se kao talasi zlaćanog okeana. Sve dokle pogled seže - žito, nebo, zrikavci, sunce i žega.

Pojma nisam imao koliku je vruće, devetogodišnjak se slabo razume u stepene Celzijusa, ali sam znao da nije normalno.

To proketo leto 1978. ostalo je zapamćeno kao jedno od najtoplijih u čitavom veku. Vrelina se zavukla u kamen, izmrvila zemlju, pržila je biljke i tamanila životinje, palila kuće. Paradajz iz bašte bio je bez soka, tikvico male i tvrde. Sunce ti je otimalo dah, snagu, želju da se igraš, sve. A noću se jednako skapavalo.

U Akvi Traverse odrasli nisu izbijali iz kuće pre šest popodne. Uvuku se unutra i spuste roletne. Samo smo se mi drznuli u usijana i pusta polja.

Moja sestra Marija imala je pet godina i pratila me je s upornošću

malog kera izvučenog iz štenare.

„Hoću da radim sve što i ti“, stalno je ponavljala. Mama joj je davala za pravo.

„Jesi li ili nisi stariji brat?“ I, džabe, morao sam da je vodim sa sobom. Niko se nije zaustavio da joj pomogne.

Normalno, trka je bila u toku.

- Pravo napred, uzbrdo. Bez skretanja. Zabranjeno je ići jedan iza drugog. Zabranjeno je zaustavljati se. Ko stigne poslednji, čeka ga kazna - odlučio je Lubanja, i dozvolio: - U redu, tvoja sestra se ne takmiči. Mnogo je mala.

- Nisam mnogo mala! - pobunila se Marija. - Hoću i ja da se trkam! - A onda je pala.

Šteta, bio sam treći.

Prvi je bio Antonio. Kao i uvek.

Antonio Natale, zvani Lobanja. Zašto smo ga zvali Lobanja, ne sećam se. Možda zato što je jednom zalepio sebi na ruku mrtvačku glavu sa jedne od onih sličica što se kupuju u trafici i lepe vodom. Lobanja je bio najstariji u ekipi. Dvanaestogodišnjak. Bio je vođa. Voleo je da komanduje, i kad ga ne poslušаш znao je da bude opak. Nije bio neki grmalj, ali je bio krupan, snažan i hrabar. I penjao se uz to brdo kao kakva prokleta mašina.

Drugi je bio Salvatore.

Salvatore Skardačone imao je devet godina, kao i ja. Išli smo u isti razred. Bio mi je najbolji drug. Salvatore je bio viši od mene. Bio je usamljen dečak. Povremeno bi nam se pridružio, ali je često ostajao po strani. Bio je bistriji od Lobanje, očas posla je mogao da mu preuzme vlast, ali nije bio zainteresovan za poziciju vođe. Njegov otac, advokat Emilio Skardačone, bio je krupna zverka u Rimu. I držao je silne pare u Švajcarskoj. Tako se govorkalo.

I tu sam bio i ja, Mikele. Mikele Amitrano. I ovoga puta bio sam treći, dobro sam se penjao, ali sam krivicom moje sestre sada zaostao.

Baš sam rešavao da li da se vratim ili da je ostavim, kada sam spao na četvrto mesto. S druge strane hrbata pretekao me je kilavi Remo Marcano. A ako odmah ne nastavim da se penjem prešišaće me i Barbara Mura.

To bi bilo užasno. Da me žensko pretekne. I to neka debeljuca.

Barbara Mura se penjala četvoronoške kao razjarena krmača. Sva znojava i umazana zemljom.

- Šta je, ne ideš po sestricu? Zar je nisi čuo? Povredila se, sirota - zagroktala je, sva srećna. Bar jednom će da izbegne kaznu.

- Idem, idem... I opet ću da te pobedim. - Nisam tek tako mogao da joj priuštim to zadovoljstvo.

Okrenuo sam se i sjurio nizbrdo mlatarajući rukama i urlajući poput sijuksa. Kožne sandale su se klizale po žitu. Par puta mi je dupe poljubilo patos.

Nisam je video. - Marija! Marija! Gde si?

- Mikele...

Eno je. Tamo. Mala i nesretna. Sedela je na obruču od prekinutih stabljika. Jednom rukom je trljala gležanj a u drugoj je stezala naočare. Kosa joj se slepila po čelu a oči se caklile. Kada me je ugledala iskrivila je usta i nadula se kao ćuran.

- Mikele...?

- Marija, zbog tebe sam izgubio trku! Lepo sam ti rekao da ne pođeš, dođavola...

Seo sam. - Šta ti se to dogodilo?

- Spotakla sam se. Povredila sam nogu i... širom je otvorila usta, stisnula oči, zanjihala glavom i počela da cmizdri.

- Naočare! Naočare su se polomile!

Došlo mi je da joj opalim šamarčinu. Treći put je lomila naočare otkako je počeo raspust. A koga je mama svaki put grdila?

„Moraš da čuvaš sestru, ti si stariji brat.”

„Mama, ja...”

„Nema tu, ja mama. Tebi i dalje nije jasno da ja pare ne berem na drveću. Sledeći put kada polomite naočare takva te kazna čeka da...”

Prebile su se po sredini, gde su već bile lepljene. Bile su za bacanje. Moja sestra je i dalje plakala.

- Mama... Naljutiće se... Šta da radimo?

- Zalepićemo selotejpom. Šta drugo da radimo? Hajde, diži se.

- Ružne su sa selotejpom. Odvratne. Ne sviđaju mi se.

Stavio sam naočare u džep. Bez njih Marija ništa nije videla, bila je razroka i lekar je rekao da će morati na operaciju pre nego što poraste. - Nema veze. Diži se.

Prestala je da plače i počela da šmrca. - Boli me noga.

- Gde? - Sve vreme sam razmišljao o ostalima, mora da su stigli na vrh pre sat vremena. Poslednji sam. Samo sam se nadao da mi Lobanja neće smisliti pretešku kaznu. Jednom kada sam izgubio trku naterao me je da trčim po koprivama.

- Gde te boli?

- Ovde... Pokazala je na gležanj.

- Uganula si. Nije to ništa. Brzo će da prođe.

Odvezao sam joj patiku i veoma pažljivo je skinuo. Baš kao što bi doktor uradio. - Je li sad bolje?

- Malo. Hoćemo kući? Strašno sam žedna. A mama...

Bila je u pravu. Previše smo odmakli. I predugo se zadržali. Vreme ručka prošlo je odavno i mama se sto posto nije skidala s prozora.

Loše mi se piše kad stignem kući.

A ko je to mogao i da zamisli pre samo nekoliko sati.

Tog jutra smo krenuli biciklima.

Obično smo se vozikali naokolo, u blizini kuća, stizali do kraja polja, do isušenog potoka i trkajući se vraćali nazad.

Moj bicikl je bio pravi krš, sedište je bilo krpljeno i toliko visoko da sam morao skroz da se savijem da bih dodirnuo zemlju.

Svi su ga zvali Krintija. Salvatore je govorio da je to bicikl alpinaca. Ali ja sam ga voleo, bio je to bicikl moga oca.

Kad nismo vozili bicikl na ulici smo igrali fudbal, otimanja zastavice, crvene marije ili, pod nadstrešnicom hangara, hvatanja zjala.

Mogli smo da radimo šta nam je volja. Kola tuda nisu prolazila. Opasnosti nije bilo. A odrasli su se zavukli u kuće kao krastače koje čekaju da žega prođe.

Vreme je sporo prolazilo. Pred kraj leta jedva smo čekali da počne škola. Tog jutra smo zapodenuli priču o Meliketijevim svinjama.

Često se među nama vodio razgovor o Meliketijevim svinjama. Govorkalo se da ih matori Meliketi dresira da rastrgnu kokoške, pa čak i zečeve i mačke kad ih nahvata po putu.

Lobanja je pljucnuo mlaz bele pljuvačke. - Ovo vam još nisam ispričao. Nisam mogao. Ali, sad vam kažem - te svinje su pojele jazavičara Meliketijeve ćerke.

Opšti hor se nadigao. - Ne, nije istina!

- Istina je. Tako mi srca Bogorodice. Živog. Živog živcatog.

- Nemoguće!

Kakve li su to zveri, kad su mogle da pojedu i jednog rasnog psa?

Lobanja je potvrdno klimnuo glavom. - Meliketi ga je ubacio u zabran. Jazavičar je pokušao da pobegne, lukava je to životinja, ali su Meliketijeve svinje još lukavije. Nije mu bilo spasa. Preklan, dok si rek'o keks... Onda je dodao: - Gore su od divljih svinja.

Barbara je zapitala: - A zašto im ga je bacio?

Lobanja se zamislio. - Popišao se po kući. A ako ti završiš tamo, tako debela, smazaće te do koske.

Marija je ustala. - Je li Meliketi lud?

Lobanja je opet pljunuo na zemlju. - Luđi od svojih svinja.

Začutili smo razmišljajući o Meliketijevoj ćerki i njenom zlom ocu. Niko od nas nije znao kako joj je ime, ali se proćula po tome što je oko noge nosila nešto poput gvođenog oklopa.

- Da odemo da ih vidimo! - izletelo je iz mene.

- U ekspediciju! - odvrati Barbara.

- Strašno je daleko Meliketijevo imanje. Mnogo nam vremena treba - gundao je Salvatore.

- Nije nego je strašno blizu, hajdemo... - Lobanja se popeo na bicikl. Nikada nije propuštao priliku da porazi Salvatorea.

Dobio sam ideju. - Zašto ne uzmemo kokošku iz Removog kokošinjac, kad stignemo možemo da je bacimo svinjama i gledamo kako je proždiru?

- Strava! - Lobanja je odobrio.

- Ubiće me tata ako mu uzmemo kokošku - cmizdrio je Remo. Nije imao kud, ideja je bila odlična.

Ušli smo u kokošinjac, odabrali najmršaviju i najrašćerupaniju kokošku i strpali je u vreću.

I krenuli smo, nas šestoro i kokoška, da vidimo famozne Meliketijeve svinje, vozili smo kroz žitna polja, i dok smo tako vozili, vozili, sunce je odskoćilo i sve zapalilo.

Salvatore je bio u pravu, Meliketijevo imanje bilo je jako udaljeno. Kad smo stigli, crkavali smo od žeđi, a u glavama nam je ključalo.

Meliketi je s naoćarima za sunce sedeo u staroj stolici za ljućanje, pod iskrivljenim suncobranom.

Imanje se raspadalo, krov se jedva nekako držao uz pomoć katrana i lima. Po dvorištu su na sve strane bili razbacani najraznovrsniji

predmeti - točkovi od traktora, zarđala „bjankina”,¹ stolice bez sedišta, sto bez noge. Na kočevima obraslim bršljenom stajale su kravlje lobanje istrunule od kiše i sunca. I jedna manja lobanja, bez rogova. Ko zna od koje li je to životinje ostalo.

Neko žgoljavo pseto je lajalo na lancu.

U pozadini su se videle limene barake i zabrani za svinje, na ivici jedne raseline.

Raseline su mali kanjoni, dugačke pukotine koje je voda izdubila u kamenu. Beli vrhovi, stene i zašiljeni zupci izbijaju iz crvene zemlje. Često unutra rastu pogrbljene masline, planike i šimširika, a ima i pećina u koje pastiri ostavljaju ovce.

Meliketi je ličio na mumiju. Naborana koža visila je sa njega, a bio je i ćosav, ako se izuzme beli pramen koji mu je rastao na grudima. Oko vrata je nosio ortopedsku kragnu zakopčanu zelenom gumaticom, a na sebi crne, kratke pantalone i braon plastične papuče.

Video je kako stižemo na biciklima, ali se nije pokrenuo. Mora da smo mu izgledali kao fatamorgana. Tim putem niko nikada nije prolazio, u najboljem slučaju pokoji kamion sa senom.

Smrdelo je na mokraču. I milione konjskih muva. Meliketiju nisu smetale. Tiskale su mu se na glavi i oko očiju, kao kravama. Zafrktao bi samo kada bi mu zalutale u usta.

Lobanja je iskoračio. - Gospodine, žedni smo. Da nemate malo vode? Zabrinuo sam se, jer neko poput Meliketija mogao je da te upuca, baci svinjama ili ti da da popiješ zatrovanu vodu. Tata mi je ispričao da je neki čovek u Americi imao jezerce u kom je držao krokodile, i kad bi se neko zaustavio da nešto pita ovaj bi ga pozvao u kuću, udario po glavi i bacio krokodilima. A kada je došla policija, da ne bi išao u zatvor, pustio je da ga krokodili rastrgnu. Meliketi je bez problema mogao da bude tako neko.

Starac je podigao naočare. - Otkud vi ovde, klinici? Da niste malo previše odmakli od kuće?

- Gospodine Meliketi, je li istina da ste dali svog jazavičara svinjama da ga pojedu? - odvalila je Barbara.

Premro sam. Lobanja se okrenuo ka njoj i sevnuo pogledom punim mržnje. Salvatore ju je šutnuo u cevanicu.

Meliketi je prasnuo u smeh i dobio takav napad kašlja da mu je malo falilo da se zadavi. Kada je došao sebi, rekao je:

- Ko ti je rekao tu glupost, devojčice? Barbara je pokazala na Lobanju. - On!

Lobanja je pocrveneo, spustio glavu i zagledao se u cipele. Ja sam znao zašto je Barbara to rekla.

Nekoliko dana ranije takmičili smo se u bacanju kamena i Barbara je izgubila. Za kaznu, Lobanja ju je naterao da otkopča košulju i pokaže nam grudi. Barbara je imala jedanaest godina. Imala je nešto malo sisa, tačnije ispljuvak od sisa, ni izbliza onoliko koliko će dobiti kroz koju godinu. Odbila je.

- Ako nećeš, slobodno možeš da zaboraviš da postojimo - pripretilo joj je Lobanja. Meni je to teško palo, nije bila pravedna ta kazna. Barbara mi se nije sviđala, kad god bi joj se ukazala prilika pokušala bi da te zezne, ali da pokaže sise, ne, to mi se činilo previše.

Lobanja je prelomio: - Ili ćeš da ih pokažeš ili ispadaš. I Barbara je bez reči stala da otkopčava košuljicu.

Nisam mogao da ih ne pogledam. Bile su to prve sise koje sam video u životu, ako ne računam mamine. Možda sam jednom, kad je ostala da spava kod nas, video i sise moje rođake Eveline, deset godina starije od mene. U svakom slučaju, već sam sebi stvorio neku predstavu o tome kakve mi se sise sviđaju, a Barbarine mi se nikako nisu sviđale. Ličile su na mekan sir, na puke nabore na koži, nisu se mnogo razlikovale od valjušaka koje je gajila na stomaku.

Tu epizodu Barbara nije zaboravila, a sad je dočekala trenutak obračuna sa Lobanjom.

- I tako ti širiš priču da sam ja svog jazavičara bacio svinjama... - Meliketi se počeošao po grudima. - Avgust, tako se zvao. Po rimskom imperatoru. Imao je trinaest godina kada je izdahnuo. Zaglavila mu se pileća kost u grlu. Sahranjen je k'o čovek, sa sve grobnicom... - Uperio je prst u Lobanju. Ti, dečko, kladim se da si ti najstariji, je 1' da?

Lobanja nije odgovorio.

- Ne smeš da lažeš. I ne treba da blatiš druge. Treba da govoriš istinu, naročito mlađima od sebe. Samo istinu. Pred ljudima, pred gospodom Bogom i pred samim sobom, jesi li razumeo? - Izgledao je kao sveštenik dok drži pridiku.

- I nije piškio po kući? - insistirala je Barbara.

Meliketi je pokušao da odmahne glavom ali mu kragna to nije

dozvolila. - Bio je to vaspitan pas. Strašan lovac na miševe. Neka mu je laka zemlja. - Pokazao je u pravcu česme. Ako ste žedni, dole ima vode. Najbolja je u celom kraju. Znam šta pričam.

Tako smo se napiti da nam je malo falilo da prsnemo. Bila je sveža i dobra. Posle smo počeli da se prskamo i guramo glave pod česmu.

Lobanja je onda rekao da je Meliketi seronja. I da sasvim pouzdano zna da je ta matora budala bacila jazavičara svinjama.

Uperio je pogled u Barbaru i rekao: - Platićeš mi za ovo... Udaljio se gundajući i seo sam na drugu stranu ulice.

Salvatore, Remo i ja započeli smo lov na punoglavce. Moja sestra i Barbara sele su na ivicu česme i umočile noge u vodu.

Nakon nekoliko minuta Lobanja se vratio, sav uzbuđen.

- Gledajte! Gledajte! Vidite kako je veliko! Okrenuli smo se. - Šta?

- Ono.

Bilo je to brdo.

Ličilo je na kolač. Ogroman kolač koji je neki džin spustio na ravnicu. Uzdizalo se pred nama na koji kilometar razdaljine. Zlačano i ogromno. Žito ga je prekrivalo kao kakvo krzno. Nijedno drvo, vrh, nikakav nedostatak nije narušavao profil. Nebo je okolo bilo tečno i prljavo. Druga brda, u pozadini, izgledala su kao patuljci u poređenju s tom ogromnom kupolom.

Ko zna zašto ga do tog trenutka niko nije primetio. Gledali smo u njega a da ga nismo stvarno primećivali. Možda zato što se stapalo s okolinom. Možda jer smo svi, očiju usredsređenih na put, tražili Meliketijevo imanje.

- Hajde da se popnemo. - Lobanja je pokazao na brdo. - Hajde da se popnemo na planinu.

Rekao sam: - Ko zna čega sve ima gore.

Mora da se radi o neverovatnom mestu, možda tamo živi neka neobična životinja.

Tako visoko niko od nas nije se nikada popeo.

Salvatore je rukom zaklonio oči i stao da proučava vrh. - Kladam se da se odozgo vidi more. Da, moramo da se popnemo.

Posmatrali smo ga u tišini.

To se zove avantura, a ne nekakve Meliketijeve svinje.

- I na vrh da postavimo našu zastavu. Pa ako se neko popne biće mu jasno da smo mi prvi stigli - rekao sam ja.

- Kakvu zastavu? Nemamo zastavu - rekao je Salvatore.

- Postavićemo kokošku.

Lobanja je zgrabio džak u kom se nalazilo živinče i stao da ga vitla.

-Jasno!

- Zavravimo joj šiju, zabijemo štap u dupe i posadimo u zemlju. Ostaće kostur. Ja ću da postavim.

Kokoška na kocu mogla je da se protumači kao veštičje znamenje.

Alije Lobanja izvukao glavni adut. - Pravo uzbrdo. Nema skretanja. Zabranjeno je da se ide jedan iza drugog. Zabranjeno je da se zastaje. Ko stigne poslednji plaća kaznu.

Ostali smo bez teksta. Trka! Zašto?

To je bar bilo jasno. Da se osveti Barbari. Stići će poslednja i platiće.

Pomislio sam na svoju sestru. Rekao sam da je suviše mala za takmičenje i da se ne važi, ona će da izgubi.

Barbara je odmahнула prstom. Prozrela je iznenađenje koje joj priprema Lobanja.

- Šta ima veze? Trka je trka. Ona je s nama. Ili neka nas čeka dole.

To nikako nije moglo. Nisam mogao da ostavim Mariju. Priča o krokodilima nije mi izlazila iz glave. Meliketi je bio ljubazan, ali mu nije trebalo previše verovati. Šta da kažem mami ako je ubije?

- Ako moja sestra ostaje, ostajem i ja.

Samo je još Marija falila. - Nisam mala! Hoću i ja da se trkam.

- Ti, ćuti!

Lobanja se postarao da nađe rešenje. Mogla je da pođe, ali nije učestvovala u trci.

Spustili smo bicikle iza česme i krenuli.

Eto otkud ja na brdu. Nazuo sam Mariji cipelu.

- Možeš li da hodaš?

- Ne. Mnogo me boli.

- Čekaj. - Dvaput sam joj dunuo u nogu. Onda sam zario ruke u zažarenu zemlju. Zgrabio sam malo, pljunuo i razmazao po nozi. - Tako će da prođe. Znao sam da ne pali. Zemlja je dobra za ujed pčele i koprivu, ne i za uganuća, ali možda će da nasedne. - Je li bolje?

- Rukom je obrisala nos. - Malo.

- Možeš li da hodaš?

- Mogu.

Uzeo sam je za ruku. - Hajde, onda, idemo, poslednji smo.

Zaputili smo se ka vrhu. Svakih pet minuta Marija je morala da sedne i odmori nogu. Srećom, počeo je da duva povetarac koji je olakšao stvari. Pomerao je žito uz zvuk koji je ličio na dah. Odjednom mi se učinilo da je neka životinja prošla kraj nas. Crna, hitra, nečujna. Vuk? Nije bilo vukova u našim krajevima. Možda lisica ili pas.

Uspon je bio strm i nije mu bilo kraja. Dokle god mi je pogled sezao bilo je žito, ali kad sam konačno ugledao parče neba shvatio sam da nema još mnogo, da je vrh tu, da toga nismo bili ni svesni, a već smo se popeli.

Nije bilo baš ništa naročito. Žito ga je prekrivalo kao i sve ostalo. Pod nogama nam je bila ista crvena, spečena zemlja. Nad glavom, isto usijano sunce.

Pogledao sam u daljinu. Beličasta izmaglica je sve obavijala. More se nije videlo. Ali su se zato videla druga brda, niža, i Meliketijevo imanje sa zabranima za svinje, i procep u stenama, a video se i beli put kroz polje, onaj dugi put kojim smo prošli na biciklima da bismo stigli dovde. I, sasvim sitno, video se zaseok u kojem smo stanovali. Akva Traverse. Nekoliko kuća i stara seoska vila raštrkani po žitu. Obližnje mesto, Lučinjano, skrivala je magla.

Moja sestra je rekla: - Hoću i ja da vidim. Daj da vidim.

Popeo sam je na krke, mada sam se od umora jedva držao na nogama. Ko zna šta je mogla da vidi bez naočara.

- Gde su ostali?

Onuda kud su prošli red klasja se izgubio, mnoge stabljike su se povile a neke i prebile. Krenuli smo po tragovima koji su vodili ka drugom obronku brda.

Marija mi je stegla ruku i zarila nokte u kožu. - Odvratno! Okrenuo sam se.

Uradili su to. Nabili su kokošku na kolac. Stajala je na štapu. Noge su joj se klatile a krila bila raširena. Kao da se pre nego što je ispustila dušu prepustila krvnicima. Glava joj je visila na stranu, kao neki jezivi privezak natopljen krvlju. Iz poluotvorenog kljuna curile su teške crvene kapi. A iz grudi je virio vrh trske. Oblak muva metalnog sjaja zujao je naokolo i tiskao se u očima, u krvi.

Žmarci su mi prošli niz kičmu.

Produžili smo, i kada smo prešli hrbat brda počeli smo da se spuštamo. Gde su, kog đavola, otišli ostali? Zašto su sišli tuda?

Prešli smo još dvadesetak metara i otkrili zašto.

Brdo nije bilo oblo. S druge strane gubilo je svoj besprekoran oblik. Prelazilo se u neku vrstu grbe koja se blago spuštala izvijajući se, da bi se na kraju spojila sa ravnicom. Na sredini se nalazila tesna, zatvorena dolina, potpuno neprimetna, izuzev odozgo ili iz aviona.

Glinom bi se to brdo izvajalo očas posla. Dovoljno bi bilo napraviti loptu, Preseći je na pola. Jednu polovinu položiti na sto. Od druge polovine napraviti kobasicu, nešto poput dežmekastog crva, i prilepiti otpozadi, ostavljajući na sredini mesto za malu kotlinu.

Najčudnije od svega bilo je to što je po toj skrivenoj kotlini izraslo drveće. Hrastov šumarak zaklonjen od vetra i sunca. A neka napuštena kuća, s potpuno razvaljenim krovom od mrkog crepa i tamnih greda, virila je iz zelenih krošnji.

Spustili smo se niz puteljak i sišli u dolinicu.

Bilo je to poslednje što sam očekivao. Drveće. Hlad. Svežina.

Nisu se više čuli cvrčci, već cvrkut ptica. Bilo je ljubičastih ciklama.

Tepiha zelenog bršljana. I neki miris. Padao si u iskušenje da nađeš mestašce kraj panja i odremaš.

Salvatore se pojavio iznenada, kao duh. - Jesi li video? Haos!

- Strava! - odgovorio sam razgledajući naokolo. Možda ima neki potok da se napijem vode.

- Zašto ti je toliko trebalo? Mislio sam da si se vratio dole.

- Ma ne, moju sestru je zbolela noga, pa sam... Žedan sam. Moram da pijem vode.

Salvatore je iz ranca izvukao flašu. - Malo je ostalo... Marija i ja smo je podelili kao pravi brat i sestra. Jedva je bilo dovoljno da pokvasimo usta.

- Ko je pobedio? - Kazna me je brinula. Bio sam mrtav umoran. Ponadao sam se da bi Lobanja bar jednom mogao da mi oprost ili kaznu odgodi za neki drugi dan.

- Lobanja.

- A ti?

- Drugi. Pa onda Remo.

- A Barbara?

- Poslednja. Kao i obično.
- Kome sleduje kazna?
- Lobanja kaže, Barbari. Ali, Barbara kaže, tebi, jer si poslednji stigao.
- I šta sad?
- Ne znam, otišao sam da prošetam. Smučile su mi se te kazne. Zaputili smo se ka kući.

Pravim čudom se držala uspravno. Uzdizala se u središtu zaravni prekrivene hrastovim granjem.

Duboke pukotine su je prošarale od temelja do krova. Od ragastova su ostali samo tragovi. Smokva, sva čvornovata, izrasla je na stepeništu za balkon. Korenje je razorilo kamene stepenike i srušilo ogradu. Gore su još uvek stajala stara vrata obojena u plavo, do srži trula i oljuštena od sunca. U središtu građevine veliki luk natkrilio je sobu sa zasvođenom tavanicom. Štala. Zardali podupirači i drveni stubovi držali su tavan koji je na mnogim mestima popustio. Na podu je bilo sasušenog smeća, pepela, malih hrpa pločica i otpadaka sa zida. Zidovi su izgubili veliki deo maltera i otkrili golo, naslagano kamenje.

Lobanja je sedeo na kanti vode. Kamenjem je gađao zardalo bure i posmatrao nas.

- Uspeo si - i precizirao: - Ovo mesto je moje.
- Kako, tvoje?
- Moje je. Ja sam ga prvi ugledao. Stvari pripadaju onom ko ih prvi pronađe.

Nešto me je gurnulo napred i malo je falilo da poljubim patos. Okrenuo sam se.

Sva zajapurena, u prljavoj majici, raščupana, Barbara je kidisala na mene spremna da se pobije. - Na tebe je red. Stigao si poslednji. Izgubio si!

Digao sam pesnice. - Vratio sam se. Inače bih stigao treći. Znaš i sama.

- Šta ima veze? Izgubio si!
- Ko treba da bude kažnjen? - upitao sam Lobanju. - Ja ili ona? Nije žurio s odgovorom, a onda je pokazao na Barbaru.
- Vidiš? Vidiš? - obožavao sam Lobanju.

Barbara je nogama stala da šutira prašinu. - Nije pravedno! Nije

pravedno! Uvek ja! Što uvek ja?

Nisam znao odgovor. Ali sam znao da uvek postoji neko ko je baksuz. Tih dana je Barbara Mura, debeljuca, bila žrtveno jagnje.

Bilo mi je žao, ali sam bio srećan što nisam na njenom mestu. Barbara je kružila oko nas poput nosoroga.

- Hajde onda da glasamo! Ne može on sve da odlučuje.

I sada, nakon dvadeset dve godine, nije mi jasno kako nas je podnosila. Sigurno iz straha da će ostati sama.

- U redu. Da glasamo - dopustio je Lobanja. - Ja kažem da je na tebe red.

- I ja - rekao sam.

- I ja - ponovila je Marija kao papagaj.

Pogledali smo u Salvatorea. Nema uzdržanih prilikom glasanja. Takva su bila pravila.

- I ja - rekao je Salvatore, skoro šapatom.

- Vidiš? Pet prema jedan. Izgubila si. Tebi sleduje kazna - zaključio je Lobanja.

Barbara je stisnula usne i pesnice, video sam kako guta nešto veličine teniske lopte.

Pokunjila se, ali nije zaplakala. Poštovao sam je.

- Šta... treba da radim? - promucala je.

Lobanja se trljao po vratu. Njegov pokvareni um krenuo je u pogon.

Kolebao se jedan trenutak. - Moraš da... nam je pokažeš... Svima moraš da nam je pokažeš.

Barbara se zateturala. - Šta moram da vam pokažem?

- Prošli put si nam pokazala sise. - I, obraćajući se nama: - Ovog puta će da nam pokaže ribu. Dlakavu pičku. Skineš gaće i pokažeš...

- Zacerekao se očekujući da mu se pridružimo, ali to se nije dogodilo. Sledili smo se, kao da se vetar sa Arktika iznenada uvukao u dolinu.

Bila je to preterana kazna. Nikom od nas nije se gledala Barbarina riba. Bila je to kazna i za nas. Želudac mi se zgrčio. Poželeo sam da sam daleko. Bilo je u tome nečeg prljavog, nečega... Ne znam. Ružnog, eto. I smetalo mi je što je moja sestra prisutna.

- Nema šanse - reče Barbara odmahujući glavom. - Ne zanima me ni da me prebiješ.

Lobanja je ustao i prišao joj s rukama u džepovima. Među zubima

je stiskao klas pšenice.

Stvorio se pred njom. Izdužio vrat. Nije bio nešto mnogo viši od Barbare.

A ni mnogo snažniji. Da se Lobanja i Barbara pobiju, nisam mogao da se zakunem da bi Lobanja pobedio bez po' muke. Da ga Barbara obori na zemlju i skoči na njega, mogla bi i da ga uguši.

- Izgubila si. Sad skidaj gaće. Tako ćeš da naučiš da izigravaš gaduru.

- Ne!

Lobanja ju je ošamarilo.

Barbara je razjapila usta poput pastrmke i počela da trlja obraz. Još se nije rasplakala. Okrenula se ka nama.

- A vi, ništa ne kažete? - zacvilela je. - Isti ste kao i on! Mi - ni reći.

- U redu. Ali me nikada više nećete videti. Majke mi.

- Je 1' ti to plačeš? - Lobanja je bio van sebe od sreće.

- Ne, ne plačem, uspela je da izusti kroz jecaj.

Na sebi je imala zelene, pamučne pantalone sa smeđim zakrpama, od onih što su se kupovale na buvljoj pijaci. Bile su joj tesne i salo se prelivalo. Počela je da ih raskopčava.

Nazreo sam bele gaće sa žutim cvetićima. - Stani! Ja sam poslednji stigao

- začuo sam svoj glas.

Svi su se okrenuli.

- Jeste - progutao sam knedlu. - Hoću ja.

- Šta? - upitao me je Remo.

- Kaznu.

- Ne. Njoj sleduje - prostrelio me je Lobanja. - Ti s tim nemaš veze. Ćuti.

- E, baš imam. Ja sam poslednji stigao. Meni sleduje.

- Ne. Ja odlučujem... Lobanja je krenuo ka meni.

Kolena su mi klecala, ali sam se nadao da to niko neće da primeti. - Hajde ponovo da glasamo.

Salvatore je stao između mene i Lobanje. - Može da se ponovi.

Među nama su postojala izvesna pravila, a među tim pravilima bilo je i to da se glasanje može ponoviti.

Podigao sam ruku. - Meni sleduje. Salvatore je podigao ruku. - Mikeleu sleduje.

Barbara je zakopčala pojas i zajecala. - Njemu sleduje. Tako je pravedno. Lobanja je bio zatečen, luđačkim pogledom je piljio u Rema. - A ti? Remo je uzdahnuo. - Barbari sleduje.

- Šta da radim? - upitala je Marija. Potvrdno sam klimnuo glavom.

- Mom bratu sleduje.

A Salvatore je rekao: - Četiri prema dva. Pobedio je Mikele. Njemu sleduje.

Nije bilo jednostavno popeti se na sprat kuće.

Stepenište nije postojalo. Od stepenika je ostala gomila kamenih ploča. Polazilo mi je za rukom da se uspinjem tako što sam se hvatao za smokvino granje. Kupinovo grmlje grebalo mi je ruke i noge. Trn mi je izgulio desni obraz.

O tome da hodam po ogradi nije bilo ni govora. Da popusti upao bih u šumu kopriva i divljih ruža.

Bila je to kazna koju sam zaradio jer sam izigravao heroja.

- Moraš da se popneš na prvi sprat. Da uđeš. Da prođeš kroz celu kuću i sa prozora u dnu skočiš na drvo i spustiš se.

Plašio sam se da će Lobanja da me natera da pokažem kitu ili da uguram sebi motku u dupe a on je rešio da me primora da uradim nešto opasno, nešto gde sam u najgorem slučaju mogao da se povredim.

Bolje tako.

Stisnuo sam zube i napredovao ne žaleći se.

Ostali su sedeli ispod hrasta i uživali u predstavi u kojoj Mikele Amitrano lomi vrat.

Povremeno je stizao poneki savet. - Prođi onuda. - Moraš pravo da ideš. Tamo je puno trnja. - Pojedi neku kupinu, prijaće ti.

Nisam obraćao pažnju na njih.

Stigao sam do male terase. Postojao je uzak prostor između žbunja i zida. Uvukao sam se unutra i stigao do vrata. Bila su zatvorena lancem, ali je katanac izjeden rđom bio otključan. Gurnuo sam ih, i uz gvozdenu ciku vrata su se širom otvorila.

Silno šuštanje krila. Perje. Jato golubova izletelo je kroz rupu na krovu.

- Kako je? Kako je unutra? - čuo sam Lobanju kako pita. Nisam se trudio da mu odgovorim. Ušao sam pazeći gde stajem.

Našao sam se u velikoj sobi. Mnogi crepovi su popadali a jedna

greda se klatila po sredini. U ćošku se nalazio kamin sa krovom u obliku piramide pocrnelim od dima. U drugom ćošku bio je nagomilan nameštaj. Stari štednjak, prevrnuti zardao. Flaše. Zemljano posuđe. Crepovi. Pocepana mreža. Sve je bilo prekriveno golubjim izmetom. I jak miris, vonj memle, rezak, zabijao se u nos i grlo. Po podu od tucanika izrasla je šuma biljaka i travuljine. U dnu sobe nalazila su se vrata obojena u crveno, zatvorena, koja su sigurno vodila u druge prostorije kuće.

Morao sam tuda da prođem.

Stao sam jednom nogom, daske su zaškripale pod đonom a pod se jače zanjihao. U to vreme bio sam težak oko trideset pet kila. Manje-više kao kanister vode. Pitao sam se da li bi kanister vode postavljen u centar sobe probio pod. Bolje ne proveravati.

Do drugih vrata bilo je razumnije hodati tik uza zid. Na vrhovima prstiju, poput balerine, išao sam po ivicama sobe bez daha. Da se pod sruši završio bih u štali, nakon leta od najmanje četiri metra. Kostu da polomiš.

Ali se to nije dogodilo.

U susednoj sobi, velikoj otprilike koliko i kuhinja, poda nije ni bilo. Sa strane je propao, i sada je samo nešto poput mosta spajalo moja vrata sa vratima preko puta. Od sedam greda koje su podupirale pod ostale su neoštećene samo dve u sredini. Ostale su bile trupci izjedeni crvima.

Nisam mogao da pratim zidove. Morao sam da pređem most. Grede koje su ga podupirale sigurno nisu bile u boljem stanju od ostalih.

Ispod dovratka sam se oduzeo. Nisam mogao nazad. Ne bi me ostavili na miru do sudnjega dana. A da skočim? Odjednom mi se ta četiri metra koja su me delila od štale nisu više činila tako mnogo. Ostalima sam mogao da kažem da je nemoguće stići do prozora.

U pojedinim trenucima mozak može gadno da se poigra sa tobom. Otprilike deset godina kasnije desilo mi se da sam otišao na skijanje na Gran Saso. Dan je bio pogrešan, padao je sneg, bila je ciča zima, duvala je vetruština koja je ledila uši, a pala je i magla. Imao sam devetnaest godina i na skijanju sam bio samo jednom pre toga. Bio sam strašno uzbuđen i nije me zanimalo što drugi govore da je opasno, ja sam hteo da skijam. Popeo sam se na žičaru umotan kao

Eskim i krenuo ka stazama.

Vetar je bio tako jak da se motor žičare automatski gasio i palio samo kada bi naleti postali slabiji. Prešao bi deset metara pa se blokirao na nekih četvrt sata, onda još četrdeset metara, pa dvadeset minuta ugašen. Stalno tako. Da poludiš. Koliko sam mogao da vidim - a to nije bilo mnogo - ski-lift je bio prazan. Sve slabije i slabije sam osećao vrhove stopala, uši, prste na rukama. Pokušao sam da očistim sneg sa sebe, ali je to bio uzaludan napor, tiho je padao, lagano i neumoljivo. U jednom trenutku sam počeo da tonem u san, sporije da razmišljam, smogao sam snage i rekao sebi da ću, ako se uspavam, umreti. Pozvao sam upomoć. Odgovorio mi je vetar. Pogledao sam dole. Bio sam baš iznad staze. Obešen na desetak metara od snega. Prisetio sam se priče o pilotu koji se za vreme rata bacio iz aviona u plamenu, nije mu se otvorio padobran ali nije poginuo, spasio ga je meki sneg. Deset metara nije mnogo. Ako se dobro bacim, ako se ne ukrutim, ništa mi se neće dogoditi, padobrancu ništa nije bilo. Jedan deo mozga mi je besomučno ponavljao: „Baci se! Baci se! Baci se!”

Podigao sam sigurnosnu rešetku. I zaljuljao se. Srećom se u tom trenutku žičara pokrenula i došao sam sebi. Spustio sam šipku. Bilo je veoma visoko, u najboljem slučaju bih prebio noge.

U toj kući osećao sam se isto tako. Hteo sam da se bacim dole. Onda sam se setio da sam u nekoj Salvatoreovoj knjizi pročitao da gušteri mogu da se penju uza zid zato što imaju savršeno raspoređenu težinu. Prebace je na noge, trbuh i rep, a čovek samo u noge, i to je razlog što propada u živom pesku.

Eto šta je trebalo da uradim.

Kleknuo sam, ispružio se i počeo da puzim. Pri svakom mom pokretu spadali su malter i pločice. Lagano, polagano poput guštera, ponavljao sam sebi. Osećao sam kako se grede tresu. Trebalo mi je čitavih pet minuta, ali sam živ i zdrav stigao na drugu stranu.

Gurnuo sam vrata. Poslednja. U dnu se nalazio prozor koji je gledao u dvorište. Duga grana se penjala u kuću. Gotov posao. I ovde je pod popustio, ali samo sa jedne strane. Druga je držala. Upotrebio sam oprobano tehniku, hodanje tik uza zid. Ispod sebe sam gledao na sobu u polumraku. Bilo je ostataka vatre, otvorenih konzervi pelata i praznih kutija testenine. Neko mora da je tu

nedavno boravio.

Stigao sam do prozora bez teškoća. Pogledao sam nadole.

Malo dvorište bilo je opasano kupinovim grmljem a iza je šuma nadirala. Na zemlji se nalazilo korito od ispucalog cementa, zarđali krak dizalice, gomile maltera prekrivenih bršljanom, boca gasa i jedan dušek.

Grana na koju je trebalo da se popnem bila je blizu, na manje od metra. Ipak ne dovoljno da bih bez skoka mogao da je dosegnem. Bila je debela i vijugava poput anakonde. Dugačka preko pet metara. Izdržala bi me. Da se spustim do kraja našao bih način da siđem.

Uspravio sam se na simsu, prekrstio i bacio pruženih ruku, poput gibona iz amazonske prašume. Završio sam truhom na grani, pokušao da se za nju čvrsto uhvatim, ali je bila predebela. Propao sam nogama, ali nisam imao za šta da se zakačim. Počeo sam da klizim. Pokušavao sam da zarijem nokte u koru.

Spas je bio preda mnom. Manja grana je stajala na svega nekoliko decimetara od mene.

Zapeo sam iz petnih žila i obručke je dohvatio. Bila je suva. Prebila se.

Aterirao sam na leđa. Ostao sam da ležim, nepomično, zatvorenih očiju, ubeđen da sam slomio vrat. Nisam osećao bol. Ležao sam opružen, skamenjen, s granom u rukama, trudeći se da shvatim zašto ne osećam bol. Možda sam paralisiran, pa i da mi ugasiš cigaretu na ruci ili zabodeš viljušku u butinu ništa ne mogu da osetim.

Otvorio sam oči. Ostao sam da buljim u beskrajni zeleni kišobran hrasta koji se nadnosio nada mnom. Sunce je svetlucalo kroz lišće. Morao sam da pokušam da podignem glavu. Podigao sam je.

Odbacio sam tu glupu granu. Rukama sam dodirnuo tlo. I otkrio da se nalazim na nečemu mekanom. Na dušek.

Video sam sebe kako se strmoglavljujem, letim i stropoštavam bez povreda. Začuo se tup i slab zvuk baš u trenutku kada sam se prizemljio. Čuo sam ga, mogao bih da se zakunem u to.

Pomerio sam noge i otkrio da se ispod lišća, grančica i zemlje nalazi zelena reljefasta ploča, nadstrešnica od prozirne plastike. Kao da je bila pokrivena tako da se ne primeti. Stari dušek bio je položen preko.

Ta ploča me je spasla. Savila se i ublažila udarac. Znači, ispod mora da je šuplje.

Moglo je dole biti neko skrovište ili podzemni hodnik koji vodi u pećinu prepunu zlata i dragog kamenja.

Počeo sam četvoronoške da guram ploču.

Bila je teška, ali mic po mic nekako sam je pomerio. Zapahnuo me je užasan zadah govana.

Zaneo sam se, pokrio usta rukom i nastavio da guram.

Propao sam kroz rupu.

Bilo je mračno. Ali što sam više pomerao ploču postajalo je sve svetlije. Zidovi su bili od zemlje, iskopani ašovom. Hrastovo korenje bilo je posečeno.

Pošlo mi je za rukom da je još malo odmaknem. Rupa je bila široka nekoliko metara a duboka dva, dva i po metra.

Bila je prazna.

Ne, nečega je bilo u njoj. Hrpa smotanih prnja? Ne...

Životinja? Pas? Ne... Šta je to bilo?

Bilo je bez dlaka... belo... noga... Noga!

Odskočio sam i malo je falilo da se sapletem. Noga?

Udahnuo sam i na trenutak se ponovo nadneo. Bila je to noga.

Uši su mi bridele, glava i ruke su otežale. Gubio sam svest.

Seo sam, zažmurio, naslonio čelo na ruku, udahnuo. Pao sam u iskušenje da pobegnem, da odjurim do ostalih. Ali nisam mogao. Morao sam prvo još jednom da pogledam.

Primakao sam se i nagnuo glavu.

Bila je to dečja noga. I lakat je virio iz krpa. U dnu rupe nalazilo se neko dete.

Ispruženo na jednom kraju. Glavu je sakrilo između nogu. Nije se mrdalo.

Bilo je mrtvo.

Ne znam koliko dugo sam ga tako posmatrao. Bilo je tu i neko vedro. I lonče.

Možda je spavalo.

Dohvatio sam još jedan kamen i bacio ga ka njemu. Pogodio sam ga u butinu. Nije se pokrenulo. Bilo je mrtvo. Skroz mrtvo. Jeza mi je zagrizla teme. Uzeo sam novi kamen i pogodio ga u vrat. Imao sam utisak da se pokrenulo. Laganim pokretom ruke.

- Gde si? Gde si? Gde si se izgubio, pederu? Ostali! Lobanja me je dozivao.

Dohvatio sam ploču i navukao je tako da zapuši rupu. Onda sam razbacao lišće i zemlju i vratio dušek odozgo.

- Gde si, Mikele?

Udaljio sam se, ali prethodno sam se nekoliko puta okrenuo da proverim da li je sve na svom mestu.

Vozio sam se na Krntiji.

Sunce iza mojih leđa bilo je crvena, beskraj na lopta, a kada sam napokon dospeo do žita, nestalo je ostavljajući za sobom nešto narandžaste i ljubičaste boje.

Pitali su me kako je bilo u kući, je li bilo opasno, jesam li pao, je li bilo čudnih stvari, da li je bilo teško skočiti na drvo. Kleštima su izvlačili reči iz mene.

Na kraju nam je postalo dosadno, pa smo krenuli nazad. Staza je vodila od doline kroz žutocrvena polja sve do puta. Podigli smo bicikle i povezli se u tišini. Rojevi mušica zujali su oko nas.

Gledao sam Mariju koja me je pratila na svojoj „gracijeli”, čije je točkove izgrizlo kamenje, Lobanju, na čelu kolone, sa štitonošom Remom kraj sebe, Salvatorea koji je vozio u cik-cak, Barbaru na njenoj prevelikoj „bjanki”, i mislio sam na dete u rupi.

Ništa neću reći nikome.

- Stvari pripadaju onome ko ih prvi pronađe - obznanio je Lobanja.

Ako je tako, dete na dnu rupe je moje.

Da sam progovorio, Lobanja bi, kao i obično, prisvojio sve zasluge otkrića. Svima bi ispričao da ga je on pronašao, jer je on odlučio da se popnemo na brdo.

Ovoga puta ne. Ja sam platio kaznu, ja sam pao sa drveta i ja sam ga pronašao.

Nije bilo Lobanjino. Niti Barbarino. Nije bilo Salvatoreovo. Bilo je moje. Moje tajno otkriće.

Nisam znao da li sam pronašao mrtvaca ili živo biće. Možda se ruka nije pokrenula. Umislio sam. Ili su to bile kontrakcije leša. Kao kod pčela, koje ne prestaju da se kreću ni kad ih prepoloviš makazama, ili pilića, koji i bez glave udaraju krilima. A šta li je radilo tamo dole?

- Šta da kažemo mami?

Nisam primetio da moja sestra vozi kraj mene. - Šta?

- Šta da kažemo mami?

- Ne znam.

- Hoćeš ti da joj kažeš za naočare?

- Hoću, ali ne smeš da pisneš o tome gde smo bili. Ako sazna, reći će da si slomila naočare zato što smo se penjali gore.

- U redu.

- Zakuni se.

- Kunem se... - svečano je poljubila kažiprste.

Danas je Akva Traverse predgrađe Lučinjana. Sredinom osamdesetih neki geometar izgradio je dva duga niza malih, betonskih vila. Kocke s prozorima, plavom ogradom i zaobljenim šipkama koje štrče iz krova. Onda je došao red na supermarket i trafik. I asfaltiran put u dve trake, koji kao pista za sletanje vodi pravo u Lučinjano.

Godine 1978. Akva Traverse bio je, međutim, tako mali da nije bio ništa.

Seoska varošica, nazvali bi ga danas u časopisu za putovanje i turizam.

Niko nije znao zašto se mesto tako zove, čak ni matori Tronka. Vode bilo nije, ako se izuzme ona koju su cisternom dovozili svake druge nedelje.

Bila je tu Salvatoreova vila koju smo zvali Palata. Dugačka i siva građevina iz devetnaestog veka, s dugim, kamenom zasvođenim hodnikom i dvorištem s palmom u sredini. I postojale su još četiri kuće. Bukvalno. Ukupno četiri kuće. Četiri bedna kućerka od kamena i maltera s krovom od opeke i malim prozorima. Naša. Kuća Lobanjine porodice. Kuća Remove porodice, koja ju je delila sa matorim Tronkom. Tronka je bio gluv, žena mu je umrla, i stanovao je u dve sobe koje su gledale na vrt. I bila je tu kuća Pjetra Mure, Barbarinog oca. Anđela, njegova žena, u prizemlju je držala radnju u kojoj je mogao da se kupi hleb, testenina i sapun. Moglo je i da se telefonira.

Dve kuće s jedne strane i dve preko puta. I ulica, razrovana i puna rupa. Nije bilo trga. Nije bilo sokaka. Ali bile su tu dve klupice ispod pergole od grožđa i mala fontana s česmom pod ključem, da se voda ne bi razbacivala. Svuda naokolo - žitna polja.

Jedino što je dobilo to mesto bogu iza nogu bila je lepa plava tabla na kojoj je velikim slovima pisalo AKVA TRAVERSE.

- Stigao je tata! - uzviknula je moja sestra. Bacila je bicikl i u trku se popela uz stepenice.

Pred našom kućom stajao je njegov kamion, „lupeto fiat” sa zelenom ceradom.

U to vreme tata je vozio kamion i nedeljama nije dolazio kući. Tovario je robu i vozio na sever.

Obećao je da će i mene jednom povesti na sever. Nije mi baš polazilo za rukom da zamislim taj sever. Znao sam da je sever bogat a jug siromašan. I mi smo bili siromašni. Mama je govorila da ako tata bude i dalje toliko radio uskoro nećemo više biti siromašni, nego ćemo da budemo dobrostojeći. Zato nije trebalo da se žalimo što nema tate. On to radi zbog nas.

U kuću sam ušao zadihan.

Tata je u gaćama i potkošulji sedeo za stolom. Ispred njega je stajala flaša crnog vina, u ustima je držao muštiklu s cigaretom a u krilu mu se sklupčala moja sestra.

Mama je kuvala, okrenuta leđima. Mirisalo je na crni luk i paradajz sos. Televizor, „grundigova” crno-bela kutija koju je nekoliko meseci ranije doneo tata, bio je upaljen. Zujao je ventilator.

- Mikele, gde ste vi ceo dan? Izludeli ste majku. Zar ne mislite na tu sirotu ženu, ne samo što mora da čeka muža nego sad još i vas? Šta se to dogodilo sa naočarima tvoje sestre?

Nije bio ozbiljno ljut. Kada bi se ozbiljno naljutio iskolačio bi oči kao krastača. Bio je srećan što je kod kuće.

Moja sestra me je pogledala.

- Pravili smo kolibu na potoku - izvukao sam naočare iz džepa. - I polomile se.

Izbljunuo je oblak dima. - Dođi ovamo. Daj da vidim.

Tata je bio sitan, mršav i nervozan čovek. Kad bi seo u kamion jedva se video iza volana. Kosa mu je bila crna, zalizana briljantinom. Brada oštra, bela. Mirisao je na „nacional” i kolonjsku vodu.

Pružio sam mu ih.

- Za bacanje su... - Položio ih je na sto i rekao: - Nema više naočara. Sestra i ja smo se zgledali.

- A šta ću sad? - upitala je Marija zabrinuto.
- Nećeš da ih nosiš. Tako ti i treba. Moja sestra je ostala bez teksta.
- Ne može. Ne vidi - umešao sam se ja.
- Šta ima veze.
- Ali...
- Nema ali - i rekao je mami: - Tereza, dodaj mi taj paket sa kredenca.

Mama ga je donela. Tata ga je raspakovao i izvukao plavu, tvrdu plišanu futrolu.

- Drži.

Marija je otvorila a unutra su se nalazile naočare s okvirom od braon plastike.

- Probaj ih.

Marija ih je stavila, ali nije prestajala da gladi futrolu. Mama ju je upitala: - Sviđaju li ti se?

- Da. Mnogo. Kutija je prelepa - i otišla je da se pogleda u ogledalu. Tata je dolio sebi još vina.

- Ako i ove polomiš, sledeći put ćeš ostati bez naočara, je l' jasno? - Onda me je zgrabio za ruku. - Da vidim mišiće.

Savio sam ruku i stegao.

Stisnuo mi je biceps. - Ne vidim da si napredovao. Radiš li ti sklekove?

- Radim.

Mrzeo sam sklekove. Tata je tražio da ih radim jer je govorio da sam rahitičan.

- Nije istina - rekla je Marija - ne radi.

- Ponekad radim. Skoro uvek.

- Sedi ovde... Seo sam mu i ja u krilo i pokušao da ga poljubim. - Nemoj da me ljubiš, sav si prljav. Ako hoćeš da poljubiš oca, moraš prvo da se umiješ. Tereza, šta da radimo, da ih pošaljemo na spavanje bez večere?

Tata je imao lep osmeh, bele zube, savršene. Ni ja ni moja sestra nismo ih nasledili.

Mama je odgovorila ne okrećući se.

- Trebalo bi! Ja s to dvoje ne znam šta ću... - Ona je ozbiljno bila ljuta.

- Ovako ćemo. Ako hoće večeru i poklon koji sam doneo, Mikele

mora da mi obori ruku. U suprotnom ide u krevet bez večere.

Doneo nam je poklon!

- Samo se ti šali... - Mama je bila presrećna što se tata vratio. Kad god je odlazio, boleo ju je želudac, a što je vreme više prolazilo sve je manje govorila. Posle mesec dana ćutala bi kao zalivena.

- Mikele ne može da te pobedi. Ne važi se - rekla je Marija.

- Mikele, pokaži sestri šta znaš. Čvrsto se podupri nogama. Ako stojiš tako iskrivljen odmah ćeš da izgubiš, a onda ništa od poklona.

Namestio sam se. Stegnuo sam zube i tatinu ruku i počeo da guram. Ništa. Nije se pokrenula.

- Hajde! Jesu li to mišići ili krem sir? Slabiji si od mušice! Daj da vidim tu snagu!

Požalio sam se: - Ne mogu. Kao da savijaš gvozdenu šipku.

- Prava si Seka Persa, Mikele. Marija, hajde, pomози mu!

Moja sestra se popela na sto i udvoje, stežući zube i dišući kroz nos, uspeli smo da ga nateramo da spusti ruku.

- Poklon! Daj nam poklon! - Marija je skočila sa stola.

Tata je dohvatio kartonsku kutiju napunjenu loptama od novinske hartije. Unutra se nalazio poklon.

- Čamac! - rekao sam.

- Nije čamac, nego gondola - objasnio mi je tata.

- Šta je to gondola?

- Gondole su venecijanski čamci. Imaju samo jedno veslo.

- Šta su to vesla? - zapitala je moja sestra.

- Štapovi kojima se pokreće čamac.

Bila je veoma lepa. Sva od crne plastike. Sa srebrnastim delovima, a u dnu se nalazila lutkica sa majicom na crveno-bele štrafte i slamenim šeširom.

Ali saznali smo da ne možemo da je zadržimo. Služila je da stoji na televizoru. A između televizora i gondole trebalo je da stoji šustikla od bele čipke. Kao neko jezerce. To nije bila igračka. Bio je to ukras za nameštaj.

- Na koga je red da ode po vodu? Uskoro će ručak - upitala nas je mama. Tata je gledao vesti na televiziji.

Postavljao sam sto. - Na Mariju je red. Juče sam ja išao.

Marija je sedela u fotelji sa svojim lutkama. - Ne ide mi se, idi ti.

Ni ona ni ja nismo rado išli na česmu, pa smo zato išli naizmenično,

svaki drugi dan. Ali tata se vratio, a za moju sestru to je značilo da pravila više ne važe.

Odrečno sam zavrteo prstom. - Na tebe je red. Marija je prekrstila ruke. - Ja ne idem.

- Zašto?

- Boli me glava.

Svaki put kada joj se nešto nije radilo govorila je da je boli glava. To joj je bio omiljeni izgovor.

- Nije istina, ne boli te, lažeš.

- Istina je! - I stala je da masira čelo s bolnom grimasom. Došlo mi je da je zadavim. - Na nju je red! Ona treba da ide!

Mami je dojadilo i tutnula mi je krčag u ruku. - Hajde ti, Mikele, stariji si. Nemoj da dramiš - rekla je to kao da se radi o sitnici, o nečem beznačajnom.

Pobednički osmeh razvukao se na usnama moje sestre. - Vidiš!

- Nije pravedno. Ja sam juče bio. Neću da idem.

Mama je progovorila onim svojim promuklim glasom koji je najavljiavao nadolazeći bes: - Poslušaj, Mikele.

- Neću... - Otišao sam do tate da se požalim. - Tata, nije red na mene. Ja sam juče bio.

Sklonio je pogled sa televizije i pogledao me kao da me prvi put vidi, protrljao usta i rekao: - Jesi li čuo ti za vojnički red?

- Ne. Šta je to?

- Znaš li šta su vojnici radili za vreme rata kada je trebalo da odluče ko ide na zadatke opasne po život? - Iz džepa je izvukao kutiju šibica i pokazao mi je.

- Ne, ne znam.

- Uzmeš tri šibice - izvukao ih je iz kutije - jedna tebi, jedna meni i jedna Mariji. Jednoj skineš vrh.

Uhvatio je jednu i otkinuo vrh, onda je sve tri šibice stegao u šaku i izvukao palidrvca.

Ko izvuče onu krnju ide po vodu. Hajde, izaberi. Izvukao sam celu. Poskočio sam od sreće.

- Marija, na tebe je red. Dođi.

I moja sestra je izvukla čitavu i zapljeskala rukama.

- Izgleda da je na mene red - tata je izvukao prebijenu.

Ja i Marija smo počeli da se smejemo i da vičemo. - Na tebe je red!

Na tebe je red!

Izgubio si! Izgubio si! Idi po vodu!

Tata je ustao nekako utučeno. - Kad se vratim hoću da vas vidim umivene. Jasno?

- Hoćeš li ja da odem? Ti si umoran - rekla je mama.

- Ne možeš. To je zadatak opasan po život. I moram da uzmem cigarete iz kamiona...

Izašao je iz kuće s krčagom u ruci.

Oprali smo se, pojeli testeninu s paradajz-sosom i kajganu, i pošto smo poljubili tatu i mamu otišli smo u krevet a da nismo ni insistirali da gledamo televiziju.

Probudio sam se usred noći. Od ružnog sna.

Isus je Lazaru rekao: Lazare, iziđi napolje. Ali Lazar nije ustajao. Izađi napolje, ponavljao je Isus. Lazaru ni na pamet nije padalo da vaskrsne. Isus, koji je ličio na Severina, onog što vozi cisternu s vodom, bio je ljutit. Prava bruka. Kad ti Isus kaže ustani i hodaj, onda to moraš da uradiš, pogotovo ako si mrtav. A Lazar je ležao sav usukan. Onda je Isus počeo da ga drmusa kao krpenu kuku, pa je Lazar na kraju ustao i ugrizao ga za vrat. Pusti mrtve, izgovorio je usnama zamazanim krvlju.

Otvorio sam oči okupan u znoju.

Tih noći bilo je toliko vruće da, ako bi se kojim nesrećnim slučajem probudio, teško da bi ponovo zaspao. Sestrina i moja soba bila je uska i dugačka. Bila je napravljena od dela hodnika. Dva kreveta bila su smeštena po dužini, jedan za drugim, ispod prozora. S jedne strane je bio zid a sa druge tridesetak centimetara prostora. Soba je inače bila bela i prazna.

Zimi je bilo hladno, a leti nisi mogao da dišeš.

Toplota koju su zidovi i tavanica akumulirali u toku dana noću je izlazila. Dobijao si utisak da su jastuk i vuneni dušek upravo izvađeni iz rerne.

U pozadini svojih stopala gledao sam u tamnu Marijinu glavu. Spavala je s nataknutim naočarima, na leđima, potpuno opuštena, rastavljenih nogu i ruku.

Govorila je da se uplaši kad se probudi bez naočara. Mama joj ih je obično skidala čim bi zaspala, jer su joj ostavljale tragove na licu.

Na simsu je zapaljiva šipka protiv komaraca stvarala gust, otrovan

dim, koji je na mestu tamanio komarce, a ni nama nije baš dobra činio. Ali u to vreme se niko nije bavio takvim stvarima.

Odmah uz našu sobu nalazila se soba naših roditelja. Do mene je dopiralo tatino hrkanje. Duvanje ventilatora. Duboko disanje moje sestre. Jednoličan zov ćuka. Zujanje frižidera. Smrad kanalizacije iz WC-a.

Kleknuo sam na krevet i nalaktio se na prozor da udahnem malo vazduha.

Mesec je bio pun. Visok i blistav. Videlo se nadaleko, kao po danu. Polja su izgledala kao da su fluorescentna. Vazduh - nepomičan. Kuće mračne, neme.

Možda sam jedino ja bio budan u celom Akva Traverse. To mi je izgledalo kao sasvim fina stvar.

Dete je bilo u rupi.

Zamišljao sam kako mrtvo leži na zemlji. Buba-švabe, stenice i stonoge hodaju mu po beskrvnoj koži, a crvi izlaze ispod modrih usana. Oči su ličile na kuvana jaja.

Ja mrtvacu nikada u životu nisam video. Samo baku Đovanu. Na njenom krevetu, prekrštenih ruku, u crnoj haljini i cipelama. Lice joj je izgledalo kao od gume. Žuto poput voska. Tata mi je rekao da treba da je poljubim. Svi su plakali. Tata me je gurao. Prislonio sam usne na njen hladni obraz. Mirisala je na nešto sladunjavo i odvratno što se mešalo s mirisom voštanica. Posle sam usta oprao sapunom.

A ako je dete živo?

Ako je htelo da izađe, prstima grebalo zidove rupe i zvalo u pomoć? Ako ga je zarobilo čudovište?

Nagnuo sam se napolje i u dnu doline ugledao brdo. Izgledalo je kao da se ni iz čega stvorilo i ocrtalo, poput ostrva iz mora, visoko i crno, zajedno sa tajnom koja me je čekala.

- Mikele, žedna sam... - Marija se probudila. - Hoćeš da mi daš čašu vode?

Govorila je žmureći i jezikom prelazila preko suvih usana.

- Čekaj... - Ustao sam.

Nisam želeo da otvorim vrata. Šta ako moja baka Đovana sedi za stolom, sa detetom?

I kaže mi dođi, sedi ovde s nama, da jedemo? A na tanjiru - kokoška nabijena na kolac?

Nikoga nije bilo. Mesečev zrak legao je na stari cvetni kauč, na kredenac s belim tanjirima, na pod od crno-belog tucanika, provirio je u tatinu i maminu sobu, popeo se na krevet. Video sam noge, ukrštene. Otvorio sam frižider i izvadio bokal hladne vode. Navalio sam, onda sam nalio čašu za sestru, a ona ju je popila naskap. - Hvala.

- Sad spavaj.

- Zašto si platio kaznu umesto Barbare?

- Ne znam...

- Nisi želeo da skine gaće?

- Nisam.

- A da sam ja morala?

- Šta?

- Da skinem gaće. I zbog mene bi to uradio?

- Da.

- Laku noć, onda. Da skinem naočare - zatvorila ih je u futrolu i zagrlila jastuk.

- Laku noć.

Dugo sam piljio u plafon pre nego što sam zaspao. Tata neće da putuje.

Vratio se da ostane. Rekao je mami da ne želi da vidi auto-put neko vreme i da će da se brine o nama.

Možda će, pre ili kasnije, da nas vodi na more da se kupamo.

2

Kada sam se probudio mama i tata su još uvek spavali. Progutao sam mleko, hleb i marmeladu, izašao i popeo se na bicikl.

- Gde ćeš?

Na stepenicama kuće stajala je Marija u gaćama i posmatrala me.

- Da obrnem krug.

- Gde?

- Ne znam.

- Hoću i ja s tobom.

- Ne.

- Ja znam gde ćeš... Ideš na planinu.

- Nije. Ne idem. Ako te tata i mama nešto pitaju, reci im da sam otišao da se provozam i da se odmah vraćam.

Još jedan plameni dan.

U osam ujutro sunce je još bilo nisko, ali već je pržilo dolinu. Vozio sam putem koji smo prešli prethodno popodne i nisam mislio ni na šta, okretao sam pedale kroz prašinu i insekte i trudio se da što pre stignem. Skrenuo sam na put što vodi kroz polja, kraj brda pa sve do doline. Povremeno su se iz žita dizale svrake sa svojim crno-belim repovima. Trkale su se, svađale, vređale na svom kreštavom jeziku. Soko je nepokretan kružio, nošen toplim strujama. A video sam i crvenog zeca, dugih ušiju, kad je šmugnuo kraj mene. S teškom mukom sam gurao gazeći na pedale, točkovi su klizali po kamenju i suvom grumenju zemlje. Što sam bio bliži kući žuto brdo je sve više raslo, a neki teret mi sve snažnije pritiskao grudi i oduzimao dah.

A ako stignem gore i zateknem veštice ili čudovište?

Znao sam da se veštice noću sastaju po napuštenim kućama i slave, i ako prisustvuješ poludiš, a čudovišta jedu decu.

Morao sam da budem oprezan. Da me čudovište uhvati, i mene bi bacilo u rupu i izgrizlo komad po komad. Prvo ruku, onda nogu i tako redom. I niko ništa ne bi čuo. Moji roditelji bi plakali od očajanja. I svi bi govorili: „Mikele je bio tako dobar, baš nam je žao”. Došla bi rodbina i moja rođaka Evelina, u plavoj „đulijeti”. Lobanja se ne bi rasplakao, nema šanse, a ni Barbara. Moja sestra i Salvatore - da.

Nisam želeo da umrem. Mada bih voleo da odem na svoju sahranu. Ne smem da idem gore. Da nisam sišao s uma?

Okrenuo sam bicikl i krenuo ka kući. Nakon stotinjak metara sam zakočio.

Šta bi Tajger uradio na mom mestu?

Ne bi se vratio ni da mu to naredi Manitu glavom i bradom. Tajger Džek.

To je bila ozbiljna osoba. Tajger Džek, indijanski prijatelj Teksa Vilera.

Tajger Džek bi se na to brdo popeo makar tamo bio i međunarodni kongres svih veštica, bandita i čudovišta cele planete, jer on je indijanac Navaho, neustrašiv, nevidljiv i nečujan kao puma, ume da se vere, da zaskoči i bodežom napadne neprijatelja.

Ja sam Tajger, tačnije, ja sam Tajgerov italijanski sin, rekoh sebi. Šteta što nemam bodež, luk i vinčesterku.

Sakrio sam bicikl, kao što bi Tajger sakrio svog konja, uvukao se u žito i produžio četvoronoške sve dok mi noge nisu otvrdnule kao panjevi a ruke utrnule. Onda sam počeo da poskakujem kao fazan, i gledam levo-desno.

Kad sam stigao u dolinu naslonio sam se na neko stablo da se malo nadišem vazduha. Pa sam krenuo od stabla do stabla, kao senka Sijuksa. Ušiju načuljenih na svaki sumnjiv glas ili zvuk. Ali sam osećao samo krv kako mi pulsira u bubnim opnama.

Šćućuren iza žbuna osmatrao sam kuću.

Bila je tiha i mirna. Reklo bi se da se ništa nije promenilo. Ako su veštice i prošle, sve su pospremile za sobom.

Provukao sam se kroz kupine i našao u dvorištu. Skrivena ispod ploče i dušeka stajala se rupa. Nisam sanjao.

Nije mi polazilo za rukom da ga dobro vidim. Bio je mrak, bilo je rojeva muva, i dizao se odvratn smrad.

Kleknuo sam na ivicu.

- Jesi li živ? Ništa.

- Jesi li živ? Je 1' me čuješ?

Sačekao sam, onda sam uzeo kamen i bacio na njega. Pogodio sam ga u stopalo. U mršavo, usko stopalo pocrnelih prstiju. U stopalo koje se ni milimetar nije pomerilo.

Mrtav je. I dići će se samo ako mu to Isus glavom i bradom naredi.

Naježio sam se.

Mrtvi psi i mačke nikada mi nisu ostavili toliko snažan utisak. Dlaka skriva smrt. A taj leš, tako beo, s rukom bačenom u stranu, glave prslonjene uza zid, bio je odvratn. Nije bilo krvi, ničega. Samo beživotno telo u rupi usred neke nedodijne.

Nije zadržalo ništa ljudsko.

Morao sam da mu vidim lice. Lice je najvažnija stvar. S lica se sve razume.

Ali sam se plašio da se spustim. Mogao sam da ga prevrnem motkom. Bila mi je potrebna neka dugačka motka. Ušao sam u štalu i tamo pronašao lopatu, ali je bila kratka. Vratio sam se nazad. U dvorištu su bila neka zaključana vratašca. Pokušao sam da ih odgurnem, ali, mada u lošem stanju, odolevala su. Iznad vrata se nalazio prozorčić. Uzverao sam se odupirući se o ragastove i zavukao glavu unutra. Samo koji kilogram više, ili Barbarino dupe, i ne bih se provukao.

Našao sam se u sobi koju sam video kada sam prelazio preko mosta. Bilo je kutija testenine. Otvorenih konzervi pelata. Praznih pivskih flaša. Ostataka vatre. Novina. Dušek. Kanta puna vode. Korpa. Imao sam isti utisak od prethodnog dana, da je tu neko dolazio. Ta soba nije bila napuštena kao ostatak kuće.

Ispod sivog pokrivača nalazila se neka velika kutija. Unutra sam pronašao konopac sa gvozdenom kukom na jednom kraju.

Pomoću ovoga mogu da siđem, pomislio sam. Dohvatio sam ga, prebacio kroz prozor i izašao.

Na zemlji je ležao zarđali krak dizalice. Za njega sam privezao konopac. Ali sam se bojao da će da se odveže i da ću da ostanem u rupi zajedno s mrtvacem. Vezao sam tri čvora, ista ona kojima tata privezuje ceradu za kamion. Povukao sam iz sve snage, držalo je. Onda sam ga bacio u rupu.

- Ja se ničega ne bojim - prošaputao sam da bih se ohrabrio, ali me noge nisu slušale, a glas u mozgu je vikao da ne idem.

Mrtvaci ti neće ništa, rekao sam sebi, prekrstio se i sišao.

Unutra je bilo hladno.

Mrtvačeva koža bila je prljava, skorena od blata i govana. Bio je go. Moje visine, ali mršaviji. Kost i koža. Rebra su mu se ocrtavala. Bio je tu negde mojih godina.

Vrhom stopala sam mu dodirnuo ruku, ali je ostala beživotno da leži. Podigao sam čebe koje mu je prekrivalo noge. Oko desnog gležnja bio mu je obmotan debeli lanac zaključan katancem. Koža mu je bila oguljena i crvena. Neka gusta, prozirna tečnost šikljala je po zarđalim karikama lanca pričvršćenog za ukopanu alku.

Hteo sam da mu vidim lice. Ali nisam želeo da mu dodirnem glavu.

Izgledala je zastrašujuće.

Na kraju sam, kolebajući se, ispružio ruku i s dva prsta zgrabio jedan kraj čebeta, i dok sam pokušavao da mu otkrijem lice mrtvac je savio nogu.

Stisnuo sam šake i zinuo, a užas me je ledenom šakom ščepao za jaja.

Onda je mrtvac podigao trup kao da je živ i zatvorenih očiju pružio ruke ka meni.

Kosa mi se digla na glavi, vrisnuo sam, odskočio i sapleo se o vedro, a govna su se rasula na sve strane. Pao sam leđima na zemlju urlajući.

I mrtvac je počeo da viče.

Pračakao sam se u govnama. Onda sam napokon očajničkim trzajem zgrabio uže, i odmaglio iz rupe kao neka pomahnitala buva.

Okretao sam pedale, provlačio se između rupa i ulegnuća rizikujući da slomim vrat ali nisam kočio. Srce mi je eksplodiralo, pluća su gorela. Propeo sam se i poleteo kroz vazduh. Nezgodno sam se prizemljio, spustio stopalo na zemlju i zakočio, ali, još gore - prednji točak je zakočio i ja sam skliznuo u jarak kraj puta. Pridigao sam se dok su mi kolena klecala i pogledao se. Jedno koleno bilo mi je izguljeno do krvi, majica umazana govnama, kožni kaiš na sandali se prekinuo.

Diši, rekao sam sebi.

Disao sam i osetio kako mi se srce stišava a dah smiruje, i odjednom mi se prispavalo. Opružio sam se. Zažmurio. Ispod kapaka je sve bilo crveno. Strah nije nestao, ali je od njega ostalo tek peckanje u dnu želuca. Sunce mi je grejalo ledene ruke. Zrikavci su mi vrištali u ušima. Koleno je ključalo.

Kada sam otvorio oči krupni crni mravi su mileli po meni. Koliko dugo sam spavao? Možda pet minuta, možda dva sata.

Uzjahao sam Krntiju i produžio put ka kući. Dok sam vozio nije me

napuštala slika mrtvog deteta kako se diže i pruža ruke ka meni. To upalo lice, sklopljene oči, razjapljena usta sevali su mi pred očima.

Sada mi je sve izgledalo kao san. Noćna mora koja je izgubila dejstvo. Živ je. Pravio se da je mrtav. Zašto?

Možda je bolestan. Možda je čudovište. Vukodlak.

Noću se pretvara u vuka. Drže ga u lancima jer je opasan. Na televiziji sam video film o čoveku koji se u noćima punog meseca pretvarao u vuka i napadao svet. Seljaci su spremili klopku, vuk je upao u nju, lovac ga je ubio, vuk je umro i postao čovek. Bio je to apotekar. A lovac je bio apotekarov sin.

To dete su držali u lancima ispod ploče prekrivene zemljom da ne bi bilo izloženo mesečevim zracima.

Vukodlaci su neizlečivi. Da bi ih ubio moraš da imaš srebrni metak. Ali vukodlaci ne postoje.

„Dosta više sa tim čudovištima, Mikele. Čudovišta ne postoje. Duhovi, čudovišta i veštice su budalaštine izmišljene da bi plašile naivne poput tebe. Ljudi treba da se plašiš, a ne čudovišta”, rekao mi je tata jednoga dana kada sam ga upitao da li čudovišta mogu da dišu pod vodom.

Ali, ako su ga tamo sakrili, neki razlog mora da postoji. Tata će mi sve objasniti.

- Tata! Tata... - Gurnuo sam vrata i uleteo unutra. - Tata! Moram da ti kažem...

Ostatak mi je zamro na usnama.

Sedeo je u fotelji s novinama u rukama i posmatrao me pogledom krastače. Najgorim pogledom krastače koji sam video od dana kada sam popio vodu iz Lurda misleći da je gazirana voda. Zgnječio je pikavac u šoljici za kafu.

Mama je sedela na divanu i šila, podigla je glavu i ponovo je spustila. Tata je udahnuo vazduh kroz nos i izgovorio: - Gde si bio ceo dan?

Odmerio me je od glave do pete. - Samo se pogledaj. Gde si se to valjao koju pičku materinu? - Napravio je grimasu. - U govornima? Smrdiš kao svinja! I sandale si poderao! - Pogledao je na sat. - Znaš li ti koliko je sati?

Nisam progovarao.

- Ja ću da ti kažem. Tri i dvadeset. Nisi se ni pojavio na ručku. Niko

nije znao gde si.

Do Lučinjana sam išao da te tražim. Juče si se izvukao, danas nećeš.

Kad god je bio tako ljutit tata nije vikao, govorio je tihim glasom. To me je prestravljivalo. Ni dan danas ne podnosim osobe koje ne ispoljavaju svoj bes.

Pokazao mi je na vrata. - Ako nameravaš da i dalje teraš po svome bolje ti je da odeš. Meni nisi potreban. Odlazi.

- Stani, moram nešto da ti kažem.

- Ništa ti meni ne moraš da kažeš, moraš da izađeš na ova vrata. Preklinjao sam. - Tata, važno je...

- Ako ne izađeš za tri sekunde ustaću i šutirati te nogom u dupe sve do table Akva Traverse... Onda je iznenada podigao glas. - Gubi se!

Klimnuo sam glavom. Plakalo mi se. Oči su mi se napunile suzama, otvorio sam vrata i sišao niz stepenice. Popeo sam se na Krtiju i odvezao do potoka.

Potok je uvek bio isušen, osim preko zime, kada bi napadalo puno kiše. Vijugao je kroz žuta polja kao neka dugačka, albino vodena zmija. Korito puno šiljatog, belog kamenja, zapaljenog stenja i busenja trave. Nakon jednog strmog dela u brdima, potok se širio u močvaru koja bi se leti isušila i pretvorila u crnu baru.

Zvali smo je Jezero.

U njemu nije bilo ni riba ni punoglavaca, već samo larvi komaraca i insekata. Da kojim slučajem zamočiš noge izvukao bi ih prekrivene tamnim, smrdljivim blatom.

Išli smo tamo zbog rogača.

Bio je veliki, star i lak za uspon. Maštali smo o tome da na njemu sagradimo kuću. S vratima, krovom, stepenicama od konopca i svim ostalim. Ali nikada nismo za to našli daske, eksere, volju. Jednom je Lobanja podigao gore mrežu od kreveta. Ali bila je strašno neudobna. Grebala je. Cepala odeću. A ako bi se previše mrdao na kraju bi i spao.

Već neko vreme niko se nije penjao na rogač. Ali se meni i dalje sviđao. Voleo sam da se tamo gore u senci skrivam u lišću. Daleko se videlo, kao da si na vrhu jarbola. Akva Traverse bio je samo mrlja, tačka izgubljena u žitu. I na oku sam držao put za Lučinjano. Otuda bih ugledao zelenu ceradu tatinog kamiona pre ikog drugog.

Popeo sam se na uobičajeno mesto, opkoračio debelu granu koja se račvala i odlučio da se kući više ne vraćam.

Ako me tata neće, ako me mrzi, baš me briga, ostaću tamo. Mogao sam da živim i bez porodice, kao siročće.

„Meni nisi potreban. Odlazi!”

U redu, rekao sam sebi. Ali ako se ne vratim biće ti strašno krivo. I onda ćeš doći ovde dole da tražiš da se vratim ali se ja neću vratiti, ti ćeš me moliti a ja se neću vratiti pa ćeš da shvatiš da si pogrešio, i da ti se sin neće vratiti jer živi na rogaču.

Skinuo sam majicu, prisionio leđa uz drvo, glavu podbočio rukama i zagledao se u dečakovo brdo. Bilo je daleko, na kraju ravnice, sunce je zalazilo kraj njega. Narandžasti disk prelazio je u roze, po oblacima i po nebu.

- Mikele, siđi!

Probudio sam se i otvorio oči. Gde sam se to nalazio?

Trebalo mi je malo vremena dok nisam shvatio da čučim na rogaču.

- Mikele!

Ispod drveta je na „gracijeli” sedela Marija. Zevnuo sam.

- Šta hoćeš? - Protegnuo sam se. Bolela su me leđa.

Sišla je s bicikla. - Mama je rekla da moraš da se vratiš kući.

Navukao sam majicu. Zahladnelo je. - Reci joj da se više ne vraćam. Ostajem ovde!

- Mama je rekla da je večera spremna.

Bilo je kasno. Još je bilo svetla ali kroz pola sata će da se smrkne. To mi se nije previše dopadalo.

- Reci joj da ja više nisam njihovo dete i da si samo ti njihovo dete. Moja sestra se namrštila. - Nisi više ni moj brat?

- Nisam.

- Onda je soba samo moja i mogu da uzmem stripove?

- Ne, to nema veze.

- Mama je rekla da ako ti ne dođeš doći će ona i prebiće te od batina... Rukom me je pozvala da siđem.

- Baš me briga. Ionako ne može da se popne na drvo.

- E baš može. Mama se penje.

- Onda ću da je gađam kamenicama.

Popela se na sedište. - Samo da znaš da će da se naljuti.

- Gde je tata?

- Nije tu.
- Gde je?
- Izašao je. Kasno se vraća.
- Gde je otišao?
- Ne znam. Silaziš?

Bio sam užasno gladan. - Šta ima za jelo?

- Pire i jaje - rekla je udaljavajući se.

Pire i jaje. I jedno i drugo sam strašno voleo. Naročito kad ih pomešam i napravim odličnu kašu.

Skočio sam sa rogača. - Dobro, dolazim, ali samo za večeras.

Za večerom niko nije progovarao.

Kao da je neko umro. Sestra i ja smo sedeli za stolom i jeli. Mama je prala suđe. - Kad završite, pravac u krevet. Marija je pitala: - A televizija?

- Nema televizije. Uskoro vam se vraća otac i ako vas zatekne budne teško vama.

Upitao sam: - Je li još mnogo ljut?

- Jeste.

- Šta je rekao?

- Rekao je da ako tako nastaviš, dogodine te vodi kod fratara. Čim bih nešto pogrešio tata je hteo da me vodi kod fratara.

Salvatore je s majkom povremeno odlazio u manastir San Bijađo jer mu je ujak bio starešina manastira.

Jednom sam pitao Salvatorea kako je kod fratara.

- Odvratno - odgovorio mi je. - Ceo dan se moliš a uveče te zatvore u sobu i ne možeš ni da piškiš, ako ti se piški - ne možeš, još moraš da ideš u sandalama i kad je hladno.

Ja sam fratre mrzeo, ali sam znao da nikad neću tamo otići jer ih je tata mrzeo još više, govorio je da su svinje.

Stavio sam tanjir u sudoper. - Je 1' tatu nikad neće proći? Mama je rekla: - Ako te zatekne da spavaš možda će ga proći.

Mama nikada nije sedala s nama za trpezu.

Poslužila bi nas i jela stojeći. Iz tanjira prslonjenog na frižider. Malo je pričala i stalno je stajala. Uvek je stajala. Dok kuva. Dok pere. Dok pegla. Kada nije stajala, spavala je. Televizija joj je bila dosadna. Kada bi se umorila, bacala se u krevet i umirala.

U vreme ove priče mama je imala trideset tri godine. Još je bila

lepa. Imala je dugu crnu kosu koja joj je padala preko leđa, držala ju je rasutu. Imala je tamne oči, krupne kao bademe, široka usta, jake, bele zube i šiljatu bradu. Ličila je na Arapkinju. Bila je visoka, bujna, imala je velike grudi, uzan struk, zadnjicu koja te je mamila da je dodirneš i široke bokove.

Kada god smo išli u Lučinjano na pijacu primećivao sam kako se muški pogledi lepe za nju. Video sam piljara kako laktom gura onog za susednom tezgom, gledali su zadnjicu a onda dizali glave ka nebu. Ja sam je držao za ruku, kačio joj se za suknju.

Ona je moja, ostavite je na miru, poželeo sam da uzviknem.

- Tereza, ti budiš grešne misli - govorio joj je Severino, koji je vozio cisternu.

Mamu takve stvari nisu zanimale. Nije ih primećivala. Ti pohlepni pogledi skliznuli bi s nje. Ta virkanja u izrez na haljini nisu je doticali.

Nije bila namiguša.

Od omorine nije moglo da se diše. Ležali smo u krevetu. U mraku.

- Da li znaš životinju koja počinje sa nekim plodom? - pitala me je Marija.

- Šta?

- Životinju koja počinje sa nekom biljkom. Zamislio sam se. - A ti, je 1' znaš?

- Znam.

- Ko ti je rekao?

- Barbara.

Ništa mi nije padalo na pamet. - Ne postoje.

- Postoje, postoje. Pokušao sam. Makro.

- To nije životinja. Ne važi se.

Kroz glavu mi je duvala promaja. Ređao sam sve plodove koje sam poznavao i nastavljao sam na njih delove životinja ali ništa nije ispadalo.

- Jabuar?

- Nije.

- Nare?

- Nije.

- Ne znam. Predajem se. Koja je?

- Neću da ti kažem.

- Sad moraš da mi kažeš.

- Dobro, reći ću ti. Žirafa.

Lupio sam se po čelu. - Tačno! Žir afa! Baš je bilo lako. Što sam glup...

- Laku noć - rekla mi je Marija.

- Laku noć - odgovorio sam.

Pokušao sam da zaspim ali mi se nije spavalo, vrteo sam se u krevetu.

Nalaktio sam se na prozor. Mesec nije više bio savršena lopta, a zvezde su se raštrkale na sve strane. Te noći dečak nije mogao da se pretvori u vuka. Pogledao sam ka brdu. Na momenat mi se učinilo da je neko svetlašce sevnulo na vrhu.

Ko zna šta se događa u napuštenoj kući.

Možda su se veštice, onako gole i stare, okupile oko rupe i bezubo smejale, možda su izvukle dečaka iz rupe, naterale ga da igra i vukle ga za kitu. Možda je tamo čudovište a Cigani ga peku na užarenom ugljevlju.

Ne bih se popeo po noći gore ni za živu glavu. Poželeo sam da se pretvorim u šišmiša i preletim iznad kuće. Ili da navučem stari oklop koji je Salvatoreov tata držao na ulazu u kuću i popnem se na brdo. Sa njim mi veštice ništa ne bi mogle.

3

Ujutro sam se probudio bezbrižan, nisam ružno sanjao. Malo sam leškario u krevetu zatvorenih očiju i slušao ptice. Onda mi se ponovo javila slika dečaka kako ustaje i pruža ruke.

- Upomoć! - rekao sam.

Kako sam glup! Zato je ustao. Zvao je upomoć a ja sam pobegao.

U gaćama sam izašao iz sobe. Tata je spremao kafu. Barbarin otac je sedeo za stolom.

- Dobro jutro - rekao je tata. Nije više bio ljut.

- Čao, Mikele - rekao je Barbarin otac. - Kako si?

- Dobro.

Pjetro Mura bio je nizak i nabijen čovek, crni brkovi su mu prekrivali usta i imao je četvrtastu glavudžu. Nosio je crno odelo na bele prugice i ispod njega potkošulju. Dugo godina je radio kao brica u Lučinjanu, ali mu posao nikad nije krenuo, i kada je otvoren novi salon sa manikirom i modernim frizurama zatvorio je radnju i postao zemljoradnik. Ali u Akva Traverseu su ga i dalje zvali brica.

Kome je trebalo šišanje odlazio je kod njega kući. Stavio bi te da sediš u kuhinji, na suncu, kraj kaveza sa štiglicima, otvorio fioku i izvadio umotanu krp u kojoj je držao češljeve i dobro nauljene makaze.

Pjetro Mura imao je prste debele i kratke kao cigare „toskane”, jedva ih je uvlačio u makaze, a pre nego što bi počeo da šiša rastavio bi sečiva i provukao ih iznad tvoje glave, napred i nazad, kao da je rašljar. Govorio je da na taj način može da oseti da li su ti misli dobre ili rđave.

A ja sam, kada bi on to radio, pokušavao da mislim samo na lepe stvari, kao na primer sladoled, zvezde padalice ili da mnogo volim mamu.

Pogledao me je i rekao: - Da ne nameravaš ti možda da se pretvoriš u čupavca?

Odmahnuo sam glavom.

Tata je sipao kafu u šoljice za goste.

- Juče me je baš naljutio. Ako tako nastavi, šaljem ga kod fratara.

Brica me je upitao: - Znaš li ti kako se šišaju fratri?

- S rupom na sredini.

- Tako je. Bolje ti je da slušaš.

- Hajde, oblači se i na doručak - rekao mi je tata. - Mama ti je ostavila hleb i mleko.

- Gde je otišla?

- U Lučinjano. Na pijacu.

- Tata, moram nešto da ti kažem. Važno je.

Obukao je jaknu. - Večeras ćeš mi reći. Sada izlazim. Probudi sestru i podgrej mleko... Ispio je kafu u jednom gutljaju.

Brica je popio svoju i obojica su izašli iz kuće.

Čim sam spremio Mariji doručak izašao sam napolje. Lobanja i ostali igrali su fudbal po suncu.

Crno-beli mešanac Togo jurio je za loptom i svima smetao.

Togo se u Akva Traverseu pojavio početkom leta i celo selo ga je usvojilo. Namestio je sebi kućicu u hangaru Lobanjinog oca. Svi su mu davali ostatke hrane pa je postao debeljuca, trbuh mu se zategao poput doboša. Bila je to dobra kuca, kad bi ga milovao ili uveo u kuću raznežio bi se, šćućurio i upiškiio.

- Idi na gol - povikao mi je Salvatore.

Stao sam. Niko nije voleo da bude golman. Ja jesam. Možda zato što sam rukama bio veštiji nego nogama. Voleo sam da skačem, da se bacam, da se valjam u prašini. Da branim penale.

A drugi su samo voleli da daju golove.

Tog jutra sam mnogo golova primio. Lopta mi se migoljila ili sam stizao kasno. Bio sam rasejan.

Salvatore mi je prišao. - Mikele, šta ti je?

- Šta mi je?

- Očajno igraš.

Pljunuo sam u šake, rastavio ruke i noge i zaškiljio kao Zof. - Sad ću da odbranim. Sve ću da odbranim.

Lobanja se oslobodio Rema i napucao pravo u centar. Snažnu loptu, ali laku, jednu od onih koje možeš da odbaciš pesnicom ili da zadržiš stomakom. Pokušao sam da je ščepam ali mi se izmigoljila iz ruku.

- Gol! - povikao je Lobanja i podigao pesnicu u vazduh kao da igra protiv Juventusa.

Brdo me je dozivalo. Mogao sam da pođem. Tate i mame nije bilo. Trebalo je samo da se vratim pre ručka.

- Ne igra mi se - rekao sam i otišao. Salvatore mi je pritrčao. - Gde ćeš?

- Nigde.

- Hoćeš da procunjamo?

- Kasnije. Sad moram nešto da uradim.

Pobegao sam i sve tako ostavio.

Ploču bačenu u stranu zajedno sa dušekom, otkrivenu rupu i konopac koji je visio unutra.

Da su čuvari rupe došli, videli bi da je njihova tajna otkrivena i to mi ne bi oprostili.

A ako ga više nema?

Morao sam da stisnem petlju i pogledam. Nadneo sam se.

Bio je umotan u cebe.

Pročistio sam glas. - Ćao... Ćao... Ćao... Ja sam onaj od juče. Sišao sam, sećaš se?

Nije bilo odgovora,

- Čuješ li me? Jesi li gluv? - Bilo je to glupo pitanje. - Jesi li bolestan? Jesi li živ?

Savio je ruku, podigao šaku i prošaptao nešto.

- Molim? Nisam razumeo.

- Vode.

- Vode. Žedan si? Podigao je ruku.

- Sačekaj.

Gde da nađem vodu? Bilo je tu nekoliko posuda za lak, ali su bile prazne. U koritu kraj česme bilo je malo vode, ali je bila zelena i vrvela je od larvi komaraca.

Setio sam se da sam, kada sam ušao unutra da uzmem konopac, video kantu punu vode.

- Odmah se vraćam - rekao sam mu i provukao se kroz otvor iznad vrata.

Kofa je bila poluprazna, ali je voda bila bistra i bez mirisa. Reklo bi se da je pitka.

U mračnom ćošku, na dasci, video sam konzerve, parčiće sveće, šerpu i prazne flaše. Uzeo sam jednu, zakoračio i zaustavio se. Vratio sam se nazad i uzeo šerpu.

Bila je to plitka, emajlirana posuda bele boje, s ivicom i ručkama obojenim u plavo, a okolo su bile nacrtane crvene jabuke - istu takvu smo imali u kući. Našu smo kupili s mamom na pijaci u Lučinjanu, izabrala ju je Marija iz gomile na tezgi jer su joj se dopale jabuke.

Ova kao da je bila starija. Bila je loše oprana, na dnu je bilo prilepljenih ostataka. Provukao sam kažiprst i pomirisao.

Paradajz sos.

Vratio sam je na mesto, napunio flašu vode i zatvorio pampurom, uzeo korpu i izašao napolje.

Zgrabio sam konopac, vezao korpu i spustio flašu.

- Spuštam - rekao sam. - Hvataj.

Ne skidajući cebe s glave napipao je flašu u korpi, otvorio i sipao u lonče ne prosvuši ni kap, onda ju je vratio u korpu i cimnuo konopac.

Kao da to radi uvek, svaki dan. Kako je nisam uzimao, povukao je još jednom i ljutito nešto promumlao.

Čim sam je povukao spustio je glavu i ne podižući lonče stao da pije četvoronoške, kao pas. Kad je završio sklupčao se u ćošku i više se nije pomerao.

Bilo je kasno.

- Onda... Ćao... - Prekrio sam rupu i otišao.

Dok sam vozio bicikl u pravcu Akva Traversea mislio sam na šerpu koju sam našao u kući.

Bilo mi je čudno što je ista kao naša. Ne znam, možda zato što je Marija izvukla jednu iz gomile. Kao da je posebna, lepša, s tim crvenim jabukama.

Kući sam stigao baš na vreme za ručak.

- Brzo, idi operi ruke - rekao mi je tata. Sedeo je za stolom kraj moje sestre. Čekali su da mama procedi pastašutu.

Otrčao sam u kupatilo i istrljao ruke sapunom, napravio razdeljak nadesno i vratio se baš kad je mama sipala testeninu u tanjire.

Nije koristila šerpu s jabukama. Pogledao sam posuđe koje se sušilo na sudoperi ali je ni tamo nisam ugledao. Mora da je u kredencu.

- Kroz nekoliko dana doći će ovde jedna osoba - rekao je tata preko zalogaja. - Morate da budete dobri. Da ne vičete i ne plačete. Nemojte da me brukate.

Upitao sam: - Ko je ta osoba?

Nalio je sebi čašu vina. - Jedan moj prijatelj.

- Kako se zove? - pitala je moja sestra.

- Serđo.

- Serđo - ponovila je Marija. - Smešno ime.

Bio je to prvi put da neko dođe da bude kod nas. Za Božić su dolazili rođaci, ali gotovo nikad ne bi prespavali. Nije bilo mesta. Upitao sam: - Koliko će da ostane?

Tata je ponovo napunio tanjir. - Neko vreme. Mama je pred nas stavila šniclu.

Bila je sreda. A sreda je bila dan za šniclu.

Šnicla koja je hranljiva, i koja je meni i sestri bila odvratna. Uz ogroman napor, ja sam taj tvrdi i bljutavi đon nekako gutao, ali ne i moja sestra. Marija je satima mogla da žvaće sve dok ne napravi belu, žilavu loptu koja joj je bubrila u ustima. Kada više ne bi mogla da izdrži zalepila bi je ispod stola. Tamo bi se meso ukiselilo. Mama je bila u čudu. - Otkud sad ovaj smrad? Šta bi to moglo da bude? - Sve dok, jednoga dana, nije izvukla fioku sa priborom za jelo i videla sve te odvratne lopte zalepljene za dasku kao košnice.

Ali je sada trik provaljen.

Marija je počela da se buni. - Neću! Ne sviđa mi se! Mama je planula. - Marija, jedi to meso!

- Ne mogu. Od njega me boli glava - rekla je moja sestra kao da joj nude otrov.

Mama joj je prilepila ćušku i Marija je počela da cmizdri. Sad ide u krevet, pomislio sam.

Ali je tata uzeo tanjir i pogledao mamu u oči. - Pusti je, Tereza. Ne mora da jede. Šta da se radi. Skloni je.

Posle večere su moji roditelji otišli da se odmore. Kuća je bila kao rerna, ali oni su ipak uspevali da zaspu.

Bio je to pravi trenutak da potražim šerpu. Otvorio sam kredenac i počeo da preturam po posudu. Pogledao sam u komodi gde smo ostavljali stvari koje više ne koristimo. Izašao sam i otišao iza kuće gde se nalazila česma, vrt i konopac sa prostrtim vešom. Ponekad je mama tamo prala posuđe i sušila ga na suncu.

Ništa. Šerpa sa jabukama je nestala.

Bili smo pod pergolom, igrali se pljuvanja u dalj i čekali da sunce malo zađe pa da zaigramo fudbal, kad sam ugledao tatu kako silazi

niz stepenice u svečanim pantalonama i čistoj košulji. U ruci je stezao plavu torbu koju nikada do tada nisam video.

Marija i ja smo ustali i prišli mu dok se penjao u kamion.

- Tata, tata, gde ćeš? Ideš na put? - pitao sam ga kačeći se na zavesu ispred vrata vozila.

- Možemo i mi s tobom? - preklinjala je moja sestra.

Baš bi nam prijala vožnja kamionom. Oboje smo se još sećali kako nas je vodio na sendviče i princes-krofne.

Upalio je motor. - Žao mi je, deco. Ne danas.

Pokušao sam da se uvučem u kabinu. - Ali rekao si mi da nećeš više da odlaziš, da ćeš da ostaneš kod kuće...

- Brzo se vraćam. Sutra ili prekosutra. Hajde, siđite... Žurio je. Nije mu bilo do raspravljanja.

Moja sestra je još malo insistirala. Ja nisam, ionako nije bilo svrhe. Gledali smo kako se gubi u prašini, za volanom svoje velike zelene kutije. Probudio sam se usred noći.

I to ne zbog nekog sna. Zbog zvuka. Ležao sam zatvorenih očiju i slušao.

Kao da sam na moru. Čuo sam ga. Samo što je to bilo neko gvozdeno more, lenji okean od zavrtnja, eksera i šrafova zapljuskivao je obalu neke plaže. Spori talasi gvožđurije pokrivali su pa ponovo otkrivali ivice.

Tom zvuku se pridružilo očajničko zavijanje i cviljenje čopora pasa, turoban i neskladan hor koji nije ublažavao tutnjavu gvožđa nego ju je pojačavao.

Pogledao sam kroz prozor. Kombajn je tandrčući napredovao ka vrhu brda okupanog mesečinom. Ličio je na džinovski metalni skakavac, sa dva mala, okrugla i blistava oka i širokim ustima od sečiva i šiljaka. Mehanički insekt koji proždire pšenicu i kaki slamu. Radio je noću jer je danju bilo previše vruće. On je proizvodio zvuk mora.

Znao sam odakle dolazi zavijanje.

Iz štenare Lobanjinog oca. Italo Natale je iza kuće sagradio baraku od lima i u njoj držao lovačke pse. Stalno su bili tamo zatvoreni, iza metalne mreže. Kada im je ujutro Lobanjin otac donosio hranu, lajali su.

Te noći, ko zna zbog čega, počeli su svi u isto vreme da zavijaju.

Pogledao sam u pravcu brda.

Tata je bio tamo. Odneo je sestrinu šniclu dečaku, zato se pravio da putuje i zato je poneo torbu, da bi je unutra sakrio.

Pre večere sam otvorio frižider i mesa više nije bilo.

- Mama, gde je šnicla?

Iznenadena me je pogledala. - Zavoleo si meso?

- Da.

- Nema više. Pojeo ga je tvoj otac. Nije bilo istina. Uzeo ga je za dečaka. Jer je dečak bio moj brat.

Kao Nuncio Skardačone, stariji Salvatoreov brat. Nuncio nije bio zao ludak, ali ja nisam mogao da ga gledam. Bojao sam se da mi ne prenese svoje ludilo. Nuncio je rukama čupao i jeo kosu. Glava mu je sva bila u rupama i krastama, i balio je. Njegova mama mu je navlačila kapu i rukavice da ne bi čupao kosu ali on je onda počeo da grize ruke do krvi. Na kraju su ga odveli u ludnicu. Meni je bilo drago.

Moguće je da je dečak u rupi moj brat i da je rođen lud kao Nuncio pa ga je tata tamo sakrio, da ne plaši mene i moju sestru. Da ne plaši decu u Akva Traverseu.

Možda smo on i ja blizanci. Bili smo jednake visine i činilo se da smo vršnjaci.

Kada smo se rodili, mama nas je obojicu podigla iz kolenke, sela je na stolicu i stavila nam dojke u usta da nas podoji. Ja sam počeo da sisam a on ju je ugrizao za bradavicu, pokušao da je odgrize, krv i mleko su pocurili iz sise i mama je povikala kroz kuću: - Lud je! Lud je! Pino, vodi ga! Vodi ga! Ubij ga, lud je.

Tata ga je stavio u džak i odneo na brdo da ga ubije, položio ga na zemlju, u žito, trebalo je da ga probode nožem ali nije mogao, ipak je to njegov sin, pa je onda iskopao rupu, vezao ga lancima i othranio.

Mama nije znala da je živ. Ja sam znao.

4

Rano sam se probudio. Ležao sam u krevetu dok se sunce polako palilo. Nisam više mogao da izdržim da ležim i čekam. Mama i Marija su još spavale. Ustao sam, oprao zube, napunio torbu sirom i hlebom i izašao.

Odlučio sam da po danu na brdu nije opasno, da se samo noću događaju ružne stvari.

Tog jutra su se pojavili oblaci. U žurbi su proticali preko ubledelog neba, projektujući tamne mrlje na žitna polja, i čvrsto stežući svoju kišu odnosili je ko zna gde.

Protutnjao sam kroz pusto polje na Krtiji, pravo ka kući.

Ako u rupi budem pronašao makar mali komadić šnicle, to će značiti da je dečak moj brat.

Bio sam sasvim blizu kada se na horizontu pojavio crveni oblak prašine. Nisko. Brzo. Oblak koji je prolazio kroz žito. Oblak prašine kakav može da podigne auto na zemljanom putu spečenom od sunca. Bio je daleko ali mu nije mnogo trebalo da me sustigne. Već se čuo zvuk motora.

Stizao je iz pravca napuštene kuće. Taj put je samo tamo vodio. Automobil je polako skrenuo i pošao prema meni.

Nisam znao šta da radim. Ako se vratim, stići će me, ako produžim, videće me. Morao sam brzo da odlučim, približavao se. Možda me je već spazio. Ako me nije spazio bilo je to samo zahvaljujući crvenom oblaku koji je podizao.

Okrenuo sam bicikl i stao da vrtim pedale, trudeći se da se što pre udaljim. Uzalud. Što sam brže vozio, bicikl se više jogunio, zanosio i odbijao da produži. Okretao sam se a iza mojih leđa prašina je rasla.

Sakrij se, rekoh sebi.

Skrenuo sam, bicikl je naleteo na kamen i ja sam odleteo kao raspeće u žito. Auto je bio na manje od dvesto metara.

Krtija je bila na ivici puta. Zgrabio sam je za prednji točak i povukao ka sebi. Prilepio sam se za zemlju. Nisam disao. Nisam pomerio nijedan mišić. Molio sam Isusa sina da me ne primete.

Isus sin mi je učinio.

Ležao sam ispružen među biljkama, dok su se obadi gostili na mojoj koži, ruke sam uronio u raspaljene grude zemlje, a na moje oči je prošao braon „fiat 127“.

„Fiat 127“ Feliče Natalea.

Feliče Natale bio je stariji Lobanjin brat. Ako je Lobanja bio zao, onda je Feliče to bio hiljadu puta više.

Feliče je imao dvadeset godina. Kada je boravio u Akva Traverseu život je za mene i ostalu decu postajao pakao. Tukao nas je, bušio nam loptu i otimao stvari.

Bio je, jadan, nikakav. Bez prijatelja, bez žene. Jedan od onih koji se istresaju na najmlađima, mučenik. To je bilo jasno. Niko u dvadesetoj ne može da živi u Akva Traverseu, osim ako ne završi kao Nuncio Skardačone, kosočupač. Feliče je u Akva Traverseu bio kao tigar u kavezu. Tumarao je između te četiri kuće besan, nervozan, uvek spreman da nekog kinji. Srećom je povremeno odlazio u Lučinjano. Ali ni tamo se ni sa kim nije sprijateljio. Kada sam izlazio iz škole viđao sam ga kako sedi sam na klupi na trgu.

Te godine u modi su bile zvoncare, tesne, šarene majice, „meklaud“ jakne, duga kosa. A Feliče, on se šišao na kratko i zalizivao kosu briljantinom, besprekorno se brijao i oblačio maskirne vojničke jakne i pantalone. I vezivao je maramicu oko vrata. Vozikao se u tom svom „fiatu 127“, palio se na oružje, pričao da je bio padobranac u Pizi i da je skakao iz aviona. Ali to nije bilo istina. Svi su znali da je vojsku služio u Brindiziju. Lice mu je bilo šiljato kao barakudino, a zubi sitni i razmaknuti kao kod novorođenčeta krokodila. Svojevremeno nam je rekao da su mu takvi zato što su to još uvek mlečni. Nikada mu nisu ispali. Dok ne otvori usta bio je gotovo lep momak, ali kada bi otvorio usta, kada bi se nasmejao, nema toga ko ne bi ustuknuo. A ako te uhvati da gledaš u zube, teško tebi.

A onda je, jednog prelepog dana, ne rekavši nikome ništa, otišao.

Kad bi Lobanju upitao gde mu je otišao brat, rekao bi: - Na sever. Da radi.

To je bilo sve što nas je interesovalo.

Ali se sada pojavio kao korov. U svom „fiatu 127“ boje proliva. I spuštao se iz pravca napuštene kuće.

On je dečaka stavio u rupu. Eto ko ga je stavio.

Skriven iza drveća sačekao sam da se uverim da nikoga nema u

dolini.

Kada sam bio siguran da sam sam, izašao sam iz šume i ušao u kuću prolazeći kroz već poznati otvor. Osim kutija testenine, flaša piva, šerpe sa jabukama, na zemlji se nalazilo i nekoliko otvorenih konzervi tunjevine. A sa strane, skupljena, vojnička vreća za spavanje.

Feliče. Njegova je. Mogao sam da ga zamislim kako upakovan u svojoj vreći, sav srećan, jede tunjevinu.

Napunio sam flašu vodom, uzeo konopac iz kutije i izneo napolje, vezao za krak dizalice, pomakao ploču i dušek i pogledao dole.

Bio je sklupčan ispod braon ćebeta kao neko bodljikavo prase.

Nije mi se silazilo, ali sam morao da otkrijem da li je dole bilo ostataka sestrine šnicle. Mada sam video Feličea kako silazi s brda nije mi izlazilo iz glave da bi taj dečak mogao da mi bude brat.

Izvadio sam sir i upitao ga: - Mogu li da siđem? Ja sam onaj s vodom. Sećaš se? Doneo sam ti da jedeš. Kačotu. Dobra je kačota. Bolja, sto puta bolja od šnicle. Ako me ne napadneš, daću ti je.

Nije mi odgovorio.

- I, mogu li da siđem? Možda ga je Feliče zaklao.

- Baciću ti kačotu. Hvataj... - Bacio sam mu. Pala je blizu njega.

Hitro kao tarantula crna ruka je izmileda ispod ćebeta i stala da pipa po zemlji sve dok nije našla sir, zgrabila ga i uvukla. Dok je jeo noge su mu drhtale kao kod avlijanera koji se posle višednevnog gladovanja našao pred ostacima bifteka.

- Imam i vode... Da ti donesem? Rukom mi je dao znak. Spustio sam se.

Čim je osetio da sam u njegovoj blizini pribio se uza zid. Pogledao sam naokolo, nije bilo ni traga od šnicle.

- Neću ti ništa. Jesi li žedan? - Pružio sam mu flašu. - Pij, dobra je.

Seo je ne otresajući sa sebe ćebe. Izgledao je kao neki mali duh odrpanac. Virile su mu mršave noge, nalik na bele, kržljave grančice. Jedna je bila privezana lancem. Izvukao je ruku i istrgnuo mi flašu koja je, kao i sir, nestala ispod pokrivača.

Duh je dobio dugi nos mravojeda. Pio je.

Sve je slistio u roku od dvadeset sekundi. Još je na kraju i podrignuo.

- Kako se zoveš? - upitao sam ga.

Ponovo se šćućurio ne udostojivši me odgovora.

- Kako se zove tvoj otac? Uzalud sam čekao.

- Moj otac se zove Pino, a tvoj? Je 1' se i tvoj zove Pino? Kao da je zaspao.

Piljio sam u njega, a onda sam rekao: - Feliče! Poznaješ ga? Video sam ga. Silazio je kolima... - Nisam znao šta još da kažem. - Hoćeš li da odem? Ako hoćeš, idem ja... Ništa. - U redu, idem... Zgrabio sam konopac. - Onda, ćao...

Čuo sam šapat, dah, nešto je izašlo ispod pokrivača. Približio sam se. - Jesi li rekao nešto?

Opet je prošaptao nešto.

- Ne razumem. Govori glasnije.

- Medvedići...! - povikao je.

Poskočio sam. - Medvedići? Kakvi medvedići? Stišao je glas. - Medvedići perači...

- Medvedići perači?

- Medvedići perači, rakuni. Ako ostaviš otvoren kuhinjski prozor medvedići perači uđu i pokradu torte ili biskvite, zavisno od toga šta se jede tog dana - rekao je sasvim ozbiljno. - Ako, na primer, ostaviš đubre ispred kuće, medvedići perači dođu preko noći i pojedu ga.

Kao da je pokvareni radio iznenada nastavio prenos.

- Veoma je važno da se dobro zatvori kanta, inače će sve da ispreturaju.

O čemu on to govori? Pokušao sam da ga prekinem. Nema ovde medveda. Ni vukova. Lisica ima... A onda sam ga upitao: - Da nisi, možda, juče pojeo neku šniclu?

- Medvedići perači hoće da ujedu jer se boje čoveka.

Ko su mu ti medvedići perači? I šta to peru? Veš? Osim toga, medvedi pričaju samo u crtaćima. Nije mi se sviđala ta priča sa medvedićima peračima.

Bio sam uporan. - Da li bi mogao da mi kažeš, molim te, da li si juče jeo šniclu? Mnogo je važno.

A on mi je odgovorio: - Medvedići su mi rekli da se ti ne bojiš gospodara crva.

Neki glasić u glavi govorio mi je da ne treba da ga slušam, da treba da pobegnem.

Uhvatio sam se za uže, ali nisam mogao da skinem pogled s njega,

kao da sam omađijan.

Nije odustajao. - Ti se ne bojiš gospodara crva.

- Gospodara crva? Ko je to?

- Gospodar crva kaže: 'ej, krele! Sad ću da ti spustim stvari. Uzmi ih i vrati mi vedro. Inače ću da siđem i zgnječim te ko bubu. Ti si anđeo čuvar?

- Molim?

- Ti si anđeo čuvar?

Promucao sam. - Ja... Ja, ne... Nisam anđeo...

- Ti si anđeo. Imaš isti glas.

- Kakav anđeo?

- Onaj što priča, što govori stvari.

- Zar ne pričaju medvedići perači? - Nisam uspevao da pronađem smisao tom bulažnjenju.

- Ti si mi to rekao...

- Medvedići perači pričaju, ali ponekad lažu. Anđeo uvek govori istinu. Ti si anđeo čuvar... Podigao je glas. - Meni možeš da kažeš.

Osetio sam malaksalost. Smrad govana mi je zapužio usta, nos, mozak.-Ja nisam anđeo... Ja sam Mikele, Mikele Amitrano. Nisam...

- promrmljao sam, naslonio se na zid i spustio do poda a on je ustao, pružio ruke prema meni kao da je leprozan i da traži milostinju, ostao je uspravljen nekoliko trenutaka, onda je zakoračio i pao, na kolena, sa sve ćebetom, meni pod noge.

Dotakao mi je prst šapućući.

Vrisnuo sam. Kao da me je dodirnula neka odvratna meduza, zaraženi pauk. Tom koščatom ručicom, crnim noktima, dugim i krivim.

Govorio je suviše tiho. - Šta, šta si rekao?

- Šta si rekao? Mrtav sam! - odgovorio je.

- Šta?

- Šta? Jesam li mrtav? Jesam li mrtav? Mrtav sam. Šta?

- Govori glasnije. Glasnije... Molim te...

Počeo je da viče, muklo, bezglasno, škripeći kao nokat po tabli.

- Jesam li umro?

Jesam li umro? Umro sam.

Potražio sam konopac i izvukao se gore, ritajući se i zasipajući ga zemljom odozgo.

A on nije prestajao da vrišti. - Mrtav sam? Mrtav sam. Mrtav sam?
Vozio sam a obadi su jurili za mnom.

I zaklinjao sam se da nikada, nikada više neću da se vratim na brdo. Nikada više, ni mrtav neću da razgovaram s tim ludakom.

Kako on to misli da je mrtav?

Niko živ ne može da misli da je mrtav. Kad je neko mrtav onda je mrtav. I ode u raj. Ili u goremu slučaju u pakao.

A ako je ipak u pravu?

Ako je stvarno mrtav? Ako su ga digli iz mrtvih? Ko? Samo Isus Hrist može da te digne iz mrtvih. I niko drugi. A kad se probudiš da li znaš da si bio mrtav? Sećaš li se šta si bio ranije? Poludiš, jer ti mozak istrune i počneš da pričaš o medvedićima peračima.

Nije moj brat blizanac, uopšte mi nije brat. A tata sa njim nema nikakve veze. Šnicle nema. Šerpa nije naša. Našu je mama bacila.

Čim se tata vrati sve ću da mu ispričam. Kako me je on naučio. On će nešto da preduzme.

Već sam bio stigao do puta kad sam se setio ploče. Opet sam pobegao i ostavio otvorenu rupu.

Ako se Feliče vrati odmah će mu biti jasno da je neko gurao nos gde ne treba. Nisam mogao da dozvolim da me uhvate samo zato što sam se bojava ludaka u lancima iz rupe. Ako Feliče otkrije da sam to bio ja, iščupaće mi uši.

Jednom smo Lobanja i ja ušli u Feličeov auto. „Fiat 127” bio nam je kobajagi svemirski brod. On je vozio a ja sam pucao u Marsovcu. Feliče nas je uhvatio i izvukao na ulicu za uši, kao zečeve. Očajnički smo plakali ali nas on nije puštao. Srećom je izašla mama i isprebijala ga.

Najviše bih voleo da sam sve mogao da ostavim, da odjurim kući, zatvorim se u svoju sobu i čitam zabavnike, ali sam se vratio, proklinjući sebe. Oblaci su se udaljili i vrućina je bila nepodnošljiva. Skinuo sam majicu i vezao je u čvor oko glave, kao Indijanac. Dohvatio sam neku motku. Ako sretnem Feličea, braniću se.

Trudio sam da se rupi približim što je manje moguće, ali nisam odoleo da ne pogledam.

Klečao je ispod ćebeta s pruženom rukom, u istoj pozi u kojoj sam ga ostavio.

Dobio sam želju da skočim na tu prokletu ploču i razbijem je u

paramparčad, ali sam je umesto toga gurnuo i prekrrio rupu.

Kada sam stigao mama je prala suđe. Bacila je tiganj u sudoperu. - Vidi, vidi ko se vratio!

Toliko je bila besna da joj je vilica podrhtavala. - Može li da se zna gde ideš? Premrla sam od straha... Tvoj otac te pre neki dan nije istukao, ali ti ovoga puta batine ne ginu.

Nisam imao vremena ni da nađem izgovor a ona me je već jurila. Skakao sam kao koza s kraja na kraj kuhinje dok je moja sestra sedela za stolom, gledala i vrtela glavom.

- Gde bežiš? Dođi ovamo!

Preskočio sam kauč, provukao se ispod stola, preskočio fotelju, otklizao se po podu do svoje sobe i zavukao ispod kreveta.

- Izlazi napolje!

- Neću. Tući ćeš me!

- Dabome da ću da te tučem. Ako sam izađeš manje ću te tući.

- Ne, neću da izađem!

- U redu.

Snažan stisak mi je obuhvatio članak. Obema rukama sam se zakačio za nogu od kreveta, ali mi nije bilo pomoći.

Mama je bila snažnija od Mačiste a ta prokleta gvozdena noga klizala mi se u rukama. Pustio sam se i našao joj se među nogama. Pokušao sam da se ponovo zavučem ispod kreveta, ali mi nije dala šansu, izvukla me je za pantalone i strpala pod mišku kao da sam kofer.

Vrištao sam. - Pusti me! Molim te! Pusti me!

Sela je na krevet, prebacila me preko kolena, spustila mi pantalone i gaće dok sam blejao kao jagnje, zabacila kosu i stala da me deveta.

Mama je oduvek imala tešku ruku. Njeno isprašivanje po turu uvek je bilo sporo i precizno, i izazivalo je tup zvuk, zvuk prahera po tepihu.

- Svuda sam te tražila... - I jedan. - Niko ništa nije znao da mi kaže... - I dva. - U grob ćeš me oterati. Gde se to smucaš po ceo dan? - I tri. - Mora da su pomislili kakva sam ja to majka... - I četiri. Kad nisam umela da vaspitam decu.

- Dosta! - urlao sam ja. - Dosta! Molim te, molim te, mama! Neki glas je pevao na radiju. „Krst. Krst i milina. Milina u srcu”.

Sećam se kao da je bilo juče. Ceo život, kad god slušam Travijatu, ponovo vidim sebe gologuzog, preko kolena moje majke koja spokojno sedi na kauču i ubija me od batina.

- Šta da radimo? - pitao me je Salvatore.

Sedeli smo na klupi i kamenjem gađali bojler ostavljen u žitu. Ko pogodi, dobija poen.

Ostali su na drugom kraju ulice igrali žmurke.

Dan je bio vetrovit, ali je sada, u sumrak, vetar utihnuo, bilo je sparno, a za polja se zakačila traka modrih, umornih oblaka.

Bacio sam predaleko. - Ne znam. Ne mogu da vozim bicikl, boli me dupe. Mama me je istukla.

- Zašto?

- Zato što se kasno vraćam kući. Je 1' bije tebe tvoja?

Salvatore je bacio i pogodio pravo u bojler. - Poen! Tri - jedan... - Onda je odmahnuo glavom. - Ne. Ne može. Suviše je debela.

- Blago tebi. A moja majka je opasno jaka i trči brže od bicikla. Nasmejao se. - Nemoguće.

Podigao sam omanji kamen i bacio. Ovog puta zamalo da pogodim. - Kunem ti se. Jednom je u Lučinjanu trebalo da uhvatimo autobus. Kad smo stigli taman je bio krenuo. Mama je tako brzo pojurila da ga je stigla i počela da udara pesnicama u vrata. Zaustavili su se.

- Da moja majka potrči, umrla bi.

- Slušaj - rekao sam. - Sećaš se kad nam je nastavnica Destani ispričala onu priču o Lazarovom čudu?

- Sećam.

- Šta ti misliš, kada je vaskrsao, da li je Lazar znao da je bio mrtav? Salvatore se malo zamislio. - Ne. Po meni, mislio je da je bio bolestan.

- A kako je onda hodao? Telo mrtvaca je skroz tvrdo. Sećaš se one mačke koju smo našli, kako je bila tvrda.

- Kakve mačke? - gađao je i opet udario u bojler. Ciljao je bez greške.

- Crne mačke, kraj potoka... Sećaš se?

- Da, sećam se. Lobanja ju je prepolovio.

- Kad neko umre i probudi se, ne hoda baš sasvim normalno, i poludi, jer mu mozak istrune pa govori čudne stvari, zar ne?

- Valjda je tako.

- Šta misliš, da li može da se oživi neko ko je umro, ili samo Isus Hrist lično može to da izvede?

Salvatore se počeošao po glavi. - Ne znam. Tetka mi je ispričala jednu istinitu priču.

Jednom su nečijeg sina pregazila kola pa je preminuo sav smrskan. Otac više nije mogao da živi, patio je, po ceo dan je plakao, otišao je kod nekog vrača i sve pare mu dao da mu ovaj oživi sina. Vrač je rekao: „Idi kući i čekaj. Tvoj sin će se noćas vratiti”. Otac je čekao, ali se ovaj nije vraćao, pa je na kraju otišao da spava. Taman je tonuo u san, kada je začuo korake u kuhinji. Sav srećan je ustao i ugledao sina, sav je bio smrskan, nije imao ruku i glava mu je bila razbijena, curio mu je mozak, a rekao mu je da ga mrzi jer ga je ostavio na ulici da bi išao u švaleraciju, i da je on kriv za njegovu smrt.

- I onda?

- Onda je otac uzeo benzin i zapalio ga.

- Dobro je uradio... - Zamahnuo sam i konačno pogodio. - Poen! Čet'ri - dva.

Salvatore se sagnuo da potraži kamen. - Naravno da je dobro uradio.

- Šta misliš, je li to istinita priča?

- Nije.

- I ja tako mislim.

Probudio sam se jer mi se piškilo. Moj otac se vratio. Čuo se njegov glas iz kuhinje.

Bilo je sveta. Razgovarali su, upadali jedni drugima u reč, vređali se. Tata je bio veoma ljut.

Te večeri smo otišli da spavamo odmah posle večere.

Zujao sam oko mame kao noćni leptir, da se pomirimo. Čak sam počeo i krompire da ljuštiti, ali se ona durila čitavo popodne. Za večerom nam je ćušnula tanjire i jeli smo ćutke, dok se ona vrzmala po kuhinji i gledala na ulicu.

Moja sestra je spavala. Kleknuo sam na krevet i pogledao kroz prozor.

Kamion je bio smešten kraj velikog, tamnog automobila sa srebrnastim prednjim delom. Bogataška kola.

Piškilo mi se, ali da bih došao do kupatila trebalo je da prođem kroz kuhinju. Bilo me je sramota od svih tih ljudi, ali malo je falilo da se

upiškim.

Ustao sam i prišao vratima. Uhvatio sam se za kvaku. Odbrojao. - Jedan, dva, tri... Četiri, pet i šest... I otvorio.

Sedeli su za stolom.

Italo Natale, Lobanjin otac. Pjetro Mura, berberin. Anđela Mura. Feliče. Tata. I neki starac koga nikada ranije nisam video. Mora da je to taj Serđo, tatin prijatelj.

Pušili su. Lica su im bila crvena i umorna a oči strašno sitne.

Sto je bio prekriven praznim flašama, prepunim pikslama, paklicama „nacionala” i „milde sorte”, mrvicama hleba. Ventilator je radio, ali ništa nije vredelo. Skapavalo se od vrućine. Televizor je bio uključen bez tona. Osećao se miris paradajza, znoja i sredstva protiv komaraca.

Mama je kuvala kafu.

Gledao sam u starca koji je vadio cigaretu iz paklice „danhil”.

Posle sam saznao da se zove Serđo Materija. U to doba imao je šezdeset sedam godina, bio je iz Rima, gde se pre dvadeset godina proćuo zbog pljačke krznarske radnje na Monte Mariju i prepada na centralu Poljoprivredne banke. Sedam dana nakon pljačke kupio je pećenjaru - gostionicu na trgu Bolonja. Nameravao je da pere novac, ali su ga karabinijeri ulovili na sam dan otvaranja. Pušten je zbog dobrog vladanja nakon čega je emigrirao u Južnu Ameriku.

Serđo Materija bio je mršav. Čelav. Iznad ušiju mu je raslo nešto malo retke, žućkaste kose koju je držao skupljenu u rep. Nos mu je bio dug, oči upale a bela brada, u najmanju ruku dvodnevnna, prekrivala mu je upale obraze. Duge, plavičaste obrve pre su ličile na čuperke dlaka zalepljene na čelo. Vrat mu je bio izboran, pun velikih, belih mrlja, kao od varikine. Na sebi je imao plavo odelo i košulju od smeđe svile. Zlatne naočare bile su mu nataknete na sjajnu ćelu.

Zlatni lanac sa suncem virio je ispod malja na grudima. Na nadlanici je nosio masivan zlatni sat.

Bio je van sebe. - Od početka ste srljali iz greške u grešku... - Čudno je govorio. - A ovaj ovde je budala... - Pokazao je na Feličea. Gledao ga je s izrazom nekog ko gleda kućeće govno. Dohvatio je čačkalicu i stao da čisti požutele zube.

Feliče je ležao savijen preko stola i viljuškom šarao po stolnjaku. Isti njegov brat kada ga grdi majka.

Matori je pročistio grlo. - Rekao sam ja onima tamo da ne treba da se uzdamo u vas. Niste ni za šta. Bila je to idiotska ideja. Pravite sranje za sranjem. Vi se igrate vatrom...

Bacio je čačalicu u tanjir. - Ja sam budala! Gubim vreme ovde... Da je sve išlo kako valja već bih bio u Brazilu umesto u ovoj vukojebini.

Tata je pokušao da odgovori. - Serđo, slušaj... Ne brini... Nije još sve...

Ali ga je matori ućutkao. - Šta sve, koji kurac? Ti ćuti, gori si od njih. A znaš zašto? Jer ne kapiraš. Nisi u stanju da shvatiš. Sav tako opušten i samopouzdan, izredao si govnaniju za govnanijom. Ti si kreten.

Tata je krenuo da uzvрати, ali je samo progutao knedlu i oborio pogled. Nazvao ga je kretenom.

Kao da mi je neko zabio nož u leđa. Niko nikada nije tako razgovarao sa tatom. Tata je bio glavni u Akva Traverseu. A taj odvratni starac pojavio se niotkuda da ga vređa pred svima.

Zašto ga tata ne izbaci napolje?

Odjednom niko više nije govorio. Ćutali su, a starac je ponovo počeo da čisti zube i gleda u luster.

Matori je bio kao neki car. Kad je car smrknut svi moraju da ćute. Uključujući i tatu.

- Dnevnik! Evo dnevnika - rekao je Barbarin otac i uzvrpoljio se na stolici.

Počinje!

- Pojačaj! Tereza, pojačaj! I ugasi svetlo - rekao je tata mami.

U mojoj kući se uvek gasilo svetlo kada se gledala televizija. To je bilo obavezno.

Mama je otrčala da utiša, a onda i da ugasi svetlo.

U sobu se spustio polumrak. Svi su gledali u televizor. Kao kad igra Italija.

Sakriven iza vrata gledao sam kako se pretvaraju u mračne siluete obojene u plavo svetlo ekrana.

Novinar je govorio o sudaru dva voza u blizini Firenze, bilo je mrtvih ali nikog nije bilo briga.

Mama je sipala šećer u kafu. A svi su govorili: - Meni jednu, meni dve, meni bez.

Barbarina majka je rekla: - Možda neće da pominju. Juče nisu pominjali. Možda je prestalo interesovanje.

- Ti, ćuti! - prasnuo je matori.

Bio je pravi trenutak da odem da piškim. Trebalo je samo da stignem do sobe mojih roditelja. Odande ću da uđem u kupatilo i piškim u mraku.

Zamislio sam da sam crni panter. Izašao sam iz sobe četvoronoške. Još koji metar i bio bih na sigurnom, ali se Lobanjin otac digao s kauča i krenuo prema meni.

Zalepio sam se za pod. Italo Natale je uzeo cigarete sa stola i vratio se na kauč. Odahnuo sam i produžio. Vrata su bila tamo, gotovo je, uspeo sam. Taman sam se opustio, kada su svi u glas povikali. - Evo! Evo! - Tišina! - Ćutite!

Izvio sam vrat preko kauča i samo što me nije strefio slog. Iza novinara se videla fotografija dečaka.

Dečaka iz rupe.

Bio je plav. Sav čist, očešljan, lep, s košuljom na kockice, smeja se i u rukama stezao lokomotivu električnog vozića.

Novinar je nastavio. - Ne prestaje potraga za malim Filipom Kardučijem, sinom lombardijskog industrijalca Đovanija Kardučija otetog pre dva meseca u Paviji. Karabinijeri i istražni organi na novom su tragu koji izgleda vodi...

Ništa više nisam čuo.

Vikali su. Tata i starac su ustali. Dečak se zvao Filipo. Filipo Kardučići.

- Sada ćemo preneti apel gospođe Luize Kardučići otmičarima, snimljen ovoga jutra.

- Šta sad hoće ta kučka koji kurac? - rekao je tata.

- Kurva! Kurvetina! - rešao je iz pozadine Feliče. Otac mu je opalio šamar. - Umukni!

Pridružila se i Barbarina majka. - Kretenu!

- Jebem vam boga, dosta više! - prodrao se matori. - Hoću da čujem! Pojavila se neka gospođa. Elegantna. Plava. Ni stara ni mlada, ali je bila lepa.

Sedela je u velikoj kožnoj fotelji u sobi punoj knjiga. Oči su joj bile suzne. Stezala je ruke kao da su htele da pobegnu. Smrknula je i rekla gledajući nas u oči: - Ja sam majka Filipa Kardučića. Obraćam

se otmičarima mog sina. Preklinjem vas, nemojte ga povrediti. On je dobar dečak, vaspitan i veoma stidljiv. Preklinjem vas da budete dobri prema njemu. Sigurna sam da znate za ljubav i razumevanje. I ako nemate decu ubeđena sam da možete da zamislite šta znači kada vam ih odvedu. Otkup koji ste tražili veoma je visok, ali smo moj muž i ja spremni da vam damo sve što imamo samo da nam se Filipo vrati. Pretili ste da ćete mu odseći uvo. Molim vas, preklinjem vas da to ne činite... - Obrisala je oči, uzdahnula i nastavila. - Činimo sve što je u našoj moći. Molim vas. Bog će vas nagraditi ako budete oslušnuli milosrđe u vašim srcima. Recite Filipu da ga njegovi mama i tata nisu zaboravili i da ga vole.

Tata je rukama pokazao znak za makaze. - Oba uva ćemo da mu odsećemo. Oba.

Stari je dodao: - Tako ćeš, kurvo, da naučiš da pričaš na televiziji! I svi su ponovo udarili u dreku.

Uvukao sam se u sobu, zatvorio vrata, popeo na prozor i piškio odozgo. Tata i ostali su dečaka uzeli od one gospođe sa televizije.

Piškio sam po ceradi kamiona, čuo se zvuk a kapi su blistale na svetlosti ulične svetiljke.

„Pazi, Mikele, ne smeš noću da izlaziš”, uvek mi je govorila mama. „Po mraku izlazi crni čovek koji lovi decu i prodaje ciganima”.

Tata je bio crni čovek.

Po danu dobar, ali je noću bio zao.

Ostali su bili cigani. Cigani preobučeni u osobe. Taj starac bio je kralj cigana a tata njegov sluga. Ali ne i mama.

Zamišljao sam cigane kao neku vrstu strašno brzih patuljčića, s lisičjim ušima i kokošjim nogama. A u stvari su bili normalne osobe.

Zašto mu ga ne vrate? Šta će im ludi dečak? Filipova mama je patila, videlo se. Čim ga je tražila preko televizije mora da joj je mnogo stalo do sina.

A tata je još hteo i uši da mu odseče.

- Šta to radiš? - Trgnuo sam se, okrenuo i malo je falilo da popiškim krevet.

Marija se razbudila. Vratio sam kitu u gaće.

- Ništa.

- Piškio si, videla sam.

- Nisam mogao da izdržim.

- Šta je to tamo?

Ako kažem Mariji da je tata crni čovek može još i da poludi. Slegnuo sam ramenima.

- Ništa.

- A što se onda svađaju?

- Onako.

- Kako, onako?

Odvalio sam. - Igraju tombolu.

- Tombolu?

- Jeste. Prepiru se ko će da izvlači brojeve.

- Ko pobeđuje?

- Serđo, tatin prijatelj.

- Stigao je?

- Jeste.

- Kakav je?

- Mator. Spavaj sad.

- Ne mogu. Mnogo je vruće. I bučno. Kad će da odu? A tamo su i dalje vikali.

Sišao sam s prozora. - Ne znam.

- Mikele, hoćeš da mi ispričaš neku priču pa da zaspem?

Tata nam je pričao priče o Anjolotu u Africi. Anjoloto je bio gradska kuca koja se sakrila u kofer i greškom dospela u Afriku, među lavove i slonove. Mnogo nam se sviđala ta priča. Anjoloto je bio u stanju da izađe na kraj sa šakalima. A prijatelj mu je bio jedan mrmot. Kada bi se tata vratio s puta obično bi nam ispričao neku novu epizodu.

Prvi put mi je Marija tražila da joj pričam priču, bio sam veoma polaskan. Problem je bio u tome što ja nisam znao priče. - Pa... Ja ih ne znam - morao sam da priznam.

- Nije istina. Znaš.

- A koju znam?

- Sećaš se priče koju nam je ispričala Barbarina mama? Ona o Perici Periću?

- Ah, da!

- Hoćeš da mi ispričaš?

- U redu, ali se ne sećam baš.

- Hoćeš da mi je ispričaš u šatoru?

- Hoću... Tako bar nećemo čuti galamu iz kuhinje. Seo sam u

sestrin krevet, i navukli smo čaršav preko glave.

- Počni - šapnula mi je na uvo.

- Dakle, Perica Perić se stalno verao po drveću i jeo voće. Jednoga dana bio je tamo gore kada je stigla zla veštica i rekla mu: „Perice Periću, daj mi krušku, strašno sam gladna”. I Perica Perić joj je bacio krušku.

Prekinula me je. - Nisi rekao kako izgleda zla veštica.

- Imaš pravo. Grozna je. Nema kosu. Ima konjski rep i dugačak nos. Visoka je i jede decu. A njen muž je crni čovek...

Dok sam pričao pred očima mi je bio tata kako seče uši Filipu i stavlja ih u džep. I kači ih na ogledalce u kamionu umesto krznenog repa.

- Nije istina. Nije udata. Pričaj pravilno. Ja znam priču.

- Perica Perić joj je bacio krušku a ona je upala u kravlju balegu.

Marija je počela da se smeje. Stvari sa govancima su joj se strašno sviđale.

- Zla veštica je onda rekla: „Perice Periću, daj mi krašku, strašno sam gladna”.

„Evo ti!” I bacio joj je krušku pravo u kravinu pišačku. I skroz je isprljao. Opet smeh.

- Veštica mu je ponovo tražila. A on je bacio još jednu krušku, u kravinu povračku.

Udarila me je laktom. - Toga nema. Ne važi se. Ne pravi se blesav. Mojjoj sestri nisi ni malo mogao da promeniš priču. - Onda...

Šta li su tamo radili? Mora da su polomili tanjir. Podigao sam glas. - Onda je Perica Perić sišao s drveta i dao joj krušku. Zla veštica ga je zgrabila, svezala u džak i stavila na rame. Pošto je Perica Perić jeo paprike, a zna se da su one teške, veštica nije mogla da ga nosi i morala je svakih pet minuta da se zaustavlja, a onda je morala da piški pa je spustila džak i sakrila se iza drveta. Perica Perić je zubima presekao užu i izašao napolje a unutra ubacio rakuna.

- Rakuna?

Namerno sam to rekao, da vidim da li Marija zna za njih.

- Jeste, rakuna.

- Ko su rakuni?

- To su medvedići koji kad ostaviš veš kraj reke dođu i operu ga.

- A gde žive?

-Na severu.

- I onda? - Marija je znala da je Perica Perić u džak strpao kamen, ali ništa nije rekla.

- Zla veštica je podigla džak i prebacila ga preko ramena, a kada je stigla kući rekla je ćerki: „Margareta Margaretić, siđi i otvori ključić i spremi lončić da skuvamo Pericu Perica”. Margareta Margaretić je stavila lonac na vatru, zla veštica ispraznila je unutra džak, rakun je iskočio i obe izgrizao, pa je onda sišao u dvorište i počeo da jede kokoške, sve đubre je pobacao u vazduh. Veštica se silno naljutila i opet je izašla da traži Pericu Perića. Našla ga je i strpala u džak i nigde ce nije zaustavljala. Kada je stigla kući rekla je Margareti Margaretić: „Zatvori ga u podrum, sutra ćemo da ga pojedemo...”

Stao sam.

Marija je zaspala, a to je bila ružna jedna priča.

5

Starca sam zatekao u kupatilu narednog jutra.

Otvorio sam vrata a on se brijao, sav pognut nad lavaboom, glave priljubljene uz ogledalo, dok mu je cigareta visila sa usana. Na sebi je imao pohabanu potkošulju i požutele gaće iz kojih su izlazile dve suve, ćosave štule. Na nogama je nosio raskopčane crne čizmice.

Oštar miris koji je širio oko sebe prikrio je talkom i losionom.

Okrenuo se prema meni i odmerio me odozgo podbulim očima. Obraz mu je prekrivala pena a u ruci je držao brijač.

- A ko si ti?

Prstom sam dodirnuo grudi. - Ja?

- Da, ti.

- Mikele... Mikele Amitrno.

- Ja sam Serđo. Dobro jutro.

Pružio sam ruku. - Drago mi je... - Tako su me u školi naučili da odgovorim.

Starac je oprao brijač. - Zar ne znaš da se kuca pre nego što se uđe u WC? Zar te nisu tome naučili tvoji roditelji?

- Izvinite. - Želeo sam da izađem ali sam stajao kao ukopan. Otprilike kao kad vidiš nekog bogalja i trudiš se da ga ne gledaš ali je to jače od tebe.

Nastavio je da brije vrat. - Ti si Pinov sin?

- Da.

Odmerio me je u ogledalu. - Ti si neki ćutljiv tip?

- Da.

- Volim ćutljivu decu. Bravo. Znači da nisi na oca. A jesi li poslušan?

- Jesam.

- Onda izađi i zatvori vrata.

Odjurio sam do mame. Bila je u mojoj sobi, skidala je ćaršave s Marijinog kreveta.

Povukao sam je za haljinu. - Mama! Mama, ko je onaj starac u kupatilu?

- Pusti me, Mikele, imam posta. To je Serđo, prijatelj tvog oca. Rekao ti je da će da dođe. Ostaće nekoliko dana kod nas.

- Zašto?

Podigla je dušek i prevrnula ga. - Jer je tako odlučio tvoj otac.

- A gde će da spava?

- U krevetu svoje sestre.

- A ona?

- S nama.

- A ja?

- U svom krevetu.

- Starac će sa mnom u sobi da spava? Mama je uzdahnula. - Da.

- Noću?

- Jesi li pobenavio? Neće valjda po danu?

- Zar ne može Marija da bude sa njim? A ja s tobom.

- Ne bulazni... Počela je da namešta čistu posteljinu. - Izađi, imam posla.

Bacio sam se na zemlju i zgrabio je za članke. - Mama, molim te, neću sa njim da spavam. Molim te, hoću da budem s tobom. S tobom u krevetu.

Huktala je. - Nema mesta. Suviše si veliki.

- Mama, molim te. Sklupčaću se u ćošku. Biću ovolicki.

- Rekla sam ti da ne može.

- Molim te - preklinjao sam je. - Molim te. Biću dobar. Videćeš.

- Prestani... - Podigla me je i pogledala u oči. - Mikele, ne znam šta ću s tobom. Zašto me ne slušaš? Ja više ne mogu ovako. Imamo toliko problema, pa još i ti. Ti to ne razumeš. Molim te...

Odmahnuo sam glavom. - Neću. Neću s njim da spavam. Neću ja. Izvukla je jastučnicu. - Tako stoje stvari. Ako ti nije po volji obrati se ocu.

- Ali taj će da me odvede...

Mama je prestala da namešta krevet i okrenula se. - Šta si rekao? Ponovi. Prošaputao sam. - Odvešće me...

Ispitivački me je gledala svojim crnim očima. - Šta hoćeš time da kažeš?

- Vi hoćete da me on odvede... Ti me mrziš. Zla si. Ti i tata me mrzite. Ja to znam.

- Otkud ti to? - Ščepala me je za ruku ali sam se ja izvukao i pobegao. Dok sam silazio niz stepenice čuo sam kako me doziva.

- Mikele! Mikele, vraćaj se ovamo!

- Ja s njim ne spavam. Ne, ja s njim ne spavam.

Pobegao sam na potok i uspentrao se na rogač.

Ja s tim starcem neću da spavam. Oteo je Filipa. A čim bih zaspao i mene bi odveo.

Strpao bi me u džak i gotovo. A onda bi mi odsekao uši.

Može li da se živi bez ušiju? Zar se ne umre? Meni je do mojih ušiju stalo. Filipove su tata i starac sigurno već odsekli. Dok ja sedim na svom drvetu on u svojoj rupi sedi bez ušiju.

Ko zna jesu li mu previli glavu?

Morao sam da odem. I morao sam da mu ispričam za njegovu majku, da ga još uvek voli i da je to rekla na televiziji, da svi čuju.

Ali sam se plašio, šta ako u kući zateknem tatu i starca?

Pogledao sam ka horizontu. Nebo je nad poljima žita bilo ravno, sivo i teško. Brdo je stajalo dole, ogromno, u maglici toplote.

Ako budem pazio neće me videti, rekoh sebi.

- U partizane ja želim poći o bela ćao bela ćao bela ćao ćao ćao...
Pevao je neki glas.

Spustio sam pogled. Barbara Mura je vukla Togo, vezala mu je uže oko vrata i povlačila ga ka vodi. - Sad će mama lepo da te okupa. Sav ćeš da budeš čist. Je li ti drago? Naravno da ti je drago. - Ali Togo nije izgledao kao da mu je drago. Tur mu se vukao po zemlji, odupirao se o šape i vrteo glavom pokušavajući da se oslobodi omče. - Bićeš prekrasan. Vodiću te u Lučinjano. Ići ćemo na sladoled i kupiću ti povodac... Zgrabila ga je, poljubila, izula je sandale, krenula kroz baruštinu i potopila ga u smrdljivi glib.

Togo je počeo da se koprca, ali ga je Barbara čvrsto držala ga za rep i za vrat. Gurnula ga je pod vodu. Gledao sam kako nestaje u blatu.

Ponovo je počela da pevuši. - Kad jednog jutra ja se probudih. O bela ćao! Bela ćao! Bela ćao ćao ćao!

Nije ga izvlačila. Htela je da ga ubije.

Povikao sam. - Šta to radiš? Pusti ga!

Barbara je tako odskočila da samo što nije upala u vodu. Pustila je psa, on je isplivao i otkoprcao se do obale.

Skočio sam s drveta.

- Šta ti radiš ovde? - upitala me je Barbara iznervirano.

- Šta si mu to radila?

- Ništa. Prala sam ga.
- Nije istina. Htela si da ga ubiješ.
- Nisam!
- Zakuni se!
- Kunem ti se u Boga i sve svece! - Stavila je ruku na grudi. - Poješće ga buve i krpelji. Zato sam ga kupala.

Nisam znao da li da joj verujem.

Zgrabila je Togo koji je sa stene zadovoljno mahao repom. Već je zaboravio na neprijatno iskustvo. - Vidi sam da li govorim istinu... - Podigla mu je uvo.

- O bože, kakav užas!

U usnoj školjki i oko nje vrvelo je od krpelja. Da ti se želudac prevrne. S onim njihovim glavicama zarivenim u kožu, crnim nožicama i tamnobraon stomakom, naduvenim i okruglim kao čokoladno jaje.

- Vidiš? Sisaju mu krv.

Namrštio sam se. - A blatom će da se skinu?

- Na televiziji je Tarzan rekao da se slonovi kupaju u blatu da bi skinuli sa sebe životinjice.

- Ali Togo nije slon.
- Šta ima veze? Životinja je.
- Ja mislim da ih treba izvući - rekao sam. - Neće ih blato skinuti.
- A kako?
- Rukama.
- Ko to da uradi? Meni se gadi.

- Ja ću da probam. - S dva prsta sam dohvatio jednog pozamašnjog, zažmurio i snažno povukao. Togo je zakevtao ali je čudovište spalo. Položio sam ga na stenu i stali smo da ga proučavamo. Mrdao je nožicama ali nije mu polazilo za rukom da se pokrene, toliko se naduo od krvi.

- Umri, vampiru! Umri! - Barbara ga je zgnječila kamenom i pretvorila u crvenu kašu.

Najmanje dvadesetak krpelja sam skinuo. Barbara je držala kuče da se ne pomera. Posle nekog vremena mi je dodijalo. Ni Togo više nije mogao da izdrži. Cvileo je čim bih ga dotakao. - Ostale ćemo da skinemo drugi put. Je l' važi?

- Važi... - Barbara je pogledala naokolo. - Idem ja. A ti?

- Još malo ću da ostanem - Čim se bude udaljila sešću na bicikl i pravac do Filipa.

Opet je namakla uže psu oko vrata.

- Onda se vidimo kasnije? - rekla je na polasku.

- Da.

Zaustavila se. - Neko je kod tebe kući. Ima siva kola. Je li ti rođak?

- Nije.

- Danas je dolazio i kod mene kući.

- Šta je hteo?

- Ne znam. Pričao je s tatom. Posle su otišli. Mislim da je i tvoj otac krenuo s njima.

Kolima.

Jasno. Išli su da Filipu iseku uši.

Napravila je grimasu i upitala me: - Je l' ti se sviđa taj tip?

- Ne.

- Ni meni.

Ćutala je. Kao da je odustala od namere da ode. Okrenula se i prošaputala hvala.

- Zbog čega?

- Zbog onog od pre neki dan... Kad si umesto mene izdržao kaznu. Slegnuo sam ramenima. - Ništa.

- Čuj... - Sva je pocrvenela. Pogledala me je na sekundu i izustila: - Hoćeš da mi budeš verenik?

Lice mi je buknuo. - Šta?

Sagnula se da pomiluje Togo. - Da se verimo.

- Ja i ti?

- Da.

Pognuo sam glavu i zagledao se u prste na nogama. - Pa... Ne baš. Ispustila je dah koji je zadržavala. - Nema veze. Nismo čak ni vršnjaci...

Prošla je rukom kroz kosu. - Onda, zdravo.

- Zdravo.

Otišla je vukući Togo za sobom.

Uhvatio me je strah od poskoka, onako, odjednom.

Do tog dana nikada nisam razmišljao o poskocima dok sam se penjao na brdo.

Pred očima mi je još uvek bila slika lovačkog psa koga je u aprilu

poskok ujeo za njušku. Sirota životinja je ležala u hangaru i dahtala, ukočenog pogleda, obešenog jezika i s belom penom na desnima.

- Nema tu više pomoći... - rekao je Lobanjin otac. - Otrov mu je stigao do srca.

Svi smo se okupili oko njega i posmatrali.

- Hajde da ga vodimo u Lučinjano. Kod doktora za životinje - predložio sam.

- Čisto bacanje paia. Taj je lopuža, daće mu injekciju vode i vratiće mrtvog psa.

Hajde, odlazite, pustite ga da umre na miru... Izgurao nas je napolje. Marija se rasplakala.

Prolazio sam kroz žito i činilo mi se da na svakom koraku vidim zmije kako puze. Poskakivao sam kao prepelica i motkom iz sve snage udarao po zemlji, skakavci i zrikavci su se razbežali na sve strane. Sunce me je peklo po glavi i vratu, nije bilo ni daška vetra a u daljini je ravnica izgledala sva zamagljena.

Kad sam stigao do ruba doline bio sam iznuren. Dobro bi mi došlo malo hladovine i da se napijem vode; krenuo sam kroz šumicu.

Ali je nešto bilo drukčije nego obično. Zaustavio sam se.

Kroz zvuke ptica, zrikavaca i cvrčaka dopirala je i neka muzika. U tren oka sam se našao iza stabla.

S tog položaja ništa nisam mogao da vidim, ali kao da je muzika dolazila iz kuće.

Hitno je trebalo da odem odatle, ali me je znatiželja gonila da bacim pogled. Ako budem oprezan i ostanem među drvećem neće me videti. Skrivajući se iza hrastova približavao sam se poljani.

Muzika je postala glasnija. Bila je to neka poznata pesma. Čuo sam je bezbroj puta. Pevala ju je jedna plava žena s nekim finim gospodinom. Video sam ih na televiziji. Dopadala mi se ta pesma.

Na samoj ivici proplanka stajala je stena prekrivena mahovinom - dobar zaklon, dopuzao sam do nje.

Provirio sam i ostao da posmatram.

Ispred kuće je bio parkiran Feličeov „fiat”, otvorenih vrata i gepeka. Muzika je dolazila s radija u kolima. Zvuk je bio loš, krčao je.

Feliče je izašao iz štale. Bio je u gaćama. Na nogama je imao cokule a oko vrata, kao i uvek, crnu maramu. Plesao je raširenih ruku i mrdao kukovima kao trbušna plesačica.

- Uvek isti, uvek isti, uvek isti... - Kreštao je, kao i radio. Onda je zastao i produžio ozbiljnim glasom.

- Ti si moje juče, moje danas. Moje uvek. Nemir.

A onda kao žena. - Sada, već možeš da probaš. Hajde, nazovi me napast. Nema veze.

Pokazao je na nekoga. - Ti si kao vetar što nosi violine i ruže.

- Reči, reči, reči...

- Slušaj me.

- Reči, reči, reči...

- Molim te.

Bio je odličan. Sve je sam radio. Bio je i muško i žensko. A kad je bio muškarac postajao je opasan. S napola spuštenim kapcima i poluotvoreniim ustima.

- Reči, reči, reči...

- Kunem ti se.

Onda se bacio na zemlju, u prašinu, i počeo da radi sklekove. S obe ruke, sa jednom, s šamarom, i dalje je povao grčeći se.

- Reči, reči, reči, reči, reči, samo reči, reči između nas. Otišao sam.

U Akva Traverseu u toku je bila igra crvene marije.

Lobanja, Barbara i Remo stajali su nepomično, pod suncem, u čudnim pozama.

Glave okrenute prema zidu, Salvatore je uzviknuo. - Crvena Marija je'n, dva, tri! - Okrenuo se i ugledao Lobanju.

Lobanja je uvek preterivao, umesto da napravi tri koraka pravio je petnaest i bivao uhvaćen. A onda ne bi mogao da se pomiri s tim. Ti mu kažeš da si ga video, a on ni da čuje. Po njemu, ceo svet vara. On ne, on je svetac. A ako bi mu nešto rekao počeo bi da te gura. Na ovaj ili na onaj način uvek je pobeđivao. I s lutkama da igra, taj bi pobedio.

Između kuća sam prošao polako na biciklu. Bio sam umoran i ljut. Nisam Filipu uspeo da kažem za njegovu mamu.

Tatin kamion stajao je parkiran pred kućom, kraj velikih, sivih starčevih kola.

Bio sam gladan. Pobegao sam bez doručka. Ali nije mi se baš mnogo penjalo gore.

Lobanja mi je prišao. - Gde si se izgubio?

- Išao sam da se provozam.

- Uvek si nešto sam. Gde to ideš? - Nije me ostavljao na miru.

- Na potok.

Sumnjičavo me je odmerio. - Šta radiš tamo? Slegnuo sam ramenima. - Ništa. Na drvetu.

Složio je zgađen izraz lica kao da je upravo progutao trulu jabuku.

Togo je prišao i počeo da grize točak od bicikla.

Lobanja ga je šutnuo. - Gubi se, pseto. Buši gume tim tvojim posranim zubima.

Togo je odjurio do Barbare koja je sedela na zidiću i uskočio joj u krilo. Barbara me je pozdravila.

Mahnuo sam joj rukom umesto odgovora.

Lobanja je posmatrao prizor. - Šta je, prijatelju si se s debelom?

- Ne...

Odmerio me je da proceni govorim li istinu.

- Nisam, kunem ti se!

Opustio se. - Aha. Hoćeš da igramo fudbal?

Nije mi se igralo, ali je bilo opasno odbiti ga. - Zar nije suviše vruće? Zgrabio mi je upravljač. - Ti malo previše izigravaš govvara, znaš?

Uplašio sam se. - Kako? - Lobanja je iznenada mogao da se izvije, reši da te skine s bicikla i prebije.

- Tako.

Srećom se pojavio Salvatore. Udarao je glavom loptu. Onda ju je smirio nogom i stavio pod mišku.

- Ćao, Mikele.

- Ćao.

Lobanja ga je upitao. - Hoćeš da se igramo?

- Ne.

Lobanja se iznervirao. - Vas dvojica ste govvari. Znae šta ću sad da uradim? Idem u Lučinjano... I ljutito se udaljio.

Nasmejali smo se, a onda je Salvatore rekao: - Idem kući. Hoćeš sa mnom, da igramo stoni fudbal?

- Nešto mi se ne igra.

Potapšao me je po ramenu. - Dobro. Onda se vidimo kasnije. Ćao... Otišao je šutirajući loptu.

Salvatore mi se sviđao. Dopadalo mi se kako uvek ostane smiren i ne vređa se svakih pet minuta. S Lobanjom si morao triput da

razmisliš pre nego što mu nešto kažeš.

Odvezao sam se do česme.

Marija je u emajliranom latoru napravila bazen za Barbiku.

Imala je dve Barbike - jednu normalnu i jednu skroz crnu, ćelavu, s rastopljenom rukom.

Ja sam je tako upropastio. Jedne večeri sam na televiziji gledao film o Jovanki Orleani, pa sam uzeo Barbiku i bacio je u vatru vičući: - Izgori! Veštice! Izgori! - Kad sam primetio da stvarno gori, zgrabio sam je za nogu i ubacio u lonac sa čorbom.

Mama mi je oduzela bicikl na nedelju dana i naterala me da celu čorbu sam pojedem. Marija je preklinjala da joj se kupi druga. - Za rođendan. Za sada se igraj s ovom. Onaj idiot od tvog brata ti je kriv... - I Marija se prilagodila. Lepa Barbi se zvala Paola, a ona izgorela Sirotica.

- Ćao, Marija - rekao sam joj silazeći s bicikla.

Prislonila je ruku na čelo da bi se zaštitila od sunca. - Tata te je tražio... Mama je ljuta.

- Znam.

Uzela je Siroticu i stavila je u bazen. - Stalno je ljutiš.

- Idem ja gore.

- Tata je rekao da mora da priča sa Serđom i ne želi da se motamo oko njega.

- Ali, gladan sam.

Izvadila je kajsiju iz džepa od pantalona. - Hoćeš?

- Hoću... Bila je topla i gnjecava, ali sam je smazao i pljunuo košticu u dalj.

Tata se pojavio na terasi, ugledao me i pozvao. - Mikele, dođi ovamo.

Na sebi je imao košulju i kratke pantalone.

Nisam hteo da razgovaram s njim. - Ne mogu, imam posla! Rukom me je pozvao da se popnem. - Dođi ovamo.

Prislonio sam bicikl uza zid i popeo se uz stepenice oborene glave, rezignirano.

Tata je seo na poslednji stepenik. - Sedi ovde, kraj mene... Izvukao je paklu „nacionala” iz džepa od košulje, uzeo cigaretu, stavio je u muštiklu i zapalio.

- Moramo da razgovaramo ti i ja. Nije mi izgledao mnogo ljut.

Gutali smo. I gledali preko krovova u žuta polja.

- Vruće, ha? - pitao me je.

- Mnogo.

Ispustio je oblak dima. - Gde se ti to smucaš po ceo dan, je 1' može da se zna?

- Nigde.

- Nije istina. Nekuda ipak ideš.

- Vozikam se naokolo.

- Sam?

- Da.

- Šta je? Nije ti lepo sa tvojim drugarima?

- Ne, lepo mi je. Ali mi je lepo i kad sam sam.

Klimnuo je glavom, očiju zagledanih u prazno. Pogledao sam ga.

Izgledao je starije, iz crne kose virila je pokoja seda vlas, obrazi su mu upali i čovek bi pomislio da nedelju dana ništa nije jeo.

- Majku si naljutio.

Istrgao sam grančicu ruzmarina iz saksije i počeo da je vrtim u ruci.

- Nisam namerno.

- Rekla mi je da ne želiš da spavaš sa Serđom.

- Ne spava mi se...

- A zašto?

- Zato što hoću s vama da spavam. U vašem krevetu. Svi zajedno.

Ako se stisnemo, biće mesta.

- Šta će Serđo da pomisli ako ne budeš spavao s njim?

- Baš me briga.

- Ne možeš tako s gostima. Zamisli da odeš kod nekoga i da niko neće da spava s tobom. Šta bi pomislio?

- Baš bi me bilo briga, ja bih hteo sobu samo za sebe. Kao u hotelu.

Nasmešio se i s dva prsta hitnuo pikavac na ulicu.

Pitao sam ga: - Je li Serđo tvoj šef? Je 1' zato mora da bude s nama? Iznenađeno me je pogledao. - Kako to misliš, moj šef?

- Jeste, on odlučuje.

- Ne, ništa on ne odlučuje. On je moj prijatelj.

Nije bilo istina. Starac nije bio njegov prijatelj, nego njegov šef. Ja sam to znao. Čak je mogao i da ga vređa.

- Tata, gde ti spavaš kad ideš na sever?

- Zašto?

- Onako.
- U hotelu, gde stignem, ponekad u kamionu.
- A noću, šta se dešava na severu?

Pogledao me je, udahnuo kroz nos i upitao: - Šta je bilo? Zar ti nije drago što sam se vratio?

- Jeste.
- Kaži iskreno.
- Jeste, drago mi je.

Stegnuo me je u zagrljaj, snažno. Osećao sam njegov znoj. Prošaputao mi je na uvo:

- Stegni me, Mikele, stegni! Da vidim koliko si jak. Zagrlio sam ga što sam snažnije mogao, plakalo mi se.

Suze su mi navirale a grlo mi se steglo.

- Šta je bilo, plačeš?

Zaridao sam. - Ne, ne plačem.

Iz džepa je izvadio zgužvanu maramicu. - Obrisao te suze, ako te neko vidi pomisliće da si Seka Persa. Mikele, ovih dana imam mnogo posla tako da moraš da budeš poslušan. Majka je umorna. Prestani s tim tvojim hirovima. Ako budeš dobar, čim završim vodim te na more. Vozićemo pedalinu.

Promućao sam. - Šta je to pedalina?

- To ti je čamac koji umesto vesala ima pedale kao bicikl. Obrisao sam suze. - Može li da stigne do Afrike?

- Moraš da okrećeš pedale da bi stigao u Afriku.

- Ja hoću da odem iz Akva Traversea.

- Šta je sad, ne sviđa ti se više?

Vratio sam mu maramicu. - Hajdemo na sever.

- Zašto hoćeš da odeš?

- Ne znam... Ne sviđa mi se više ovde. Pogledao je u daljinu. - Otići ćemo.

Pokidao sam još jednu grančicu ruzmarina. Lepo je mirisala. - Znaš li ti ko su rakuni?

Namrštio se. - Rakuni?

- Da.

- Ne, šta je to?

- Ništa, to su medvedi koji peru veš... Ali možda ne postoje.

Tata je ustao i protegao leđa. - Aahh! Slušaj, ja se vraćam unutra,

moram da razgovaram sa Serđom. Zašto ne odeš da se igraš, uskoro će ručak? - Otvorio je vrata i spremio se da uđe, ali je zastao. - Mama je spremila taljatele. Posle joj se izvini.

U tom trenutku je stigao Feliče. Zakočio je svoj „fiat“ u oblaku prašine i izleteo kao da je unutra roj osa.

- Feliče! - povikao je tata. - Popni se na trenutak. Feliče je klimnuo glavom i kad je prošao kraj mene lupio me je po temenu i rekao: - Šta ima, krele?

Sada kod Filipa nije bilo nikoga.

Vedro s govnama bilo je prepuno. Lonče s vodom prazno.

Filipova glava bila je umotana u ćebe. Nije čak ni primetio da sam sišao u rupu.

Gležanj je bio u još gorem stanju, modriji i naduveniji. Muve su se obrušavale na njega.

Približio sam se. - Hej? - Nije pokazao da me je čuo. - Hej? Čuješ li me? - Još više sam se približio. - Čuješ li me?

Uzdahnuo je. - Da.

Znači, tata mu nije odsekao uši.

- Ti se zoveš Filip, je 1' da?

- Da.

Pripremio sam se usput. - Došao sam da ti kažem nešto veoma važno. Dakle...Tvoja majka kaže da te voli. I kaže da joj nedostaješ. Juče je to rekla na televiziji. U dnevniku. Rekla je da ne treba da brineš... I da ne želi samo tvoje uši, nego te hoće celog.

Ništa.

- Jesi li me čuo? Ništa.

Ponovio sam. - Dakle... Tvoja majka kaže da te voli. I kaže da joj nedostaješ. Juče je to rekla na televiziji. Rekla je da ne treba da brineš...! da ne želi samo tvoje uši.

- Moja mama je umrla.

- Kako, umrla?

Ispod ćebeta je odgovorio. - Moja mama je umrla.

- Šta pričaš? Živa je. Ja sam je video, na televiziji...

- Nije, umrla je.

Stavio sam ruku na grudi. - Kunem ti se u moju sestru Mariju da je živa. Video sam je sinoć, bila je na televiziji. Bila je zdrava. Plava je. Mršava. Malo je stara... Ali je lepa. Sedela je u nekoj visokoj, braon

fotelji. Velikoj. Kao da je kraljevska. A iza nje je bila neka slika sa brodom. Je li istina ili nije?

- Jeste. Slika sa brodom... - Tiho je govorio, tkanina je prigušivala reči.

- I imaš električni voz. I lokomotivu na dimnjak. Video sam.

- Nemam više. Polomio se. Dadilja ga je bacila.

- Dadilja? Ko je to dadilja?

- Lilijana. I ona je umrla. I Pepino je mrtav. I tata je mrtav. I baka Arijana je mrtva. I moj brat je mrtav. Svi su umrli. Svi su umrli i žive u rupama kao što je ova. A u jednoj sam i ja. Baš svi. Svet je mesto puno rupa u kojima su mrtvi. I mesec je lopta prepuna rupa i unutra ima još mrtvih.

- Nije istina... - Položio sam mu ruku na leđa. - Ništa se ne vidi. Mesec je normalan. A tvoja majka nije mrtva. Ja sam je video. Moraš da me slušaš.

Malo je ćutao, a onda me upitao: - A zašto onda ne dođe ovde? Zavrteo sam glavom. - Ne znam.

- Zašto ne dođe po mene?

- Ne znam.

- A zašto sam ja ovde?

- Ne znam... - Onda sam rekao, tako tiho da nije mogao da me čuje: - Moj tata te je ovde stavio.

Šutnuo me je. - Ti ništa ne znaš. Ostavi me na miru. Ti nisi anđeo čuvar. Ti si zao.

Odlazi... - i rasplakao se.

Nisam znao šta da radim. - Ja nisam zao. Ja nemam veze s tim. Nemoj da plačeš, molim te.

I dalje se ritao. - Idi. Odlazi.

- Slušaj me...

- Odlazi!

Poskočio sam. - Ja sam čak dovde došao zbog tebe, ceo taj put sam prešao, dvaput, a ti me teraš. U redu, ja idem, ali ako odem neću više da se vratim. Nikada više. Ostaćeš ovde, sam, zauvek i odseći će ti oba uva... - Zgrabio sam uže i počeo da se penjem. Čuo sam ga kako plače. Kao da se guši.

Izašao sam iz rupe i rekao mu: - I nisam tvoj anđeo čuvar!

- Čekaj...

- Šta hoćeš?
- Ostani...
- Neću. Rekao si da treba da idem i sad odlazim.
- Molim te. Ostani.
- Neću!
- Molim te. Samo pet minuta.
- U redu. Pet minuta. Ali ako se praviš lud odlazim.
- Neću.

Sišao sam. Dodirnuo mi je stopalo.

- Zašto ne izađeš ispod tog pokrivača? - pitao sam ga i sklupčao se blizu njega.

- Ne mogu, slep sam...
- Kako si slep?
- Oči mi se ne otvaraju. Hoću da ih otvorim, ali one su i dalje zatvorene.

U mraku vidim. Po mraku nisam slep...

Malo je oklevao. - Znaš, rekli su mi da ćeš da se vratiš.

- Ko?
- Medvedići perači.
- Dosta s tim medvedićima peračima! Tata mi je rekao da ne postoje. Jesi li žedan?

- Jesam.

Otvorio sam torbu i izvadio flašu. - Evo.

- Dođi... - Podigao je cebe.

Napravio sam grimasu. - Tu ispod? - Malo mi se gadilo. Ali tako sam mogao da proverim da li su mu uši na svom mestu.

Počeo je da me dodiruje. - Koliko imaš godina? - Prstima mi je prelazio preko nosa, preko usta, preko očiju. Nisam se pomerao. - Devet. A ti?

- Devet.
- Kada si rođen?
- Dvanaestog septembra. A ti?
- Dvadesetog novembra.
- Kako se zoveš?
- Mikele. Mikele Amitrano. U koji razred ideš?
- Četvrti. A ti?
- Četvrti.

- Isto.

- Isto.

- Žedan sam. Dao sam mu flašu.

Pio je. - Dobra je. Hoćeš?

I ja sam nagnuo. - Mogu li malo da podignem ćebe? - Crkavao sam od toplote i smrada.

- Malo.

Podigao sam taman toliko da uzmem vazduh i vidim mu lice.

Bilo je crno. Prljavo. Plava, tanka kosa pomešala se sa zemljom i pretvorila u tvrdo i suvo klupko.

Zgrušana krv mu je potpuno slepila kapke. Usne su mu bile crne i ispucale. Nozdrve zapušene slinom i krastama.

- Mogu li da te umijem? - upitao sam.

Izdužio je vrat, podigao glavu i izmučene usne su mu se razvukle u osmeh. Svi zubi su mu bili crni.

Skinuo sam majicu, pokvasio je vodom i stao da ga umivam.

Gde sam prošao koža je postajala bela, tako bela kao da je prozirna, kao meso kuvane ribe. Prvo preko čela, onda po obrazima.

Kada sam mu nakvasio oči, rekao je: - Polako, boli.

- Polako ću.

Nije mi polazilo za rukom da otopim kraste. Bile su tvrde i zbijene. Ali znao sam da su iste kao pseće. Kada ih otkineš, psi progledaju. Nastavio sam da ih kvasim, da ih razmekšavam sve dok se jedan kapak nije podigao i istog trenutka spustio. Samo trenutak, dovoljan da mu zrak svetla pogodi oko.

- Aaaahhhaaaa! - uzviknuo je i uvukao glavu ispod pokrivača kao neki noj.

Potapšao sam ga. - Vidiš? Vidiš? Nisi slep! Uopšte nisi slep!

- Ne mogu da ih držim otvorene.

- To je zato što si uvek u mraku. Ali vidiš, je 1' da?

- Da! Mali si.

- Nisam mali. Imam devet godina.

- Imaš crnu kosu.

- Da.

Bilo je veoma kasno. Trebalo je da se vratim kući. - Sad stvarno moram da idem.

Vratiću se sutra.

S glavom ispod pokrivača, rekao je: - Obećavaš?

- Obećavam.

U trenutku kada je starac ušao u moju sobu baš sam se spremao da zeznem čudovišta.

Kao mali sam stalno sanjao čudovišta. Pa i sad, kad sam porastao, desi mi se povremeno, ali mi više ne polazi za rukom da ih zeznem.

Sve dok jedne noći nisam smislio sistem da izbegnem ružne snove.

Smislio sam gde da zaključam te strašne nakaze da mogu mirno da spavam.

Opustio bih se, sačekao da mi kapci otežaju, a pre nego što bih se uspavao, baš u tom trenutku, zamislio bih kako se penju, svi zajedno, uzbrdo. Kao za vreme procesije Gospe iz Lučinjana.

Zla veštica - grbava i izborana. Vukodlak - četvonoške, u poderanoj odeći, belih ocnjaka. Fantom - senka koja poput zmije klizi po stenama. Lazar- žderač leševa izglođan insektima i obavijen oblakom muva. Čudovište - džin sitnih očiju i gušav, u ogromnim cipelama i s džakom punim dece prebačenim preko leđa. Cigani - otprilike lisice s kokošjim nožicama. Čovek s obručem - neki tip u plavom kombinezonu električara i obručem svetla koji je mogao veoma daleko da dobaci. Čovek-riba, koji je živeo u morskim dubinama i nosio majku na leđima. Dečak-polip, rođen s pipcima umesto ruku.

Svi su zajedno išli. Ka nekom mestu. Bili su strašni. Toliko da se niko nije zaustavljao da ih pogleda.

Odjednom bi se pojavio autobus, sav pozlaćen, sa zvoncima i obojenim svetlima. Na krovu je megafon treštao. „Dame i gospodo, popnite se u autobus želja! Popnite se u ovaj veličanstveni autobus koji će vas sve odvesti u cirkus a da ne platite ni jednu jedinu liru! Danas cirkus džabe! Penjite se! Penjite se!”

Oduševljena tom nenadanom prilikom, čudovišta su se penjala u autobus. Tada bih zamislio da mi se stomak otvara, širok rez bi se razjapio, i oni bi sasvim mirno ušli unutra.

Oni su, blesavi, mislili da idu u cirkus. Ja bih zatvorio ranu i tako ih zeznuo. Sada je samo trebalo da zaspim s rukama na stomaku i ne bih loše sanjao.

Samo što sam ih zarobio kada je ušao starac, ja sam se dekoncentrisao, sklonio ruke i oni su pobjegli. Zažmurio sam i

napravio se da spavam.

Matori je pravio strašnu buku. Preturao je po koferu Kašljao. Šmrkao. Rukom sam zaklonio glavu i posmatrao šta radi.

Snop svetla osvetljavao je parče sobe. Starac je sedeo na Marijinom krevetu. Suv, grbav i smrknut. Pušio je. A kada bi udahnuo, onaj njegov kukasti nos i upale oči bi se zacrveneli. Osećao sam miris duvana i kolonjske vode. Povremeno je odmahivao glavom. Onda bi huktao kao da se svađa s nekim.

Počeo je da se skida. Skinuo je čizmice, čarape, pantalone, košulju. Ostao je u gaćama. Koža mu je bila mlohava, visila je sa dugih kostiju kao da je prišivena. Bacio je cigaretu kroz prozor. Pikavac je nestao u noći kao zažareni lapil. Razvezao je kosu i podsetio me na starog, bolesnog Tarzana. Ispružio se na krevetu.

Sada ga više nisam video, ali je bio blizu. Na manje od pola metra od mojih nogu. Da pruži ruku mogao bi da me zgrabio za gležanj. Skupio sam se poput ježa.

Nisam smeo da zaspim. Ako zaspim, mogao bi da me otme. Morao sam nešto da smislim. Da prospem eksere po krevetu. Tako neću da zaspim.

Pročistio je grlo. - Ovde se crkava od vrućine. Kako izdržavaš? Zadržao sam dah.

- Znam da ne spavaš. Hteo je da me prevari.

- Ti si mali lukavac... Ne dopadam ti se, je li?

Ne, ne dopadaš mi se! Hteo sam da mu odgovorim. Ali nisam mogao. Spavao sam. A ni budan nikada ne bih imao hrabrosti da mu to kažem.

- Ni mojoj deci se nisam dopadao... - Sa poda je podigao flašu koju je mama tu ostavila za njega i otpio nekoliko gutljaja. - Mlaka je kao pišačka - požalio se. - Dvoje sam imao. Jedno je živo, ali kao da je mrtvo. Drugo je mrtvo, ali kao da je živo. Ono živo zove se Đulijano. Stariji je od tebe. Ne živi više u Italiji. Otišao je. U Indiju... Pre pet godina. U nekoj je religioznoj zajednici. Napunili su mu glavu glupostima. Izbrijao se. Oblači se u narandžasto i misli da je i on Hindus. I da se živi više puta. Drogira se kao pseto i umreće kao pseto. Ja sigurno neću tamo po njega...

Dobio je napad kašlja. Suvog. Razdirućeg. Izborio se za vazduh i nastavio. - Frančesko je umro pre pet godina. U oktobru bi imao

trideset dve. On je bio stvarno dobar, njega sam voleo... - Zapalio je novu cigaretu. - Jednoga dana je upoznao neku. Odmah mi se nije dopala. Rekla je da predaje fizičko. Kurvica... Mršuljava plavuša... polujugoslovenka. Jugosloveni su ti najgori. Obrlatila ga je načisto. Bila je neka jadnica, videla je Frančeska i zalepila se, jer Frančesko je dobar momak, velikodušan, na kraju bi ga svi zajebali. Ko zna kako je uspela da ga tako zablesavi. Posle su mi pričali da je ta kurva mutila nešto s nekom vrstom vrača. Nekim govnarom koji je sigurno bacio čini na njega. Njih dvoje su ga sjebali. Oslabili su mi ga. Osušio se. Oduvek je bio delija, a tad se usukao, jedva se držao na nogama. Jednog dana dođe i kaže mi da se ženi. I, šta ćeš. Ja sam pokušao da mu kažem da ga ona upropaštava, ali njegov život, njegova stvar. Venčaju se. Krenu na medeni mesec kolima. U Pozitano i Amalfi, na more. Prođu dva dana, on ne zove. Normalno, kažem sebi, na medenom su mesecu. Zvaće. Kad ono, znaš ko zove? Komesarijat iz Salerno. Kažu da odmah moram da dođem. Pitam zašto. Ne mogu telefonom da mi kažu. Moram da dođem ako želim da saznam. Kažu mi da je zbog mog sina. Kako da odem, koji kurac? Nisam mogao da odem. Dovoljno je bilo da proverem, i padam. Tražili su me, jer se nisam pojavio na uslovnoj. Ponovo bi me zatvorili. Rekao sam jednom svom čoveku da pozove. On je krupna zverka. I od njega čujem da mi je sin mrtav. Kako mrtav? A on mi kaže da se ubio, da se bacio sa provalije. Leteo dvesta metara i razbio se o stene. Moj sin? Frančesko da se ubije? Oni to mene zajebavaju? Nisam mogao da odem. Onda sam poslao onu idiotkinju od njegove majke da vidi šta se dogodilo.

- Šta se dogodilo? - omaklo mi se.

- Oni kažu da je Frančesko usput stao da pogleda panoramu, ona je ostala u kolima, on ju je fotografisao, onda je preskočio zidić i bacio se. Neko slika ženu a onda se baci niz liticu? Kaže da su ga našli smrskanog, s foto-aparatom oko vrata, i da mu je kita virila iz pantalona. Po tebi, neko ko hoće da se ubije fotografiše, onda izvuče kitu i skoči? Kakva je to budalaština? Ja znam šta se dogodilo... Malo sutra, panorama. Frančesko je stao jer mu se pišalo. Nije hteo nasred puta. On je lepo vaspitan mladić. Preskočio je zidić i olakšao se, a kurva ga je gurnula. Ali niko mi ne veruje. Gurneš i gotovo. Mrtav.

- A zašto?

- Tačno. Zašto? Ne znam. Bio je bez kinte. Baš ne znam. Noćima ne spavam. Ali je gadura platila... Ja sam joj... Dobro, pustimo sad to, kasno je. Laku noć.

Bacio je cigaretu kroz prozor i legao da spava, nakon dva minuta je spavao, a nakon tri hrkao.

6

Kada sam se probudio starca nije bilo. Ostavio je nesređen krevet, zgužvanu paklicu „danhila” kraj uzglavlja, gaće na podu i polupraznu flašu vode.

Bilo je vruće. Čuli su se cvrčci.

Ustao sam i bacio pogled u kuhinju. Mama je peglala i slušala radio. Moja sestra se igrala na podu. Zatvorio sam vrata.

Starčev kofer je bio ispod kreveta. Otvorio sam ga i pogledao unutra.

Odeća. Flašica parfema. Flaša „stoka”. Boks cigareta. Torba s hrpicom fotografija. Na prvoj je bio neki visoki, mršavi momak obučen u mehaničarski plavi kombinezon. Smešio se. Ličio je na starca. Frančesko, onaj što je izvadio kitu i bacio se u provaliju.

U torbi su se nalazili i isečci iz novina. Govorili su o Frančeskovoj smrti. Bila je tu i fotografija njegove žene. Ličila je na igralice s televizije. Našao sam i školsku svesku na linije sa plastičnim koricama u boji. Otvorio sam je. Na prvoj strani je pisalo: ova sveska pripada Filipu Kardučiju. Četvrti C.

Prve stranice su bile iscepane. Prelistao sam. Bilo je tu diktata, prepričavanja i jedan sastav.

Ispričaj šta si radio u nedelju.

U nedelju se vratio moj tata. Moj tata živi u Americi veoma često i vraća se ponekad. Ima vilu sa bazenom i trambulinom a tu su i medvedići perači. Žive u bašti. Ja treba da idem tamo. U Americi je zbog posla a kada se vrati uvek mi donese poklone. Ovoga puta mi je doneo neku vrstu reketa za tenis koji se stave ispod nogu i tako može da se hoda po snegu. A da ne propadneš pa možeš čak i da umreš. Kada budem išao na planinu moraću da ih koristim dok hodam po snegu. Tata mi je rekao da te reketete koriste Eskimi. Eskimi žive na ledu na Severnom polu i kuće su im od leda. Unutra nemaju frižidere jer im uopšte nisu potrebni. Jedu mnogo foka i ponekad pingvine. Rekao je da će me jednom voditi tamo. Ja sam ga pitao da li može i Pepino sa nama. Pepino je naš baštovan i mora da seče sve biljke a zimi mora da skloni sve lišće sa travnjaka.

Pepino ima najmanje sto godina i čim vidi neku biljku on je iseče. Mnogo se umara i uveče mora da stavi noge u toplu vodu. Ako pođe s nama na Severni pol ništa neće morati da radi, tamo nema biljaka samo sneg pa može da se odmori. Tata je rekao da mora da razmisli da li Pepino može s nama. Sa aerodroma smo otišli u restoran na ručak, ja, moj tata i moja mama. Razgovarali su o tome gde ja treba da nastavim školovanje. Da li u Paviji ili u Americi. Ja nisam ništa rekao ali više volim u Paviji gde su svi moji drugari. U Americi mogu da se igram sa medvedićima peračima. Posle ručka smo se vratili kući, ponovo sam jeo i otišao u krevet. To sam radio u nedelju. Domaći sam već bio uradio u subotu.

Zaklopio sam Filipovu svesku i vratio je u torbu.

U dnu kofera nalazio se umotan peškir. Otvorio sam ga, unutra je bio pištolj. Dugo sam ga gledao. Bio je veliki, crn, s drvenom drškom. Podigao sam ga. Mnogo je bio težak. Možda je napunjen. Vratio sam ga na mesto.

„Dok sam pratio vilinog konjica po livadi, onoga dana kada sam raskinuo s prošlošću”, svirao je radio.

Mama je igrala, peglala i pevala u isto vreme. - Kada sam već pomislio da sam uspeo pao sam.

Bila je dobre volje. Već nedelju dana bila je besna kao ris a sada je sva zadovoljna pevala onim svojim promuklim, muškim glasom. - Glupa rečenica, vulgarna dvosmislenost me je uzbunila...

Izašao sam iz sobe zakopčavajući kratke pantalone. Nasmejala mi se. - Evo ga! Onaj što nije hteo da spava sa gostima... Dobro jutro! Dođi da me poljubiš. Veliki poljubac hoću. Hoću da vidim koliko veliki možeš da daš.

- Hoćeš da me uhvatiš?

- Hoću. Uhvatiću te.

Zaleteo sam se i skočio joj u naručje a ona me je šćepala u letu i utisnula mi poljubac u obraz. Onda me je čvrsto zagrlila i zavrtela. Ja sam je svu izljubio.

- I ja! I ja! - povikala je Marija. Bacila je lutke u vazduh i obgrlila nas.

- Na mene je red. Na mene je red. Skloni se - rekao sam joj.

- Mikele, nemoj tako... Mama je uzela i Mariju. - Oboje! - Zavrtela se po sobi i zapevala iz sveg glasa. - Magacin u kome su stvari silne, neke crne, neke žute, neke crvene...

Sa kraja na kraj. S kraja na kraj. Dok se nismo srušili na kauč.

- Slušajte... Srce. Slušajte srce... vaše... majke... umire... Zadihala se. Stavili smo joj ruke na grudi, ispod je bubnjalo.

Ostali smo da ležimo jedno kraj drugog, zavaljeni u jastuke. Onda je mama popravila frizuru i upitala me: - Dobro, je li te Serđo pojeo noćas?

- Nije.

- Pustio te je da spavaš?

- Jeste.

- Je li hrkao?

- Jeste.

- Kako je hrkao? Da čujem. Pokušao sam da ga imitiram.

- Ma to je svinja! Tako rade svinje. Marija, da čujemo kako hrče tata. Onda je Marija imitirala tatu.

- Ne umete. Sad ću ja da vam pokažem kako tata. Bilo je identično. Sa zviždukom.

Silno smo se ismejali.

Ustala je i spustila haljinu. - Podgrejaću ti mleko.

Upitao sam je: - A gde je tata?

- Izašao je sa Serđom... Rekao je da će nas iduće nedelje voditi na more. Ići ćemo i u restoran, na dagnje.

Marija i ja smo počeli da skačemo po kauču. - Na more! Na more! Da jedemo dagnje!

Mama je bacila pogled ka poljima a onda zatvorila šalone. - Nadajmo se.

Doručkovao sam. Patišpanj. Pojeo sam dve kriške s mlekom. Krišom sam odsekao još jednu, umotao je u salvetu i strpao u džep.

Filipo će biti presrećan.

Mama je pospremila sto. - Čim budeš gotov odnesi kolač u Salvatoreovu kuću. Obuci čistu majicu.

Mama je dobro kuvala. Kada bi spremala tortu, makarone u rerni ili hleb, uvek je pravila više i prodavala Salvatoreovoj mami.

Oprao sam zube, obukao majicu Olimpijade i izašao s tepsijom u rukama.

Nije bilo vetra. Sunce je odozgo pržilo kuće.

Marija je sedela sa svojim Barbikama u komadiću hlada na stepeništu. - Umeš li ti da napraviš kuću za lutke?

- Naravno... Nisam to nikada radio, ali sigurno nije teško. U tatinom kamionu ima jedna kutija. Možemo da je isečemo i napravimo kuću. A onda da je obojimo. Ali sad nemam vremena. Moram kod Salvatorea... Sišao sam na ulicu.

Nikoga nije bilo. Samo su kokoške kljucale po prašini i lastavice se zavlačile ispod krovova.

Iz hangara se čula neka buka. Prišao sam. Hauba Feličeovog „fiata” bila je podignuta, a kola su bila potpuno savijena na jednu stranu. Ispod je virio par glomaznih crnih krampona.

Kad god je Feliče boravio u Akva Traverseu nešto je petljao oko kola. Prao ih. Podmazivao. Čistio. Čak je na njima nacrtao i široku crnu štraftu, kao na kolima američkih policajaca. Rastavio bi motor a onda ne bi znao da ga sastavi ili bi zagubio neki šraf, pa nas je terao da idemo u Lučinjano da mu kupimo.

- Mikele! Mikele, dođi ovamo! - povikao je Feliče ispod kola. Stao sam. - Šta hoćeš?

- Pomozi mi.

- Ne mogu. Moram nešto majku da poslušam... Nameravao sam da predam tortu Salvatoreovoj mami, da se popnem na Krntiju i odjurim do Filipa.

- Dođi ovamo.

- Ne mogu... Nemam vremena.

Zarežao je. - Ako ne dođeš ovamo, ubiću te...

- Šta hoćeš?

- Zaglavio sam se. Ne mogu da se pokrenem. Otkacio se točak kad sam sišao, u kurac. Već pola sata sam ovde!

Zavirio sam pod haubu i ispod motora ugledao lice crno od ulja i crvene oči očajnika. - Da zovem tvog oca?

Feličeov otac je u mladosti bio mehaničar. Strašno se ljutio kada bi Feliče čačkao oko kola.

- Jesi normalan? Počeće da sere... Pomozi mi.

Mogao sam da odem i ostavim ga. Pogledao sam oko sebe.

- Da se nisi usudio... Ja ću odavde izaći kad-tad, a kada izađem prebiću te ko grisinu. Od tebe će ostati samo grob na koji će tvoji roditelji donositi cveće - rekao je Feliče.

- Šta treba da radim?

- Uzmi dizalicu iz kola i stavi je kraj točka.

Stavio sam i pokrenuo ručku. Kola su se polako podigla. Feliče je mumlao od радости. - Tako, tako, izlazim. Bravo!

Izvukao se napolje. Košulja mu je bila umazana crnim uljem. Prošao je rukom kroz kosu. - Mislio sam da ću da umrem dole. Sjebao sam kičmu. Za sve je kriv onaj serator iz Rima! - Počeo je da radi sklekove i da psuje.

- Matori?

- Jeste, mrzim ga... - Ustao je i počeo da šutira džakove s kukuruzom. - Rekao sam mu da do gore ne mogu kolima. Sjebu mi se amortizeri po onom putu, ali njega boli dupe. Što on ne ide sa svojim posranim „mercedesom”? Što on ne džedži tamo? Ja više ne mogu. Pa nemoj ovo, pa nemoj ono. Popeo mi se na glavu što sam par puta otišao na more. Mnogo je bolje bilo dok nije došao taj govнар. Ali ja odlazim... - Udario je pesnicom u traktor i našao oduška u razbijanju drvenih gajbi. - Samo neka mi još jednom kaže da sam idiot, tako ću da ga opalim šakom u glavu da će da se zalepi za zid. Kako ću sad gore, koji kurac... Ukipio se i dosetio da sam i ja prisutan. Ščepao me je za majicu, podigao i priljubio svoj nos uz moje lice. - Da nisi nikome pisnuo o ovom što si čuo, je 1' jasno? Ako saznam da si otkucao i jednu jedinu reč odseći ću ti kitu i pojesti je s prokeljom... - Iz džepa je izvadio nož. Sečivo je iskočilo na dva centimetra od vrha mog nosa. - Jasno?

Promucao sam. - Jasno.

Bacio me je na zemlju. - Nikome! A sad, tutanj - i počeo je da šparta po hangaru.

Uzeo sam tortu i odmaglio.

Porodica Skardačone bila je najbogatija u Akva Traverseu.

Salvatoreov otac, advokat Emilio Skardačone, imao je mnogo zemlje. Mnogo je ljudi, naročito u vreme žetve, radilo za njega. Pristizali su sa svih strana. Iz daleka. Na kamionima. Peške.

I tata je dugi niz godina pre nego što je postao kamiondžija radio kao sezonski radnik kod advokata Skardačonea.

Na ulazu u Salvatoreovu kuću prolazilo se kroz kapiju od kovanog gvožđa, onda kroz dvorište s četvrtastim žbunjem, visokom palmom i kamenom fontanom sa zlatnim ribicama, onda si morao da se popneš uz visoke mermerne stepenice i to je značilo da si stigao.

Na samom ulazu bi se našao u mračnom hodniku bez prozora, tako

dugačkom da si bicikl mogao da voziš po njemu. S jedne strane nalazio se niz uvek zatvorenih spavaćih soba a sa druge salon. Salon je bio ogromna soba s anđelima naslikanim na tavanici i velikim, sjajnim stolom i stolicama. Između dve slike u zlatnim okvirima stajala je vitrina, a u njoj dragocene šolje, čaše i fotografije muškaraca u uniformama. Nedaleko od ulaznih vrata nalazio se srednjovekovni oklop koji je u ruci držao toljagu s loptom punom eksera na vrhu. Advokat ju je kupio u gradu Gubiju. Nije smela da se dira jer bi pala.

Preko dana se šaloni nisu podizali. Ni zimi. Mirisalo je na ustajao vazduh, na staro drvo. Kao u crkvi.

Gospođa Skardačone, Salvatoreova majka, bila je debela žena visoka metar i po i nosila je mrežu preko kose. Noge su joj bile nabrekle kao kobasice i večito su je bolele, i izlazila je samo za Božić i na Uskrs, i to do frizera u Lučinjano. Život je provodila u kuhinji, jedinjoj svetloj prostoriji u kući, zajedno sa sestrom, tetka Lučilom, u oblaku pare i mirisa ragua.

Podsećale su na dve foke. Zajedno su savijale glavu, zajedno se smejele, zajedno pljeskale. Dve debele dresirane foke s trajnom. Po ceo dan su sedele u foteljama i energiju trošile budno motreći da Antonija, služavka, nešto ne pogreši, da se ne odmori previše.

Sve je moralo da bude tip-top pre nego što se vrati advokat Skardačone iz grada. Ali se advokat nikada nije vraćao. A kada bi se vratio poželeo bi da ode.

- Lučila! Lučila, vidi ko je došao! - rekla je Leticija Skardačone kada me je ugledala na kuhinjskom pragu.

Tetka Lučila je podigla pogled sa šivaće mašine i nasmešila se. Na nosu je imala tegle od kojih su joj oči izgledale sitne kao čiode. - Mikele! Lepi moj! Šta si to doneo, tortu?

- Da, gospođo. Evo je... - Pružio sam joj.

- Daj je Antoniji.

Antonija je sedela za stolom i punila paprike.

Antonija Amirati imala je osamnaest godina i bila je mršava, mada ne previše. Imala je riđu kosu i tamnoplave oči, a kada je bila mala roditelji su joj nastradali u saobraćajnoj nesreći.

Prišao sam Antoniji i dao joj tortu. Ona me je nadlanicom pomilovala po glavi.

Antonija mi se mnogo sviđala, bila je lepa i rado bih se verio s njom ali je bila mnogo starija i a Lučinjanu je imala dečka koji montira TV antene.

- Baš ti je mama dobra! - rekla je Leticija Skardačone.

- A tek što je lepa! - dodala je Lučila.

- A i ti si baš lep dečak. Je 1' tako, Lučila?

- Baš je lep.

- Antonija, zar nije lep Mikele? Da je veliki, zar se ne bi udala za njega? Antonija se nasmejala. - Odmah bih se udala za njega.

Tetka Lučila me je uštinula za obraz i skoro mi ga otkinula. - A ti, da li bi uzeo Antoniju?

Pocrveneo sam kao rak i odrečno odmahnuo glavom.

A sestre su, prezadovoljne, prsnule u smeh i nikako da stanu.

Onda je Leticija Skardačone uzela jednu kesu. - Ovde je odeća koja je Salvatoreu mala.

Uzmi. Ako su pantalone predugačke skратиću ti. Uzmi, učini mi to. Pogledaj se kakav izlaziš na ulicu.

Rado bih to učinio. Bile su kao nove. Ali je mama govorila da mi ne primamo milostinju ni od koga. A naročito ne od te dve. Govorila je da je moja odeća sasvim u redu. I da ona odlučuje o tome kada je treba menjati. - Hvala, gospođo. Ali, ne mogu.

Tetka Lučila je otvorila limenu kutiju i pljesnula rukama.

- Vidi šta imam ovde. Bombone s medom! Voliš li ti bombone s medom?

- Mnogo, gospođo.

- Samo izvoli.

Njih sam mogao da uzmem. Nije bilo šanse da mama sazna jer sam nameravao sve da pojedem. Dobro sam se natovarilo. Napunio sam džepove do vrha.

A Leticija Skardačone je dodala: - Ponesi i sestri. Sledeći put kad budeš dolazio povedi i nju.

Ponavljao sam kao papagaj. - Hvala, hvala, hvala...

- Pre nego što izađeš, idi, pozdravi Salvatorea. U svojoj je sobi. Ali, pazi, nemoj previše da ga zadržavaš, mora da svira. Danas ima čas.

Izašao sam iz kuhinje i prošao kroz taj turobni hodnik, kraj crnog i tužnog nameštaja. Prošao sam pored Nunciove sobe. Vrata su bila zaključana.

Jednom sam zatekao vrata otvorena pa sam ušao.

Ništa nisam našao osim visokog kreveta s gvozdеном оградом i kožnim kaiševima. U sredini su podne pločice bile sasvim izbrazdane i upropašćene. Da je neko prolazio kraj zgrade mogao je da vidi Nuncija kako ide gore-dole, od vrata do prozora.

Advokat je sve probao da ga izleči, jednom ga je čak vodio i kod oca Pija ali je ovaj zapeo za jednu Bogorodicu i srušio je pa su ga fratri izbacili iz crkve. Otkako je otišao u ludnicu nije dolazio u Akva Traverse.

Morao sam da odem do Filipa, obećao sam mu. Trebalo je da mu odnesem tortu i bombone. Ali je bila vrućina. To je moglo da sačeka. Ionako je bilo svejedno. A i baš mi se malo igralo sa Salvatoreom.

Začuo sam klavir iza vrata njegove sobe. Pokucao sam.

- Ko je?

- Mikele.

- Mikele? - Otvorio mi je, pogledao oko sebe kao da se krije, ugurao me unutra i zaključao vrata.

Salvatoreova soba bila je velika, prazna, s visokim plafonom. Uz jedan zid nalazio se klavir. Uz drugi je bio prislonjen tako visok krevet da si morao merdevinama da se popneš. I dugačka biblioteka sa mnogo knjiga raspoređenih po boji korica. Igračke su stajale u jednoj komodi. Bela, teška zavesa propuštala je snop svetla u kojem je plesala prašina.

U centru prostorije, na podu, bila je postavljena zelena čoja stonog fudbala. Po njemu su bili raspoređeni Juventus i Torino.

Upitao me je: - Šta ti radiš ovde?

- Ništa. Doneo sam tortu. Mogu li da ostanem? Tvoja majka je rekla da imaš čas...

- Ostani - spustio je glas - ali ako primete da ne sviram, gotov sam...

Uzeo je neku ploču i stavio na gramofon. - Tako će da misle da sviram... I dodao je sav ozbiljan. - To je Šopen.

- Ko je Šopen?

- Jedan, dobar.

Salvatore i ja bili smo vršnjaci, ali mi je on izgledao starije. Delom zato što je bio viši od mene, a pomalo i zato što je uvek nosio čiste, bele košulje i duge pantalone s faltom. Nešto i zbog smirenog tona

kojim je govorio. Terali su ga da svira, nastavnik je dolazio jednom nedeljno iz Lučinjana da mu drži časove, a on se, mada je mrzeo muziku, nije žalio i uvek je govorio: - Kad porastem, prestaću.

- Hoćeš da odigramo partiju? - upitao sam ga.

Stoni fudbal bio je moja omiljena igra. Nisam bio naročito uspešan, ali mi se strašno dopadala. Zimi smo Salvatore i ja igrali bezbroj turnira, čitava popodneva smo provodili zadajući glavobolje tim malim plastičnim fudbalerima. Salvatore se igrao i sam. Pomerao se s kraja na kraj. Kada nije igrao stoni fudbal ređao je na hiljade vojnika po sobi i prekrivao tako ceo pod, na kraju ne bi moglo ni da se zakorači u sobu. A kada bi napokon bili poređani u geometrijske nizove počeo bi da pomera jednog po jednog. Sate je provodio u tišini slažući vojske a onda, kada bi došla Antonija da mu kaže da je večera postavljena, sve bi vratio u kutije od obuće.

- Vidi - rekao mi je i iz fioke izvadio osam kutijica od zelenog kartona. U svakoj se nalazio po jedan fudbalski tim.

- Vidi šta mi je tata poklonio. Doneo mi je iz Rima.

- Sve ovo? - Uzeo sam ih u ruke. Mora da je advokat baš bogat, čim je potrošio sve te pare.

Svake bogovetne godine za rođendan i za Božić tražio sam od tate i od Božić Bate na poklon stoni fudbal ali ništa, nijedan ni drugi me nisu slušali. Jedan tim bi mi bio dovoljan. Bez terena i bez golova. Makar i B liga. Žudeo sam za tim da kod Salvatorea dođem sa mojim timom jer, bio sam ubeđen u to, sa mojom bih bolje igrao, ne bih tako mnogo gubio. Voleo bih te igrače, pazio ih i pobedio bih Salvatorea.

On je već imao četiri. A sad mu je otac kupio novih osam. Zašto meni ništa?

Jer je mog tatu baš briga za mene, govori da me voli ali nije istina. Poklonio mi je glupi čamac iz Venecije koji se stavlja na televizor. Nisam čak mogao ni da ga pipnem.

Hteo sam jednu. Da mu je otac poklonio četiri, ništa ne bih rekao, ali osam. Sad ukupno ima dvanaest.

Jedna manje, šta je to za njega?

Pročistio sam grlo i prošaputao. - Hoćeš da mi pokloniš jedan?

Salvatore se namrštio i stao da hoda po sobi. Onda je rekao: - Žao mi je, ja bih ti dao, ali ne mogu. Ako tata čuje da sam ti dao naljutiće se.

Nije bilo istina. Baš njegov otac proverava timove!? Salvatore je bio cicija.

- Shvatam.

- Šta ima veze? Možeš da dođeš da se igraš kad hoćeš.

Da sam imao s nečim da se menjam možda bi mi dao. Ali ja ništa nisam imao.

Ne, nešto sam ipak imao.

- Ako ti odam jednu tajnu, hoćeš li da mi daš? Salvatore me je popreko pogledao. - Kakvu tajnu?

- Neverovatnu tajnu.

- Ne postoji tajna koja vredi kao jedan tim.

- Moja vredi. - Poljubio sam kažiprste. - Kunem ti se.

- A šta ako je bezveze?

- Nije. Ali ako kažeš da je bezveze, vratiću ti tim.

- Ne zanimaju me tajne.

- Znam. Ali ova je lepa. Nikome je nisam rekao. Da Lobanja sazna, skakao bi od sreće...

- Reci je Lobanji.

Ali već sam bio spreman na sve. - Uzeo bih i Lanerosi Vičencu. Salvatore je iskolačio oči. - Čak i Lanerosi Vičencu?

- Da.

Mrzeli smo Lanerosi Vičencu. Bili su baksuzi. Kad s njima igraš uvek gubiš. Nijedan od nas dvojice nikada nije pobedio s tim timom. Još jedan igrač nije imao glavu, drugi je bio lepljen, a golman sav kriv.

Salvatore je malo razmislio i konačno pristao: - U redu. Ali ako je nešto bezveze ne dam ti.

I tako sam mu sve ispričao. Kako sam pao s drveta. O rupi. O Filipu. O tome kako je lud. O njegovoj bolesnoj nozi. O smradu. O tome da ga Feliče čuva. O tati i starcu koji su hteli uši da mu odseku. O Frančesku koji se bacio s izvučenom kitom. O njegovoj majci sa televizije.

Sve. Osećao sam se divno. Kao jednom kad sam pojeo celu teglu breskvi u sirupu. Posle mi je pozlilo, mislio sam da ću da se raspuknem, stomak mi se uskomešao, dobio sam i temperaturu a mama me je prvo išamarala a onda mi gurnula glavu u šolju i strpala dva prsta u usta. Iz mene je izašla neverovatna količina žute, kisele

kaše. I vratio sam se u život.

Dok sam govorio Salvatore je ćutao, nedokućiv.

Na kraju sam rekao. - I uvek prića o nekim rakunima. Medvedićima koji peru veš. Rekao sam mu da ne postoje, ali on neće da me sluša.

- Postoje rakuni.

Zinuo sam. - Kako postoje? Moj tata kaže da ne postoje.

- Źive u Americi... Uzeo je Veliku enciklopediju o životinjama i počeo da lista.

- Evo. Vidi... - Pružio mi je knjigu.

Na fotografiji u boji bilo je nešto što je lićilo na lisicu. Bele njuškice i s crnom maskom, kao Zoroovom, preko očiju. Ali je bilo dlakavije od lisice, imalo je sitnije šape i moglo je da hvata stvari. U rukama je držalo jabuku. Mnogo slatka životinja. - Znaći, postoji...

- Da... Salvatore je počeo da ćita. - Vrsta mesoŹdera malo nabijenog tela, šiljate njuške i krupne glave, velikih očiju uokvirenih mrko-crnim mrljama. Sive dlake i kraćeg repa. Źivi u Kanadi i Sjedinjenim DrŹavama. Poznat kao medvedić perać zbog neobićne navike da opere hranu pre nego što je pojede.

- Ne pere veš nego hranu... Eto... Bio sam pometen. - A ja sam mu rekao da ne postoje...

Salvatore me je upitao: - A zašto ga drŹe dole?

- Jer ne Źele da ga vrata njegovoj majci... Zgrabio sam ga za nadlanicu. - Hoćeš sa mnom da ga vidiš? MoŹemo odmah da odemo. Hoćeš? Znam prećicu... Brzo ćemo.

Nije mi odgovorio. Vratio je fudbalere u kutije i umotao teren stonog fudbala.

- I? Hoćeš?

Okrenuo je kljuć i otvorio vrata. - Ne mogu. Ćekam ućitelja. Ako ne uradim domaći saznaće one dve, a ko će onda s njima da izađe na kraj.

- Šta? Nećeš da ga vidiš? Ne dopada ti se moja tajna?

- Ne mnogo. Nisam zainteresovan za ludake po rupama.

- Hoćeš da mi daš Vićencu?

- Uzmi. Ionako ih ne podnosim... Tutnuo mi je kutiju u ruke i izgurao me iz sobe. I zatvorio vrata.

Vozio sam ka brdu i nešto mi nije bilo jasno.

Kako je moguće da ga je baš briga za dećaka svezanog lancima u

rupi? Salvatore je rekao da je moja tajna nikakva.

Nije trebalo da mu je odam. Proćerdao sam svoju tajnu. A šta sam dobio zauzvrat? Lanerosi Vičencu, koji je još i baksuz.

Gori sam od Jude koji je Isusa trampio za trideset srebrnjaka. S trideset srebrnjaka ko zna koliko timova može da se kupi.

Kutija mi je bila u pantalonicama. Smetala mi je. Ivce su mi se zabadale u kožu. Rado bih je bacio, ali nisam imao hrabrosti.

Poželeo sam da mogu da se vratim u prošlost. Dao bih tortu gospođi Skardačone i otišao, ne bih čak ni navratio do Salvatorea.

Tako sam se brzo popeo da mi se povraćalo kada sam stigao na vrh.

Ostavio sam bicikl malo pre uzbrdice i poslednji deo puta prešao sam trčeći kroz žito. Činilo mi se da će srce da mi iskoči iz grudi. Hteo sam odmah da odem do Filipa, ali sam morao da se sklupčam pod drvo i sačekam da povratim dah.

Kada sam došao sebi pogledao sam da li je Feliče u blizini. Nikoga nije bilo. Ušao sam u kuću, dohvatio uže.

Pomerio sam ploču i pozvao ga. - Filipo!

- Mikele! - Sav se uzmuvaio. Očekivao me je.

- Došao sam, vidiš? Vidiš da sam došao?

- Znao sam.

- Rekli ti medvedići perači?

- Nisu. Znao sam. Obećao si mi.

- Bio si u pravu, medvedići perači postoje. Pročitao sam u knjizi.

Video sam i sliku.

- Lepi su Je 1' da?

- Mnogo. Jesi li ih ti ikada video?

- Jesam. Čuješ? Čuješ kako zvižde?

Nikakav zvižduk nisam čuo. Nije bilo pomoći. Lud je.

- Dolaziš? - Mahnuo mi je rukom da siđem. Uhvatio sam se za uže.

- Stižem... - Spustio sam se.

Počistili su. Vedro je bilo prazno. Lonče napunjeno vodom. Filipo je bio umotan u svoje odvratno ćebe, ali su ga oprali. Previli su mu gležanj zavojem. A oko noge više nije imao lanac.

- Oprali su te!

Nasmešio se. Zube mu nisu oprali.

- Ko je to bio?

Rukom je pokrio oči. - Gospodar crva i njegove sluge patuljci. Sišli su i celog me oprali. Ja sam rekao da mogu da me peru koliko hoće ali ćeš ih ti svejedno uhvatiti i mogu oni da beže koliko hoće ali ti možeš da ih juriš mnogo kilometara i da se ne umoriš.

Ščepao sam ga za nadlanicu. - Nisi im valjda rekao moje ime?

- Kakvo ime?

- Moje.

- A kako ti je ime?

- Mikele...

- Mikele? Ne!

- Upravo si me nazvao....

- Ti se ne zoveš Mikele.

- A kako se zovem?

- Dolores.

- Ne zovem se Dolores. Ja sam Mikele Amitranc.

- Kako ti kažeš... - Imao sam utisak da me zeza.

- I šta si rekao gospodaru crva?

- Rekao sam mu da će ih anđeo čuvar uhvatiti.

Odahnuo sam od olakšanja. Ah, bravo! Rekao si im da sam anđeo čuvar. - Izvadio sam tortu iz džepa. - Vidi šta sam ti doneo. Izmrvila se... - Nisam stigao ni da završim rečenicu a on se već bacio na mene.

Istrgao je od mene ono što je ostalo od torte i sve strpao u usta, a onda je, žmureći, počeo da traži mrvice.

Svuda mi je zavlacio ruke. - Još! Još! Daj mi još! - Grebao me je noktima.

- Nemam više. Kunem ti se. Čekaj... - U zadnjem džepu sam imao bombone. - Drži.

Uzmi.

Otvarao ih je, žvakao i gutao neverovatnom brzinom.

- Još! Još!

- Sve sam ti dao.

Nije mi verovao da nemam više ništa. I dalje je tražio mrvice.

- Sutra ću ti opet doneti. Šta želiš?

Počeo se po glavi. - Hoću... hoću... hleba. Hleb premazan maslacem. Maslacem i marmeladom. S pršutom. I sirom. I čokoladom. Veoma veliki sendvič.

- Videću šta imam kod kuće.

Seo sam. Filipino nije prestajao da mi dodiruje stopala i otkopčava sandale. Odjednom sam dobio ideju. Odličnu ideja.

Nije imao lanac. Bio je slobodan. Mogao sam da ga izvedem napolje. Upitao sam ga: - Hoćeš da izađeš?

- Gde da izađem?

- Da izađeš napolje.

- Napolje?

- Da, napolje. Napolje iz rupe.

Ćutao je a onda upitao: - Iz rupe? Iz kakve rupe?

- Ove ovde rupe. Ovde unutra. Gde smo mi. Odmahnuo je glavom.

- Nema rupe.

- Ovo nije rupa?

- Nije.

- Ama jeste rupa, i sam si rekao.

- Kada sam rekao?

- Rekao si da je svet pun rupa u kojima su mrtvaci. I da je i mesec pun rupa.

- Varaš se. Nisam to ja rekao.

Bio sam na ivici strpljenja. - A gde smo mi onda?

- Na mestu na kome se čeka.

- Šta se čeka?

- Da se ide u raj.

Bio je delimično u pravu. Ako ostaneš tu unutra ceo život, umreš, pa ti duša odleti u raj. Kad god počneš diskusiju s Filipom misli ti se zamrse.

- Hajde da te izvedem. Dođi... - Uhvatio sam ga, ali se on sav ukrutio i zadrhtao. - U redu. U redu. Nećemo da izađemo. Ali budi dobar. Neću ti ništa.

Zavukao je glavu pod cebe. - Napolju nema vazduha. Napolju ću da se ugušim. Neću napolje.

- Nije istina. Napolju ima gomila vazduha. Ja sam uvek napolju pa se nisam ugušio. Kako to?

- Ti si anđeo.

Morao sam da ga dozovem pameti. - Dobro me slušaj. Juče sam ti se zakleo da ću se vratiti i vratio sam se. Sad ti se kunem da ti se neće ništa dogoditi ako izađeš. Moraš da mi veruješ.

- Zašto moram napolje? Meni je ovde dobro.

Morao sam da ga slažem. - Zato što je napolju raj. A ja moram da te odvedem u raj. Ja sam anđeo, ti si umro i ja treba da te vodim u raj.

Malo se zamislio. - Stvarno?

- Ozbiljno.

- Idemo, onda... - Počeo je da ispušta piskav zvuk.

Pokušao sam da ga postavim na noge, ali su mu bile savijene. Nije se držao na njima.

Da ga nisam podupirao pao bi. Na kraju sam mu svezao uže oko struka. I umotao mu glavu u ćebe, da bude miran. Popeo sam se i počeo da ga izvlačim. Bio je pretežak. Visio je tako na dvadeset centimetara od zemlje, sav drven i kriv a ja gore, s užetom na leđima, skroz povijen i nedovoljno snažan da ga izvučem.

- Pomozi mi, Filipo. Ne mogu sam.

A on - težak kao tuč, uže mi je klizilo iz ruku. Koraknuo sam unazad i uže je popustilo.

Dodirnuo je zemlju.

Nagnuo sam se da pogledam. Prevrnuo se na leđa, s ćebetom na glavi.

- Filipo, je li sve u redu?

- Da li sam stigao? - pitao je.

- Čekaj... Otrčao sam da oko kuće potražim sto, kolac, nešto što bi moglo da mi pomogne. U štali sam našao stara izguljena vrata, skoro polomljena. Odvukao sam ih u dvorište. Nameravao sam da ih spustim u rupu i kažem Filipu da se popne na njih. Postavio sam ih uspravno na rubu, ali su pala na zemlju i prepолоvila se na dva dela puna oštrog iverja. Drvo je bilo izjedeno crvima. Nije valjalo.

- Mikele? - Filipo me je pozvao.

- Trenutak! Sačekaj trenutak! - povikao sam, uzeo komad tih prokletih vrata, podigao ih iznad glave i bacio na merdevine.

Merdevine?

Tu su stajale, na dva metra od rupe. Prelepe, drvene merdevine obojene u zeleno bile su položene na bršljan koji je pokrивao gomila maltera i zemlje. Sve vreme su tu stajale a ja ih nisam primetio. Eto kako su silazili.

- Našao sam merdevine! - rekao sam Filipu. Uzeo sam ih i spustio u

rupu.

Odvukao sam ga u šumicu, pod drvo. Bilo je ptica. Cvrčaka. Hladovine. Osećao se prijatan miris vlažne zemlje, mahovine.

Upitao sam ga: - Mogu li da ti sklonim ćebe s lica?

- Ima li sunca?

- Nema.

Nije hteo da skloni ćebe, na kraju sam uspeo da ga ubedim da oči poveže mojom majicom. Bio je zadovoljan, bilo je to jasno po načinu na koji se smeja. Povetarac mu je milovao kožu a on je uživao.

Pitao sam ga: - Zašto su te ostavili dole?

- Ne znam. Ne sećam se.

- Baš ničeg?

- Našao sam se ovde.

- Čega se sećaš?

- Da sam bio u školi... Klatio je glavom. - Toga se sećam. Na času gimnastike. A onda sam izašao. Bela kola su se zaustavila. I našao sam se ovde.

- A gde stanuješ?

- U Ulici Modiljani 36. Na uglu s Ulicom Kavalier D'Arpino.

- Gde je to?

- U Paviji.

- U Italiji?

- Jeste.

- I ovde je Italija.

Začutao je. Pomislio sam da je zaspao, ali me je onda upitao:

- Koje su ovo ptice?

Pogledao sam oko sebe. - Vrapci.

- Jesi li siguran da nisu šišmiši?

- Nisu. Oni danju spavaju i ispuštaju drukčiji zvuk.

- Leteće lisice lete i po danu i cvrkuću kao ptice. A teške su preko kilogram. Ako se uhvate za tanku granu, padnu na zemlju. Ovo su, ja bih rekao, leteće lisice.

Nakon priče o medvedićima peračima ništa više nisam mogao da kažem, možda u Americi ima i letećih lisica. Pitao sam ga: - Jesi li ti ikada bio u Americi?

- Juče sam video mamu. Rekla mi je da ne može da dođe po mene pošto je umrla. Umrla je ona i cela moja porodica. Inače, rekla je,

odmah bi došla.

Zapušio sam uši.

- Filipino, kasno je. Moram da te vratim dole.

- Stvarno mogu da se vratim?

- Da.

- Dobro. Hajdemo.

Pola sata je proveo nem, s majicom vezanom preko očiju. Povremeno su mu se vrat i usta kočili, a prsti na rukama i nogama grčili kao od nekog tika. Ostao je tako zanet, nepokretan, i slušao leteće lisice.

- Uhvati me oko vrata. - Uhvatio se a ja sam ga odvukao do rupe. - Sad ćemo da siđemo niz merdevine, čvrsto se drži. Nemoj da me puštaš.

Bilo je naporno. Filipino me je tako snažno stiskao da nisam mogao da dišem, i nisam video prečke na merdevinama, morao sam nogama da ih napipavam.

Kada smo se spustili bio sam beo kao kreč i jedva sam disao. Smestio sam ga u ćošak. Pokrio sam ga i dao mu da pije a onda mu rekao: - Strašno je kasno. Moram da idem. Ubiće me tata.

- Ja ću da budem ovde. Ali moraš da mi doneseš sendviče. I pečeno pile.

- Pile jedemo nedeljom. Danas mama sprema ćufte. Voliš ćufte?

- Sa paradajzom?

- Da.

- Obožavam.

Bilo mi je žao da ga ostavim. - Idem ja, onda... - Baš sam krenuo da se uhvatim za prečku, kad su merdevine otišle gore.

Podigao sam pogled.

Na ivici je stajao neko sa braon kapuljačom na glavi. Obučen od glave do pete kao vojnik. - Uja? Kuku? Maj je uhvatio april za ruku - zapevao je a onda stao da izvodi piruete.

- Vratio se maj na zvuk kukavice! Pogodi ko sam?

- Feliče!

- Bravo! - rekao je, a onda je malo ćutao. - Kako si, koji kurac, ukapirao? Stani! Stani malo.

Otišao je, a kada se ponovo pojavio na ramenu je držao pušku.

- To si bio ti! - Feliče je pljeskao rukama. - To si ti bio, jebem li ti!

Uvek sam stvari nalazio drukčije ostavljene. Prvo sam mislio da sam poludeo. Onda sam pomislio da se radi o nekom duhu. A to si bio ti. Mikelino. Bogu hvala, već sam počeo da odlepljujem.

Osetio sam stisak oko gležnja. Filipino mi se zakačio za noge i prošaputao.

- Gospodar crva dođe i ode. Gospodar crva dođe i ode. Gospodar crva dođe i ode. Gospodar crva dođe i ode.

Eto ko je gospodar crva!

Feliče me je gledao kroz proreze na kapuljači. - Sprijateljio si se sa princom? Jesi li video kako sam ga lepo oprao? Jogunio se ali sam na kraju ja pobedio. Ali ćebe nije hteo da mi da.

Bio sam u klopci. Nisam mogao da ga vidim. Sunce koje je prodiralo kroz lišće udaralo mi je pravo u oči.

- Hvataj!

Nož se zabio u zemlju. Deset centimetara od moje sandale i dvadeset od Filipove glave.

- Jesi video kakvo oko? Mogao sam da ti očas posla otkinem palac na nozi. I šta bi ti onda?

Nisam mogao da govorim. Grlo mi se steglo.

- Šta bi bez prsta? - ponovio je. - Reci mi? Reci mi, molim te?

- Iskrvario bih i umro.

- Tako je. A ako te ovim upucam - pokazao mi je pušku - šta će da ti bude?

- Umreću.

- Vidiš da znaš. Penji se, hajde! - Feliče je uzeo merdevine i spustio ih. Nisam hteo, ali nisam imao izbora. Pucao bi u mene. Nisam bio siguran da ću uspeti da se popnem, klecala su mi kolena.

- Čekaj, čekaj - rekao je Feliče. Hoćeš li, molim te, da mi poneseš nož? Sagnuo sam se, a Filipino mi je došapnuo: - Nećeš više da se vratiš? Izvukao sam nož iz zemlje i krišom mu odgovorio ispod glasa: - Vraćiću se.

- Obećavaš?

Feliče mi je naredio: - Zatvori ga i stavi u džep.

- Obećavam.

- Hajde, hajde! Penji se, krele. Šta čekaš?

Počeo sam da se penjem. Filipino je i dalje šaputao. - Gospodar crva dođe i ode.

Gospodar crva dođe i ode. Gospodar crva dođe i ode.

Već sam skoro bio napolju kad me je Feliče zgrabio za pantalone i s obe ruke me zavitlao ka kući kao neku vreću. Razbio sam se o zid i iscedio se na zemlju. Pokušao sam da ustanem. Kuk mi je bio povređen. Oštar bol mi je paralisao nogu i ruku. Okrenuo sam se. Feliče je skinuo kapuljaču i jurišao na mene nišaneći puškom. Na moje oči su gusenice njegovih krampona sve više rasle.

Sad će da puca, pomislio sam.

Počeo sam da puzim, sav ugruvan, ka šumi.

- Hteo si da mu pomogneš da pobegne, je li? Ali si pogrešio. Pravio si račun bez krčmara... - Šutnuo me je u zadnjicu.

- Diži se, krele. Šta ćeš na zemlji? Ustaj! Da se nisi možda povredio? - Podigao me je za uvo. - Bogu zahvali što ti znam oca. Inače bi sad već... - Sad te vodim kućici. Tvoj otac neka odluči kako da te kazni. Ja sam svoju dužnost obavio. Stražario sam. I trebalo je da pucam... - Odvukao me je u šumarak. Tako sam se uplašio da nisam mogao ni da zaplačem. Saplitao sam se, padao a on me je dizao za uvo. - Mrdaj, hajde, hajde!

Drveće je ostalo iza nas.

Pred nama se žuto i užareno prostranstvo žita dizalo do neba. Da uronim unutra, nikada me ne bi pronašao.

Puščanom cevi Feliče me je odgurao do svog „fiata” i rekao: - Ah, da, vrati mi nož!

Pokušao sam da mu ga vratim ali nije mi polazilo za rukom da gurnem ruku u džep.

- Sam ću! - Uzeo mi ga je. Otvorio je vrata od kola, podigao sedište i rekao: - Penji se!

Ušao sam a napred je sedeo Salvatore.

- Salvatore, šta ti...? - Ostatak rečenice mi je zamro na usnama. Bio je to Salvatore. Otkucao me je Feliče.

Salvatore me je pogledao i okrenuo se na drugu stranu. Seo sam pozadi bez reči.

Feliče se smestio za volanom. - Dragi Salvatore, bio si odličan. Daj ruku.

- Feliče ju je prihvatio. - Bio si u pravu, njuškalo je bilo tamo. A ja ti nisam verovao. - Sišao je. - Obećanje je obećanje. A kada Feliče Natale obeća nešto, on to i ispuni. Vozi. Ali polako.

- Sada? - upitao je Salvatore.
- A kad bi ti? Sedi na moje mesto.

Feliče je ušao na vrata suvozača a Salvatore je prešao za volan. - Ovde je dušu dalo za učenje. Samo treba da pratiš nizbrdicu i povremeno kočiš.

Salvatore Skardačone me je prodao za čas vožnje.

- Sjebaćeš mi kola! - Feliče se derao i glave prilepljene za šoferšajbnu držao na oku razrovanu površinu puta. - Koči! Koči!

Salvatore je jedva nešto malo bio viši od volana i stezao ga je kao da hoće da ga polomi.

Kada se Feliče obrušio na mene s uperenom puškom upiškió sam se od straha. Tek sad sam to primetio. Pantalonicе su mi bile skroz mokre.

Kola su bila prepuna razjarenih muva. Poskakivali smo po ispupčenjima, upadali u ulegnuća. Morao sam da se uhvatim za ručicu.

Salvatore mi nije rekao da bi voleo da vozi kola. Mogao je od oca da traži da ga nauči da vozi. Advokat mu nikada ne bi nešto odbio. Zašto je to tražio od Feličea?

Sve me je bolelo, oderana kolena, rebra, ruka i nadlanica. A naročito srce. Salvatore mi ga je slomio.

Bio je moj najbolji prijatelj. Jednom, na rogaču, čak smo se zakleli na večno prijateljstvo. Zajedno smo se vraćali iz škole. Kad jedan izađe ranije, čeka drugog.

Salvatore me je izdao.

U pravu je bila mama kada je govorila da porodica Skardačone misli da je bogzna šta samo zato što ima pare. I još je govorila da se ne bi osvrnuli ni da se daviš. A ja sam bezbroj puta zamišljao sestre Skardačone kako šiju na ivici živog peska, dok ja propadam i pružam ruku, tražim pomoć, a one mi bacaju bombone od meda i govore kako ne mogu da ustanu zbog natečenih nogu. Ali Salvatore je bio moj prijatelj.

Prevario sam se.

Strašno mi se plakalo, ali sam se zarekao da ću, ukoliko pustim i jednu jedinu suzu, uzeti starčev pištolj i ubiti se. Izvadio sam iz pantalonica kutiju s Lanerosi Vičencom. Sva je bila razmekšana od pišačke.

Položio sam je na sedište.

Feliče je povikao: - Dosta, stani! Ne mogu više.

Salvatore je naglo zakočio, motor se ugasio, kola su se zakucala i da Feliče nije ispružio ruke razbio bi glavu o šoferšajbnu.

Otvorio je vrata i izašao. - Makni se! Salvatore se bez reči premestio.

Feliče je dohvatio volan i rekao: - Dragi moj Salvatore, moram nešto da ti kažem, nemaš ti blage veze s vožnjom. Okani se toga. Biciklizam je tvoja budućnost.

Kada smo ušli u Akva Traverse moja sestra, Barbara, Remo i Lobanja igrali su se „oduzimanja zemlje” u prašini.

Videli su nas i prekinuli igru.

Tatinog kamiona nije bilo. Niti starčevih kola. Feliče je parkirao svoj „fiat 127” u hangaru.

Salvatore se izvukao iz kola, uzeo bicikl i udaljio ne pogledavši me. Feliče je podigao sedište. - Izlazi!

Nisam želeo da izađem.

Jednom, u školi, polomio sam staklo u dvorištu jednom od onih motki koje služe za gimnastiku. Hteo sam da dokažem mom drugu iz razreda, Anđelu Kantiniju, da je to staklo neuništivo. A pretvorilo se u milijardu kockica. Direktor škole je pozvao mamu na razgovor.

Kada je stigla pogledala me je i šapnula: - Nas dvoje ćemo posle da razgovaramo... - I ušla je kod direktora, a ja sam ostao da čekam u hodniku.

Tada sam se uplašio, ali to nije bilo ništa u poređenju s ovim sada. Feliče će sve da ispriča mami a ona tati. A tata će strašno da se naljuti. I starac će da me odvede.

- Izlazi! - ponovio mi je Feliče. Stisnuo sam petlju i sišao.

Bilo me je stid. Pantalone su mi bile mokre.

Barbara je stavila ruku preko usta. Remo je otrčao do Lobanje. Marija je skinula naočare i obrisala ih majicom.

Svetlo je bilo zaslepljujuće, nisam mogao da držim oči otvorene. Iza sebe sam čuo teške Feličeove korake. Na prozoru je stajala Barbarina mama. Na drugom prozoru Lobanjina mama. Belo su me gledale. Tišina bi bila potpuna da se nije začuo Togov škripavi lavež. Lobanja ga je šutnuo i Togo je cvileći otrčao.

Popeo sam se uz stepenice i otvorio vrata.

Šaloni su bili navučeni pa je bilo malo svetla. Radio je bio upaljen. Ventilator se okretao. Mama je u kombinezonu sedela za stolom i gulila krompir. Videla me je kako ulazim u pratnji Feličea. Ispustila je nož. Pao je na sto, a odatle na pod. - Šta se dogodilo?

Feliče je zavukao ruke u maskirno odelo, pognuo glavu i rekao: - Bio je gore. S dečakom.

Mama je ustala sa stolice, ugasila radio, koraknula, onda još jednom, stala, stavila ruke preko lica i sklupčala se na podu gledajući u mene.

Briznuo sam u plač.

Pritrčala je da me zagrli. Čvrsto me je privila na grudi i primetila da sam skroz mokr. Stavila me je na stolicu i pregledala oguljene noge i ruke, zgrušanu krv na kolenima. Podigla mi je majicu.

- Šta ti se to dogodilo? - upitala me je.

- On! On... me je... izudarao! - Pokazao sam na Feličea.

Mama se okrenula, odmerila Feličea i zarežala: - Šta si mu to uradio, nesrećniče?

Feliče je podigao ruke. - Ništa. Šta sam mu uradio? Doveo sam ga kući.

Mama je zaškiljila. - Ti! Kako se usuđuješ? - Vratne žile su joj nabrekle a glas joj je drhtao. - Kako se usuđuješ, a? Pretukao si mi sina, đubre jedno! - I bacila se na Feličea.

On je počeo da se izmiče. - Šutnuo sam ga u dupe. Šta sam mu uradio?

Mama je pokušala da ga išamara. Feliče joj je stegao nadlanice da bi je zadržao na odstojanju, ali ona je bila prava lavica. - Đubre! Iskopaću ti oči!

- Zatekao sam ga u jami... Hteo je da oslobodi dečaka. Ništa mu nisam uradio. Dosta, prestani!

Mama je bila bosa, ali ga je ipak šutnula u jaja.

Siroti Feliče je ispustio čudan zvuk, nešto između grgljanja i usisavanja lavaboja, rukama je pokrio genitalije i pao na kolena. Napravio je bolnu grimasu i pokušao da zaurla ali nije mu pošlo za rukom, ostao je bez vazduha.

Ja sam, stojeći na stolici, prestao da cmizdrim. Znao sam kako boli udarac u muda. A to je bio veoma ozbiljan udarac u muda.

Mama je bila nemilosrdna. Uzela je tiganj iz sudopere i udarila

Feličea preko lica. On je zaurlao a onda se srušio na pod.

Mama je ponovo podigla tiganj, htela je da ga ubije, ali ju je Feliče dohvatio za gležanj i povukao. Mama je pala. Tiganj je odleteo na pod. Feliče se bacio na nju celom težinom.

Ja sam očajnički cvileo. - Pusti je! Pusti je! - Feliče ju je zgrabio za ruke, seo na stomak i držao je da ne mrda.

Mama je grizla i grebala kao mačka. Podigao joj se kombinezon. Videla se zadnjica i crni pramen među nogama, jedna naramenica se pocepala i dojka je ispala, bela i velika, sa tamnom bradavicom.

Feliče je zastao i pogledao je. Video sam kako ju je pogledao.

Sišao sam sa stolice i pokušao da ga ubijem. Skočio sam na njega i probao da ga zadavim.

U tom trenutku ušli su tata i starac.

Tata se bacio na Feličea, ščepao ga za ruku i odvuкао od mame. Feliče se otkotrljao po podu a i ja s njim.

Jako sam se udario u slepoočnicu. Čajnik mi je zazviždao u glavi, a u nozdrvama sam osetio miris dezinfekcionog sredstva koje su koristili za školski WC. Žute munje su mi sevnule pred očima.

Tata je počeo da šutira Feličea i ovaj je otpuzao pod sto, starac je pokušavao da zadrži tatu koji je otvarao usta, pružao ruke i nogama šutirao stolice.

Pisak u glavi bio je tako jak da čak ni sopstveni plač nisam čuo.

Mama me je podigla i odnela u svoju sobu, laktom je zatvorila vrata i položila me na krevet. Nikako nisam mogao da prestanem da plačem. Tresao sam se celim telom, sav modar.

Grlila me je i ponavljala: - Ništa to nije. Ništa nije. Proći će. Sve će da prođe.

Dok sam plakao nisam odvajao pogled od fotografije oca Pija koja je visila na ormanu. Fratar me je gledao i kao da se zadovoljno smeškao.

U kuhinji su tata, starac i Feliče urlali.

Onda su sva trojica izašla iz kuće zalupivši vratima. Ponovo je zavladao mir.

Golubovi su gukali pod nadstrešnicom. Zvuk frižidera. Cvrčci. Ventilator. To je bila ta tišina.

Mama se naduvenih očiju obukla, dezinfikovala ogrebotinu na ramenu, oprala me, obrisala i stavila u krevet. Dala mi je jednu

breskvu u sirupu i opružila se kraj mene. Uхватила me je za ruku. Nije progovarala.

Nisam imao snage ni prst da savijem. Naslonio sam čelo na njen stomak i sklopio oči.

Vrata su se otvorila.

- Kako mu je?

Tatin glas. Tiho je govorio, kao da mu je lekar saopštio da mi se bliži kraj.

Mama me je pomilovala po kosi. - Udario se u glavu. Ali sad spava.

- Kako si ti?

- Dobro.

- Sigurno?

- Da. Ali taj više ne sme da uđe u našu kuću. Ako opet pipne Mikelea, ubiću ga, a onda ću i tebe da ubijem.

- Za to sam se već pobrinuo. Moram da idem. Vrata su se zatvorila.

Mama se sklupčala kraj mene i prošaputala mi na uvo: - Kad porasteš moraš da odeš odavde i nikada više da se ne vratiš.

Bila je noć.

Mame nije bilo. Marija je kraj mene spavala. Sat je otkucavao na noćnom ormariću. Kazaljke su sijale žutim sjajem. Jastuk je mirisao na tatu. Bela svetlost iz kuhinje dopirala je ispod vrata.

Tamo su se svađali.

Stigao je i advokat Skardačone iz Rima. Prvi put je bio u našoj kući. Tog popodneva su se dogodile strašne stvari. Tako strašne, tako ogromne, da nije bilo vremena za ljutnju. Ostavili su me na miru.

Nisam bio uznemiren. Osećao sam se na sigurnom. Mama nas je zatvorila u svoju sobu i nikome ne bi dozvolila da uđe.

Na glavi sam imao čvorugu koja me je bolela na dodir, ali je ostalo sve bilo u redu. Malo mi je zbog toga bilo i žao. Čim saznaju da nisam bolestan vratiće me u sobu sa starcem. A ja sam zauvek želeo da ostanem u njihovom krevetu. Da više ne izlazim, da ne vidim više Salvatorea, Feličea, Filipa, nikoga. Ništa se neće promeniti.

Iz kuhinje su dopirali glasovi. Starac, advokat, brica, Lobanjin otac, tata. Svađali su se jer je trebalo nekog da zovu telefonom, oko toga šta da kažu.

Zavukao sam glavu pod jastuk.

Ugledao sam gvozdeni okean u oluji, ogromni talasi eksera su se podizali, a mlazevi šrafova udarali su u beli autobus koji je u tišini tonuo zadnjim delom, dok su uznemirena čudovišta prestravljeno udarala pesnicama.

Nije bilo pomoći.

Staklo je bilo neprobojno. Otvorio sam oči.

- Mikele, budi se... - Tata je sedeo na ivici kreveta i drmusao me za rame.

- Moramo da razgovaramo.

Bio je mrak. Ali je mrlja svetla kvasila tavanicu. Nisam mu video oči i nije mi bilo jasno da li je ljut.

U kuhinji su i dalje razgovarali.

- Mikele, šta si danas radio?

- Ništa.

- Ne trabunjaj. - Ljut je.

- Ništa loše nisam uradio. Kunem ti se.

- Feliče te je tamo zatekao. Rekao je da si hteo da oslobodiš dečaka.

Pridigao sam se. - Nisam! Nije istina! Kunem ti se! Izvukao sam ga odande, ali sam ga odmah i vratio. Nisam hteo da ga oslobodim. On laže.

- Tiše, sestra ti spava. - Marija je spavala potrbuške, grleći jastuk. Prošaputao sam. - Ne veruješ mi?

Pogledao me je. Oči su mu u mraku sjaktale kao pseće.

- Koliko puta si ga video?

- Triput.

- Koliko?

- Četiri puta.

- Može li da te prepozna?

- Šta?

- Da te vidi, da li bi te prepoznao?

Zamislio sam se. - Ne. Ne vidi. Glava mu je uvek ispod ćebeta.

- Jesi li mu rekao kako se zoveš?

- Nisam.

- Jesi li razgovarao sa njim?

- Ne... Malo.

- Šta ti je rekao?

- Ništa. Čudno priča. Ništa ne razume.
- A šta si mu ti rekao?
- Ništa.

Ustao je. Kao da je hteo da ode, a onda se vratio na krevet. - Dobro me slušaj. Ne šalim se. Ako se vratiš tamo ubiću te od batina. Ako još jednom odeš tamo, oni će mu pucati u glavu... Grubo me je povukao. - Ti ćeš biti kriv.

Promucao sam. - Neću više da idem tamo. Kunem se.

- Zakuni se u mene.

- Kunem se.

- Kaži, kunem se u tebe da se neću tamo vraćati. Rekao sam: - Kunem se u tebe da se neću tamo vraćati.

- Zakleo si se u svog oca. - Ostao je da sedi kraj mene, ćutke. U kuhinji je Barbarin otac vikao na Feličea.

Tata je pogledao kroz prozor. - Zaboravi na njega. On više ne postoji. I nikome ne smeš da pričaš o tome. Nikada više.

- Razumem. Neću više da idem tamo. Zapalio je cigaretu.

Upitao sam ga: - Jesi li još ljut na mene?

- Nisam. Lezi da spavaš. - Snažno je povukao dim i rukom se oslonio na sims. Sjajna kosa mu je blistala na svetlosti ulične svetiljke. - Ama, bože sveti, zašto drugi dečaci sede s mirom a ti cunjaš naokolo i praviš gluposti?

- Znači, ljutiš se na mene?

- Ne, ne ljutim se. Prestani. - Obuhvatio je rukama glavu i prošaputao. - Kakva zbrka.

Vrteo je glavom.

- Postoje stvari koje izgledaju pogrešne kada neko... Glas mu je bio slomljen i nije nalazio reči. - Svet je pogrešan, Mikele.

Ustao je i protegao leđa, spremao se da izađe. - Spavaj. Moram da se vratim tamo.

- Tata, reci mi nešto?

Bacio je cigaretu kroz prozor. - Šta je?

- Zašto ste ga stavili u rupu? Nije mi baš jasno.

Uhvatio se za kvaku, pomislio sam da neće da mi odgovori, a onda je rekao - Zar nisi hteo da odeš iz Akva Traversea?

- Jesam.

- Uskoro ćemo da idemo u grad.

- Gde idemo?

- Na sever. Je l' ti drago? Klimnuo sam glavom.

Ponovo mi je prišao i pogledao me u oči. Osećao se na vino. - Mikele, sad ti se obraćam kao odraslom čoveku. Pažljivo me saslušaj. Ako opet odeš tamo ubiće ga. Zakleli su se. Ne smeš tamo više da ideš ako ne želiš da pucaju u njega, i ako želiš da se preselimo u grad. I nikada ne smeš da pričaš o ovome. Jesi li razumeo?

- Jesam.

Poljubio me je u glavu. - Sad spavaj i ne misli na to. Voliš svog oca?

- Volim.

- Hoćeš da mi pomogneš?

- Hoću.

- Onda sve zaboravi.

- U redu.

- Spavaj sada... Poljubio je Mariju koja nije ni osetila i izašao iz sobe pažljivo zatvorivši vrata.

7

Sve je bilo ispreturano.

Sto zatrpan flašama, šoljicama i prljavim tanjirima. Zunzare su obletale oko ostataka hrane. Pepeljare prepune cigareta, stolice i fotelje ispremeštane. Smrdelo je na cigare.

Vrata moje sobe bila su poluotvorena. Starac je obučen spavao na krevetu moje sestre. Ruka mu je spala s kreveta. Usta razjapljena. Povremeno je terao muvu koja mu se šetala po licu. Tata je ležao na mom krevetu glave okrenute prema zidu. Mama je spavala sklupčana na kauču. Pokrila se belim jorganom. Virila joj je crna kosa, delić čela i bosa noga.

Ulazna vrata bila su širom otvorena. Od lakog strujanja vazduha šuštale su novine na komodi.

Petao je zakukurikao.

Otvorio sam frižider. Uzeo sam mleko, napunio čašu i izašao na balkon. Seo sam na stepenište i zagledao se u zoru.

Bila je otvoreno-narandžaste boje, isprljana ljubičastom želatinoznom masom koja se poput vate rastezala po horizontu, ali je gore nebo bilo čisto i crno, a pokoja zvezda i dalje je gorela.

Popio sam mleko, spustio čašu na stepenik i sišao na ulicu.

Lobanjina lopta stajala je kraj klupe, šutnuo sam je. Otkotrljala se ispod starčevih kola.

Iz hangara se pojavio Togo. Cvileo je i zevao u isto vreme. Protegnuo se vukući noge i pošao mi u susret mašući repom.

Kleknuo sam. - Togo, kako si?

Uzeo mi je ruku u usta i povukao me. Nije jako stezao ali su mu zubi bili oštri.

- Gde to hoćeš da me odvedeš, a? Gde me vodiš? - Pratio sam ga do hangara.

Golubovi koji su sedeli na gvozdenim krovnim gredama odleteli su. U jednom ćošku se nalazio njegov smeštaj - staro, sivo, izbušeno ćebe.

- Hoćeš da mi pokažeš tvoju kuću?

Togo se ispružio i raskrečio kao piletina u rerni.

Znao sam šta hoće. Počešao sam ga po stomaku a on se ukočio, sav razbaškaren, samo je repom mrdao levo-desno.

Ćebe je bilo isto kao i Filipovo.

Pomirisao sam ga. Nije smrdelo kao njegovo. Mirisalo je na psa.

Čitao sam Teksa opružen na krevetu.

Ceo dan sam ostao u sobi. Kao kad imam temperaturu pa ne idem u školu. U jednom trenutku se pojavio Remo da me pita hoću li da odigram utakmicu, ali sam mu rekao da neću, da sam bolestan.

Mama je kuću čistila sve dok nije ponovo zablistala, a onda je otišla kod Barbarine majke. Tata i starac su se probudili i izašli.

Moja sestra je trčeći ušla u sobu i skočila na krevet sva srećna. Držala je nešto iza leđa.

- Pogodi šta mi je Barbara pozajmila? Spustio sam strip. - Ne znam.

- Hajde, pogađaj!

- Ne znam... Nije mi bilo do igre.

Izvadila je Kena. Barbikinog muža, onog dugonju naduvenka. - Sad možemo da se igramo. Ja s Paolom a ti s njim. Skinemo ih i stavimo u frižider... Tako će da se zagrlje, kapiraš?

- Ne igra mi se.

Odmerila me je. - Šta ti je?

- Ništa. Ostavi me na miru, čitam.

- Baš si dosadan! - Uzdahnula je i otišla.

Nastavio sam da čitam. Bio je to novi broj, pozajmio sam od Rema. Ali mi nije polazilo za rukom da se koncentrišem. Bacio sam ga na pod.

Mislio sam na Filipa.

Šta sad da radim? Obećao sam mu da ću ponovo da dođem, ali nisam mogao, tati sam se zakleo da neću.

Ako odem, ubiće ga.

Ali zašto? Ne bih ga oslobodio, samo bih pričao s njim. Ništa loše nisam radio.

Filipo me je očekivao. Tamo, u rupi, pitao se kada ću da dođem, kad ću da mu donesem ćufte.

- Ne mogu da dođem - rekao sam glasno.

Poslednji put kada sam bio kod njega rekao sam mu: „Vidiš da sam došao?” A on mi je odgovorio da je znao. Nisu mu rekli medvedići perači.

„Obećao si mi”.

Samo pet minuta da popričam s njim. „Filipo, ne mogu više da dolazim. Ako dođem opet ubiće te. Izvini, nisam ja kriv”. Tako će bar da se pomiri s tim. A ovako će da pomisli da ne želim više da ga vidim i da ne držim reč. A to nije istina. To me je mučilo.

Ako ja ne mogu da idem, tata je mogao da mu kaže. „Žao mi je, Mikele ne može da dođe, zato nije ispunio obećanje. Ako dođe, ubiće te. Rekao je da te pozdravim”.

- Dosta, moram da ga zaboravim! - obratio sam se sobi. Uzeo sam strip, otišao u kupatilo i nastavio da čitam na šolji, ali sam odmah morao da prestanem.

Tata me je s ulice dozivao.

Šta sad hoće od mene? Bio sam dobar, nisam mrdnuo iz kuće. Navukao sam pantalone i izašao na terasu.

- Dođi ovamo! Dođi! - Mahao mi je da siđem. Stajao je kraj kamiona. Tu su bili i mama, Marija, Lobanja i Barbara.

- Šta je?

Mama je rekla: - Siđi, iznenađenje.

Filipo. Tata je oslobodio Filipa. I doveo mi ga.

Srce mi je stalo. Stuštio sam se niz stepenice. - Gde je?

- Stoj tu... Tata se popeo na kamion i izvukao iznenađenje.

- Šta kažeš? - pitao je tata. Mama je ponovila: - Šta kažeš?

Bio je to bicikl, sav crven, upravljač je ličio na volovske rogove. Mali prednji točak. Tri brzine. Dugo sedište, dvoje je moglo da se vozi.

Mama je opet pitala: - Šta je? Ne sviđa ti se? Klimnuo sam glavom.

Pre nekoliko meseci video sam jedan skoro isti u prodavnici bicikala u Lučinjanu. Ali ružniji, bez srebrnastog fara, a ni prednji točak nije bio mali. Ušao sam da ga pogledam a prodavac, visok čovek s brkovima i sivom keceljom, je rekao: - Lep je, je 1' da?

- Veoma.

- To mi je poslednji. Odlična prilika. Zašto ne pitaš roditelje da ti ga poklone?

- Voleo bih...

- Pa?

- Imam već.

- Ovaj? - Prodavac je nabrao nos pokazujući na Krntiju prislonjenu uz bandcru.

Izvinio sam se. - Bio je tatin.

- Vreme je da ga promeniš. Reci tvojima. Sasvim bi drugi utisak ostavio s ovakvom stvarčicom.

Otišao sam. Ni na kraj pameti mi nije padalo da pitam koliko košta. Ovaj je bio mnogo lepši.

Na njemu je zlatnim slovima pisalo Red Dragon.

- Šta znači Red Dragon? - pitao sam tatu. Slegnuo je ramenima i rekao: - Pitaj majku.

Mama je rukom pokrila usta i nasmejala se. - Baš si blesav, otkud ja znam engleski?

Tata me je pogledao. - Šta ti je sad? Nećeš da ga probaš?

- Sada?

- Jok, sutra!

Nije mi se probalo pred svima. - Mogu li da ga unesem u kuću? Lobanja se popeo. - Ako nećeš ti, ja ću.

Mama ga je ćušnula. - Odmah da si sišao s tog bicikla! Mikeleov je.

- Stvarno hoćeš da ga uneseš gore? - pitao me je tata.

- Da.

- Možeš li?

- Mogu.

- U redu, ali samo danas...

Mama je rekla: - Jesi li poludeo, Pino? Bicikl u kući? Napraviće štrafte.

- Paziće.

Moja sestra je zgrabila naočare, bacila ih na zemlju i briznula u plač.

- Marija, odmah da si podigla naočare - razbesneo se tata.

Ona je prekrstila ruke. - Ne! Neću da ih podignem, nije fer. Mikeleu sve a meni ništa!

- Čekaj da dođe red na tebe... Tata je iz kamiona izneo paket umotan u plavu hartiju, s mašnicom. - Ovo je za tebe.

Marija je ponovo stavila naočare, pokušala je da razveže čvor ali nije uspela, pa ga je prekinula zubima.

- Čekaj! Papir je dobar, sačuvaćemo ga. - Mama je razvezala mašnicu i skinula papir.

Unutra se nalazila Barbika s krunom na glavi i haljinom od belog satena, sasvim pripijenom i bez rukava.

Marija samo što se nije onesvestila - Barbi balerina!... Srušila se na mene.

- Divna je.

Tata je spustio ceradu na kamionu. - Sad ste namireni poklonima za narednih deset godina.

Marija i ja smo se popeli u kuću. Ja s biciklom na leđima, ona sa svojom Barbi balerinom u ruci.

- Baš je lepa, zar ne? - rekla je Marija posmatrajući lutku.

- Jeste. Kako ćeš da je nazoveš?

- Barbara.

- Zašto Barbara?

- Zato što je Barbara rekla da će kad poraste da postane kao Barbika. A Barbi je Barbara na engleskom.

- Šta ćeš sa Siroticom, bacićeš je?

- Neću. Biće sluškinja. - Onda me je pogledala i upitala:

- Tebi se poklon nije svideo?

- Jeste. Samo sam mislio da je nešto drugo.

Te noći sam spavao sa starcem.

Samo što sam legao i počeo da čitam Teksa kad je ušao u sobu. Izgledao je kao da su mu iznenada natovarili još dvadeset godina. Lice, i inače mršavo, sada je ličilo na lobanju.

- Spavaš? - zevnuo je.

Sklopio sam strip i okrenuo se prema zidu. - Ne.

- Ahhh! Gotov sam. - Upalio je lampu kraj kreveta i počeo da se svlači. - Pitaj boga koliko kilometara sam prešao dok sam otišao i vratio se. Moram da spavam. - Podigao je pantalone u vazduh, pregledao ih i namrštio se. - Moram da obnovim garderobu... Skinuo je čizmice i čarape i položio na sims.

Smrdele su mu noge.

Petljao je nešto po torbi, izvadio flašu štoka i potegnuo. Namrštio se i rukom obrisao usne. - Kakav užas, bokte maz'o. - Uzeo je torbu, otvorio i upitao me: - Hoćeš li da vidiš mog sina? - Pružio mi je fotografiju.

Bila je to fotografija koju sam video onog jutra kad sam mu preturao po stvarima. Frančesko u mehaničarskom odelu.

- Lep momak, zar ne?

- Jeste.

- Ovde je još dobro izgledao, posle je smršao.

Noćni leptir je uleteo kroz prozor i počeo da udara u lampu. Svaki put kada bi udario u vrelo staklo čuo se tup zvuk.

Starac je uzeo novine i prignječio ga uza zid. - Jebeni leptiri. - Pružio mi je drugu fotografiju. - Moja kuća.

Niska vila s prozorima ofarbanim u crveno. U pozadini krova od slame virili su vrhovi četiri palme. Na pragu je sedela neka devojka, crnkinja u žutom bikiniju. Imala je dugu kosu a u rukama je držala pršut, kao nekakav trofej. Kraj kuće se nalazili mala kockata garaža a pred njom ogromna kola, bela, bez krova i s crnim prozorima.

- Koja su ovo kola? - pitao sam.

- „Kadilak.” Kupio sam polovni. Odličan je. Samo sam gume morao da menjam.

Skinuo je košulju. - Dobar pazar.

- A ko je ova crnkinja?

Opružio se na krevetu. - Moja žena.

- Žena ti je crnkinja?

- Da. Staru sam ostavio. Ova imi dvadeset četiri godine. Pravo luče. Zove se Sonja.

A ako misliš da je ovo pršut, varaš se, to ti je špek. Pravi, iz Veneta.

Doneo sam joj iz Italije. U Brazilu ne postoji, to je specijalitet. Dobro sam se namučio da ga prenesem. I na carini su me zaustavljali. Hteli su da ga otvore, mislili su da je droga unutra... Dobro, da ugasim svetlo, umoran sam.

U sobu se spustio mrak. Slušao sam kako diše i proizvodi čudne zvuke ustima.

Onda je odjednom rekao: - Nemaš pojma kako je tamo. Život ništa ne košta. Svi te služe. Ne radiš ništa po ceo dan. A ne kao ova jebena zemlja. Ja sam s ovom zemljom raskrstio.

Pitao sam: - Gde je Brazil?

- Daleko. Predaleko. Laku noć i lepo spavaj.

- Laku noć.

8

Sve je stalo. Neka vila je začarala Akva Traverse. Dani su se smenjivali, uzavreli, isti i beskrajni.

Odrasli više ni uveče nisu izlazili. Ranije su posle večere iznosili stolove i igrali karte. Sad su se zavukli u kuće. Feliče se više nije pojavljivao. Tata je dane provodio u krevetu pričajući nasamo sa starcem. Mama je kuvala. Salvatore se zatvorio u kuću.

Vozio sam svoj novi bicikl. Svi su hteli da ga isprobaju. Lobanja je ceo Akva Traverse prelazio na jednom točku. A ja ni dva metra.

Često sam se osamljivao. Odvezao bih se preko isušenog potoka, duž prašnjavih puteva i polja koja su me vodila daleko, gde ničega više nije bilo osim oborene motke i bodljikave žice izjedene rđom. U daljini su crveni kombajni drhturali u talasima toplote koja se dizala sa polja.

Kao da je Bog ošišao svet na nulu. Katkad bi kamioni s džakovima žita prolazili kroz Akva Traverse ostavljajući za sobom brazde crnog dima.

Kad god bih izašao na ulicu imao sam utisak da svi motre na mene. Činilo mi se da me Barbarina majka krišom posmatra s prozora, da Lobanja pokazuje na mene i došaptava se sa Remom, da mi se Barbara čudno smeši. Pa i kada sam bio sam, na grani rogača ili na biciklu, nije me napuštao taj osećaj. I kada bih prokrčio put kroz to more klasja osuđenog da bude nabijeno u bale i oko mene ne bi bilo ničega do neba, činilo mi se da me hiljade očiju posmatra.

Neću da idem, ne brinite. Zakleo sam se. Ali je brdo stajalo i čekalo me.

Počeo sam da se vozim putem za Meliketijevu farmu. Svakoga dana sam, nesvesno, prelazio po parče puta više.

Filipo me je zaboravio. Osećao sam to.

Pokušavao sam da ga dozovem u mislima. Filippo? Filippo, čuješ li me?

Ne mogu da dođem. Ne mogu. Nije mislio na mene.

Možda je mrtav. Možda više ne postoji.

Jednog popodneva, posle ručka, legao sam na krevet da čitam.

Svetlo je pritiskalo šalone i prodiralo u proključalu sobu. U ušima mi je zujalo. Zaspao sam sa stripom u rukama.

Sanjao sam da je noć, ali da ja sve vidim. Brežuljci su se kretali kroz mrak. Pomerali su se polako poput kornjača pod nekim tepihom. Onda bi sve u isti mah širom otvorile oči, sve te crvene rupe koje su se širile u žitu, i pridizale se, uverene da ih niko ne vidi, pretvarale se u džinove iz zemlje prekrivene klasjem koji su onda teturajući se prolazili kroz polja, nasrtali na mene i sahranjivali me.

Probudio sam se u znoju. Otišao sam do frižidera po vodu. Pred očima su mi i dalje bili džinovi.

Izašao sam i popeo se na Krntiju.

Bio sam na putu koji vodi ka napuštenoj kući.

Brdo je bilo naspram mene. Mračno, zamagljeno od toplote. Činilo mi se da nazirem par crnih očiju u žitu, pod samim vrhom, ali su to bile samo mrlje svetlosti, nabori na tlu. Sunce je počinjalo da se spušta i da se gasi. Senka brda je polako pokrivala dolinu.

Mogao sam da se popnem.

Alt, očev glas me je zadržavao. „Dobro me slušaj. Ako opet odeš tamo, ubiće ga. Zarekli su se”.

Ko? Ko se zarekao? Ko će da ga ubije? Starac? Ne. Ne on. On nije dovoljno moćan.

Oni, džinovi iz zemlje. Gospodari brda. Sad su ležali u polju, nevidljivi, ali su se noću budili i hodali naokolo. Ako sada budem otišao do Filipa, nema veze što je dan, podigli bi se kao talasi okeana, otišli tamo, svoju zemlju istovarili u rupu i tako ga zatrpali.

Vrati se nazad, Mikele. Vrati se, rekao mi je sestrin glasić.

Okrenuo sam bicikl i vinuo se kroz žito, među rupe, vozio sam besomučno i nadao se da ću uspeti da pređem preko leđa tih prokletih čudovišta.

Sakrio sam se pod stenom suvog potoka. Znojio sam se. Muve mi nisu davale mira.

Lobanja je sve pronašao. Samo sam ja ostao. Sad je bilo teže. Trebalo je trčeci da izađem, da ne stajem, da presečem kroz polje strnjike, stignem do rogača i povičem: - Puj spas za sve nas!

Ali je Lobanja stajao kraj drveta, na oprezu kao pas tragač, i kada bude video da trčim i on će da se zaleti i s četiri duga koraka me zezne.

Treba samo da trčim, i ako uspem, dobro, a ako ne uspem, nema veze. Taman sam se spremao da krenem kada se na mene spustila crna senka. Lobanja!

Bio je to Salvatore. - Makni se, da me ne vidi. Blizu je. Napravio sam mu mesto pa se i on zavukao pod stenu. Iz mene je i protiv volje izletelo: - A ostali?

- Sve ih je pohvatao. Samo smo ti i ja ostali.

Prvi put smo sad razgovarali posle onog dana sa Feličiom. Lobanja me je pitao zašto smo se posvađali.

„Nismo se posvađali. Salvatore mi je antipatičan, to je sve”, odgovorio sam.

Lobanja mi je položio ruku na rame. „U pravu si. On je govno”. Salvatore je obrisao znoj sa čela.

- Ko će do kućice?

- Idi ti.

- Zašto?

- Ti si brži.

- Ja sam brži kad je daleko, ali do rogača si brži ti. Čutao sam.

- Imam ideju - nastavio je. - Da izađemo zajedno, obojica. Kad Lobanja stigne ja ću da mu preprečim put a ti trči do rogača. Tako ćemo da ga zeznemo. Šta kažeš?

- Dobra ideja. Samo što ću onda ja da se zapljunem a ti gubiš.

- Nema veze. Samo tako možemo da ispalimo tu budalu. Nasmešio sam se.

Pogledao me je i pružio ruku.

- Da se pomirimo?

- U redu. - Stisnuo sam je.

- Znaš da nam nastavnica Destani nije više razredna? Ove godine dolazi nova.

Počupao sam malo trave. - Meni je ionako svejedno.

- Zašto?

- Zato što odlazimo iz Akva Traversea.

Salvatore me je iznenađeno pogledao. - A kuda idete?

- Na sever.

- Gde?

Odvalio sam. - U Paviju.

- Gde je Pavija?

Slegnuo sam ramenima. - Ne znam. Ali ćemo da živimo u zgradi, na poslednjem spratu. Tata će da kupi „mirafiori 131”. Tamo ću da idem u školu.

Salvatore je uzeo kamen i premestio ga iz ruke u ruku. - Nikada se nećeš vratiti?

- Ne.

- Nećeš ni da vidiš nastavnicu? Spustio sam pogled. - Ne.

Prošaputao je. - Žao mi je. - Pogledao me je. - Jesi spreman?

- Jesam.

- Hajdemo onda. I bez zaustavljanja. Na tri.

- Jedan, dva i tri - i iskočili smo.

- Eno ih! Eno ih! - povikao je Remo s rogača.

Ali Lobanja ništa nije mogao da uradi, bili smo suviše brzi. Zajedno smo se zalepili za drvo i zavrištali. - Puj spas za sve nas!

Probudili smo se a sve je bilo obavijeno sivim. Bilo je toplo, vlažno, a iznenadni dahovi vazduha pomicali su omorinu. Tokom noći su se krupni, nervozni oblaci nagomilali na horizontu i sad su krenuli na Akva Traverse.

Gledali smo ih kao omađijani. Potpuno smo zaboravili da sa neba može da padne kiša.

Sad smo bili u hangaru. Ja sam se ispružio preko džakova sa žitom, glavu sam podbočio rukama i bezbrižno posmatrao ose kako prave košnicu. Ostali su seli u krug kraj pluga. Salvatore se razbaškario na gvozdenom sedištu traktora, nogama naslonjen na volan.

Obožavao sam ose. Remo im je kamenicama srušio kuću barem deset puta, ali su je one, tvrdoglavice, uvek ponovo gradile na istom mestu, na uglu između dve stuba dalekovoda i oluka. Pijuvačkom su lepile slamu i drvo i gradile košnicu koja je izgledala kao da je od kartona.

Ostali su ćaskali, ali ih ja nisam slušao. Lobanja je po običaju galamio a Salvatore je bez reči slušao.

Poželeo sam da padne kiša, niko više nije mogao da podnese sušu.

Čuo sam Barbaru kada je rekla: - Zašto ne odemo do Lučinjana na sladoled? Imam pare.

- I za nas imaš pare?

- Ne. Nemam dovoljno. Možda za dve kugle.

- Šta, onda, mi da tražimo u Lučinjanu? Da te gledamo kako gutaš sladoled i postaješ još deblja?

Zašto su ose pravile košnicu? Ko ih je naučio da to rade?

„Znaju. To im je u prirodi”, odgovorio mi je tata jednom kada sam ga pitao.

Sestra mi je prišla i rekla: - Ja idem kući. Šta ćeš ti da radiš?

- Ostaću ovde.

- Dobro. Idem ja da pojedem hleb, maslac i šećer. Ćao. - Otišla je u pragnji Togo.

A kakva je moja priroda? Šta ja umem?

- I? - upitao je Remo. - Hoćeš da jurišamo na zastavicu?

Umeo sam da se popnem na rogač. To sam dobro radio a niko me nije naučio.

Lobanja je ustao i šutnuo loptu preko ulice.

- Momci, imam sjajnu ideju. Zašto ne odemo na ono mesto?

Možda sam mogao da stignem Mariju pa i ja da pojedem krišku hleba sa maslacom i šećerom, ali nisam bio gladan.

- Gde?

- Na planinu.

- Kakvu planinu?

- Do napuštene kuće. Preko puta Meliketijeve farme.

Okrenuo sam se. Telo se iznenada prenulo, srce počelo da dobuje u grudima a želudac se stegao.

Barbara nije bila naročito zainteresovana. - Šta ćemo tamo? Daleko je. A ako padne kiša?

Lobanja je počeo da joj se ruga. - A ako padne kiša? Pokvasićemo se! Tebe ionako niko nije zvao.

Ni Remo nije bio oduševljen. - Šta ćemo tamo?

- Da istražimo kuću. Prošli put je samo Mikele ušao. Remo mi je nešto rekao.

Pogledao sam ga. - Šta? Nisam te razumeo?

- Šta ima u kući? - pitao je.

- Molim?

- Šta ima u kući?

Nisam mogao da govorim, grlo mi se osušilo. Promucao sam - Ništa... Ne znam... - Osećao sam da mi se neka ledena tečnost spušta od glave po vratu pa niz bokove. - Neki stari nameštaj, kuhinja, takve stvari.

Lobanja se obratio Salvatoreu: - Idemo?

- Ne, ne ide mi se - Salvatore je odmahnuo glavom. - Barbara je u pravu, daleko je.

- Ja idem. Možemo tamo da napravimo tajnu bazu.... Lobanja je dohvatio bicikl prislonjen na traktor. - Ko hoće, neka pođe. Ko neće, ne mora... Upitao je Rema: - Šta ćeš ti?

- Idem... Remo je ustao i upitao Barbaru: - Je 1' ideš ti?

- Ako ne bude trkanja.

- Nema trkanja - uveravao je Lobanja i ponovo upitao Salvatorea. - Ti, znači, nećeš s nama?

Ja sam iščekivao, bez reči.

- Ja ću isto što i Mikele - odvratio je Salvatore i gledajući me u oči upitao: - Šta ćeš ti, ideš?

Ustao sam i rekao: - Da, idem.

Salvatore je iskočio iz traktora. - Dobro, hajdemo.

Ponovo smo, svi zajedno, kao i prvi put, išli prema brdu.

Vozili smo bicikle jedan iza drugog. Samo je moja sestra nedostajala.

Vazduh je bio težak a boja neba neprirodna, grimizna. Oblaci, prethodno nagomilani na horizontu, sada su se tiskali iznad nas zbijeni kao horde Huna pred bitku. Veliki i mračni. Sunce je izgubilo sjaj i bilo je mutno kao da ga je neki filter zaklonio. Nije bilo ni toplo ni hladno, ali je duvao vetar. S obe strane puta i po poljima slama je ležala u balama raspoređenim poput šahovskih polja. Tamo gde kombajn nije prošao pravili su se dugački talasi koji su mrsili žito.

Remo je zabrinuto gledao ka horizontu. - Sad će da pljusne.

Što sam bio bliži brdu sve sam se lošije osećao. Nešto je me pritiskalo u želucu. Ostaci doručka tumbali su mi se po stomaku. Nisam mogao da dišem, a znoj mi je kao mokar čaršav kvasio leđa i vrat.

Šta to radim? Svaki obrtaj pedala bio je novi komad zakletve koji se krunio.

„Slušaj, Mikele, ne smeš više da ideš tamo. Ako se opet vratiš ubiće ga. Tvojem krivicom”.

„Neću više da idem”.

„Zakuni se u mene”.

„Kunem ti se”.

„Reci, kunem se u tebe da se neću više tamo vraćati”.

„Kunem se u tebe da se neću više tamo vraćati”.

Upravo sam kršio zakletvu, išao sam kod Filipa, i ako me zateknu ubiće ga.

Hteo sam da se vratim, ali su noge okretale pedale, a neka neodoljiva snaga vukla me je ka brdu.

U daljini je grmljavina rasparala tišinu.

- Hajde da se vratimo - rekla je Barbara kao da mi je pročitala misli.

- Da, hajde da se vratimo.

Lobanja je prošao kraj nas cereći se. - Ako ste se usrali zbog nekoliko kapljica, onda je bolje da se vratite.

Barbara i ja smo se pogledali i nastavili da vozimo.

Vetar je sve snažnije strujao poljima. Teško je bilo održati pravac na biciklu, naleti vetra su nas gurali s puta.

- Evo nas. Je 1' bilo daleko, a? - rekao je Lobanja kočeći naglo po tucaniku.

Staza koja je vodila do kuće nalazila se pred nama. Salvatore me je pogledao i upitao: - Idemo?

- Da, idemo.

Pošli smo uzbrdo. S teškom mukom sam uspevao da održim korak s ostalima. Red Dragon je bio čista prevara. Nisam to hteo da priznam ali je tako bilo. Na usponu mi se upravljač zabijao u usta, a kad sam menjao brzinu ispadao je lanac. Da ne bih zaostao bio sam primoran da koristim najtežu brzinu.

Iz polja sa naše desne strane podiglo se jato gavranova. Graktali su i kružili raširenih krila, nošeni vazдушnim strujama.

Sivilo je progutalo sunce i odjednom je izgledalo kao da je veće. Grmljavina. Opet.

Bacio sam pogled na oblake koji su se kotrljali i umotavali jedan u drugi. Poneki bi zasijao kao da mu u utrobi eksplodira vatromet.

Stizalo je nevreme. A ako je Filippo mrtav?

Beli, sklupčani leš na dnu rupe. Prekriven muvama i naduven od larvi i crva, isušenih ruku i tvrdih, sivih usana.

Ne, nije mrtav.

A ako me ne prepozna? Ako ne bude hteo sa priča sa mnom?

„Filipo, ja sam, Mikele. Vratio sam se. Zakleo sam ti se i vratio sam se”.

„Ti nisi Mikele. Mikele je mrtav. U nekoj rupi kao i ja. Odlazi”.

Pred nama se otvorila dolinica. Mračna i tiha. Ptice i zrikavci su ćutali. Kad smo prošli između hrastova velika, teška kap pogodila me je u čelo, još jedna u ruku i još jedna u rame, i nevreme se sručilo na nas. Pljusnulo je gusto i napeto. Pljusak je šibao vrhove krošnji a vetar je duvao kroz granje, zviždao kroz lišće, dok je zemlja upijala vodu kao suv sunder, kapljice su se odbijale o suhu zemlju i nestajale a gromovi su tukli po poljima.

- U zaklon! - povikao je Lobanja. - Brzo.

Pojurili smo mada smo već bili mokri do gole kože. Usporio sam - ako budem primetio „fiat 127” ili bilo šta čudno, kidam.

Nije bilo kola i ništa čudno nisam primetio.

Sklonili su se u štalu. Rupa je bila tamo, iza žbunja, poželeo sam da otrčim, otvorim i vidim Filipa ali sam primorao sebe da ih pratim.

Ostali su skakali, uzbuđeni zbog nevremena. Skinuli smo majice i iscedili ih. Barbara je morala da odlepi košulju od tela, da joj se ne bi videle sise.

Svi su se nervozno smejali i masirali promrzle ruke, gledajući napolje. Kao da se nebo izbušilo. Uz huku grmljavine, munje su sastavljale oblake sa zemljom. Poljana je u tren oka prekrivena baruštinama, a po rubovima doline curile su rečice prljave od crvene zemlje.

Filipo mora da je premro od straha. Sva ta voda ulazila je u rupu, a ako uskoro ne prestane mogla je i da ga potopi. Zvuk kiše po ploči ga je sigurno zaglušivao.

Morao sam da odem do njega.

- Gore je neki motor - čuo sam sopstveni glas. Svi su se okrenuli i pogledali u mene.

- Jeste, ima neki motor...

Lobanja je poskočio kao da je seo na mravinjak. - Motocikl?

- Da.

- Gde je?

- Na spratu... U poslednjoj sobi.

- Otkud tamo?

Slegnuo sam ramenima. - Ne znam.

- Šta misliš, radi li?

- Moguće.

Svatore me je pogledao, na usnama mu je bio podrugljiv smeh. - Zašto nam to ranije nisi rekao?

Lobanja je iskrivio glavu. - Tačno! Zašto nam nisi rekao, a? Progutao sam knedlu. - Zato. Bio sam kažnjen.

Blesak razumevanja zasijao mu je u očima. - Hajde da vidimo. Zamisli ako radi...

Lobanja, Salvatore i Remo izjurili su iz štale zaklanjajući glavu rukama i gurajući jedan drugog u bare.

Barbara je pošla ali je zastala pod kišom. - Ti nećeš?

- Sad ću. Idi ti.

Voda joj je ispravila kosu koja je padala poput prljivih špageta. - Nećeš da te sačekam?

- Ne, idi. Odmah dolazim.

- U redu... - Potrčala je.

Obišao sam oko kuće i prošao kroz grmlje. Srce mi je udaralo u bubnim opnama a noge su klecale, izbio sam na čistinu. Pretvorila se u močvaru po kojoj je šibala kiša.

Rupa je bila otvorena.

Nije više bilo zelene ploče a ni dušeka.

Voda se slivala sa mene, ulazila mi u pantalone i gaće, kosa mi se lepila za čelo a rupa je stajala na svom mestu, ždrelo u tamnoj zemlji, i ja sam prilazio skoro bez daha, stiskao sam pesnice dok je oko mene nebo propadalo a talasi usijanog bola mi pritiskali grlo.

Zatvorio sam oči, pa ih otvorio, u nadi da će se nešto promeniti. Rupa je i dalje bila tu. Crna kao otvor na sudoperi.

Prišao sam teturajući se. Gazio sam kroz blato. Prešao sam rukom preko lica da ga obrišem. Samo što se nisam srušio ali sam i dalje prilazio.

Nije tu. Ne gledaj. Odlazi. Zaustavio sam se.

Idi. Idi da vidiš. Ne mogu.

Pogledao sam u svoje sandale prekrivene blatom. Korakni, rekao sam sebi. Uradio sam tako. Još jednom. Uradio sam tako. Bravo. Još jednom i još jednom. I ugledao sam ivicu rupe pod nogama.

Tu si.

Sad je trebalo pogledati unutra.

Bio sam ubeđen da unutra nema nikoga. Pogledao sam.

Tako je i bilo. Nije više ničega bilo. Ni vedra i lončeta. Samo prljava voda i čebe natopljeno vodom.

Odveli su ga. A ništa mi nisu rekli. Nisu me obavestili. Otišao je a ja ga nisam ni pozdravio.

Gde je? Nisam to znao, ali sam znao da je moj i da su mi ga odveli.

- Gde si? - povikao sam u kišu.

Srušio sam se na kolena. Zario sam prste u blato i stegao šake.

- Motor ne postoji. Okrenuo sam se. Salvatore.

Stajao je na nekoliko metara od mene, u mokroj košulji i

pantalonama prljavim od blata. - Motor ne postoji, zar ne?

Zakrkljao sam jedno ne. Pokazao je na rupu. - Tu je bio?

Klimnuo sam glavom i promućao. - Odveli su ga.

Salvatore je prišao, pogledao unutra i zagledao se u mene. - Ja znam gde je.

Polako sam podigao glavu. - Gde je?

- Kod Meliketija. Dole u raselini.

- Otkud znaš?

- Juče sam čuo. Tata je razgovarao sa tvojim ocem i s onim iz Rima.

Stajao sam iza vrata radne sobe i čuo. Premestili su ga. Razmena nije uspela, rekli su... Podigao je mokre šiške. - Rekli su da ovo mesto više nije bezbedno.

Oluja se stišala. Brzo, kako je i došla.

Već je bila daleko. Tamna masa koja je nadirala preko polja, natopila ih pa produžila svojim putem.

Spuštali smo se niz puteljak.

Vazduh je bio tako čist da se u daljini, iza oker ravnice, nazirala zelena trakica. More. Tada sam ga prvi put ugledao iz Akva Traversea.

Pljusak je iza sebe ostavio miris trave i mokre zemlje i nešto svežine. Oblaci koji su se zadržali na nebu bili su beli i iskrzani, a sečiva zaslepljujućeg sunca rezala su dolinu. Ptice su nastavile s pesmom, kao da je u toku nekakvo muzičko nadmetanje.

Lobanji sam rekao da sam se našalio s njim.

- Dobra ti šala - odgovorio je.

Imao sam predosećaj da niko više neće da se popne na to brdo, suviše je daleko, a u staroj ruševini ničega lepog nije bilo. Skrivena dolinica donosila je nesreću.

Filipo je završio kod Meliketija među svinjama, jer razmena nije uspela i rupa više nije sigurna, tako su rekli. Nikakve veze to nije imalo sa gospodarima brda i čudovištima koje sam ja sebi izmišljao.

„Dosta već jednom s tim čudovištima, Mikele. Čudovišta ne postoje. Ljudi treba da se plašiš, a ne čudovišta”. Tako mi je tata rekao.

On je kriv. Nije ga pustio i nikada ga neće pustiti.

Kada mačke ulove guštera igraju se i igraju, čak i kada je gušter već sav rasporen, s izbačenim crevima i bez repa. Prate ga mirno,

sede, udaraj i zabavljaju se sve dok gušter ne umre, a kada umre jedva ga dotaknu šapom, kao da im je odvratan, on se ne mrdne, pa ga samo pogledaju i odu.

Zaglušujuća tutnjava, metalna buka prekinula je mir i sve natkrilila. Barbara je povikala pokazujući u nebo. - Gledajte! Gledajte!

Iza brda su se pojavila dva helikoptera. Dva gvozdena vilina konjica, dva velika plava vilina konjica na čijim je bokovima pisalo Karabinijeri.

Spustili su se iznad nas a mi smo širili ruke i vikali, stali su jedan drugom uz bok, okrenuli se istovremeno kao da hoće da nas impresioniraju, a onda su odlebdeli preko polja, preleteli Akva Traverse i nestali na horizontu.

Odraslih više nije bilo.

Kola su bila tu, ali njih nije bilo. Prazne kuće, otvorena vrata.

Svi smo se uzmuvali od kuće do kuće. Barbara se uznemirila. - Ima li koga kod tebe?

- Ne. A kod tebe?

- Ni kod mene.

- Gde su? - Remo se zadihao. - I u bašti sam gledao.

- Šta da radimo? - pitala je Barbara. Odgovorio sam: - Ne znam.

Lobanja je hodao sredinom puta, s rukama u džepovima, mračnog pogleda, kao revolveraš u gradu duhova. - Koga je briga. Bolje ovako. Otkad čekam da svi odu dođavola. - I pljunuo je.

- Mikele! Okrenuo sam se.

Moja sestra je stajala ispred hangara, u gaćama i potkošulji, u rukama je stezala svoje Barbike, a Togo ju je pratio poput senke.

Otrčao sam do nje. - Marija! Marija! Gde su odrasli? Mirno mi je odgovorila. - U Salvatoreovoj kući.

- Zašto?

Pokazala je na nebo. - Helikopteri.

- Šta?

- Jeste, prošli su helikopteri, a onda su svi izašli na ulicu i otišli u Salvatoreovu kuću.

- Zašto?

- Ne znam.

Osvrnuo sam se oko sebe. Salvatorea više nije bilo.

- A šta ti radiš ovde?

- Mama je rekla da moram ovde da čekam. Pitala me je gde si otišao.

- A šta si joj ti rekla?

- Da si otišao u planinu.

Odrasli su se u Salvatoreovoj kući zadržali celo veče. Mi smo sedeli u dvorištu kraj česme i čekali.

- Kada će da završe? - pitala me je Marija po stoti put. A ja sam po stoti put odgovarao: - Ne znam.

Rekli su nam da čekamo, da razgovaraju.

Barbara se penjala uz stepenice i kucala na vrata svakih pet minuta, ali niko nije otvarao. Bila je zabrinuta. - O čemu to pričaju tako dugo?

- Ne znam.

Lobanja je otišao sa Remom. Salvatore je bio unutra, sigurno se zavukao u svoju sobu.

Barbara je sela kraj mene. - Šta se to dešava? Slegnuo sam ramenima.

Pogledala je u mene. - Šta ti je?

- Ništa. Umoran sam.

- Barbara! - Anđela Mura se pojavila na prozoru. - Barbara, idi kući. Barbara je upitala: - Kad ćeš da dođeš?

- Uskoro. Požuri.

Barbara nas je pozdravila i otišla kao da su joj sve lađe potonule.

- Kada će moja mama da izađe? - upitala je Marija Anđelu Muru. Pogledala nas je i rekla: - Idite kući i sami večerajte, brzo će da dođe...

Zatvorila je prozor.

Marija je odmahнула glavom. - Ja neću da idem, ovde ću da čekam. Ustao sam. - Bolje da krenemo.

- Neću!

- Hajde. Daj mi ruku.

Prekrstila je ruke. - Neću! Ja ću ovde da ostanem celu noć, baš me briga.

- Daj mi ruku, hajde.

Namestila je naočare i ustala. - Ali neću da spavam.

- Nemoj da spavaš.

I vratili smo se kući držeći se za ruke.

10

Toliko su se derali da su nas probudili.

Na sve smo se već bili navikli. Na noćne sastanke, na buku, na povišen glas, na razbijanje tanjira, ali su sada baš previše vikali.

- Zašto se toliko deru? - pitala me je Marija sa svog kreveta.

- Ne znam.

- Koliko je sati?

- Kasno je.

Bio je mrkli mrak, soba je bila tamna a mi smo bili sasvim razbuđeni.

- Kaži im da prestanu - žalila se Marija. - Smetaju mi. Reci im da se tiše deru.

- Ne mogu.

Trudio sam se da razaberem šta kažu, ali su se glasovi mešali. Marija se pružila kraj mene. - Bojim se.

- Oni se boje.

- Zašto?

- Zato što viču.

To vikanje bilo je kao duvanje zelembaća.

Kad zelembać ne može da pobegne, trenutak pre nego što ga uhvatiš on razjapi čeljust, naduje se i počne da duva pokušavajući da te uplaši jer se on tebe boji, ti si džin, i jedino što mu preostaje jeste da pokuša da te uplaši. A ako ti ne znaš da su oni dobri, da ti neće ništa, da je to blef, ne diraš ih.

Vrata su se otvorila.

Za trenutak se soba osvetlila. Video sam crnu maminu siluetu a iza nje starca.

Mama je zatvorila vrata. - Jeste li budni?

- Jesmo - odgovorili smo.

Upalila je lampu na noćnom ormariću. U ruci je stezala tanjir sa hlebom i sirom. Sela je na ivicu kreveta.

- Donela sam vam da jedete... Govorila je tiho, umornim glasom. Imala je podočnjake, bila je raščupana i ispijena. - Jedite, pa na spavanje.

- Mama...? - rekla je Marija.

Mama je spustila tanjir u krilo. - Šta je?

- Šta se to dešava?

- Ništa... Mama je pokušavala da iseče sir ali joj je ruka drhtala. Nije bila dobra glumica. - Sada jedite a onda... - Savila se, spustila tanjir na pod, pokrila rukom lice i počela bez glasa da plače.

- Mama... Mama... - Zašto plačeš? - Marija je briznula u plač. I meni se grlo steglo. Rekao sam: - Mama? Mama?

Podigla je glavu i pogledala me crvenim, zacakljenim očima. - Šta je bilo?

- Mrtav je, zar ne?

Ošamarila me je i počela da me trese kao da sam od krpe. - Niko nije mrtav! Niko nije mrtav! Je li ti jasno? - Napravila je bolnu grimasu i prošaptala.

- Suviše si mali... - Otvorila je usta i privila me na grudi.

Rasplakao sam se. Sad smo svi plakali.

Starac je povikao sa drugog kraja kuće.

Mama ga je čula i odmakla se od mene. - Dosta sad! - obrisala je suze. Pružila nam je dve kriške hleba. - Jedite.

Marija je zagrizla hleb ali nije mogla da proguta, toliko se tresla od jecaja. Mama joj je otrgla krišku iz ruke.

- Niste gladni? Nema veze... Uzela je tanjir. - Ležite... Namestila je jastuke i ugasila svetlo. - Ako vam zasmeta buka zavucite glavu ovde ispod. Hajde! - Položila nam ih je preko glave.

Pokušao sam da se oslobodim. - Mama, molim te. Nemam vazduha.

- Poslušajte! - zarežala je i čvrsto pritisnula. Marija je bila van sebe, kao da je neko dere.

- Prekini! - Mama je tako glasno povikala da sam na trenutak i ja prestao da se svađam. Uplašio sam se da će da je istuče.

Marija je začutala.

Čim bismo se pokrenuli, čim bismo zaustili da nešto kažemo, mama je kao pokvareni gramofon ponavljala: - Pssst! Spavajte.

Ja sam se napravio da spavam i nadao sam se da će i Marija to da učini. Ubrzo se i ona smirila.

Mama je dugo tako ostala, bio sam ubeđen da će celu noć da provede s nama, ali je na kraju ustala. Mislila je da spavamo.

Zatvorila je vrata i izašla.

Sklonili smo jastuke. Bio je mrak, ali je bledo svetlo ulične svetiljke obasjavalo sobu. Ustao sam.

Marija je sela, natakla naočare i šmrcajući upitala: - Šta to radiš? Stavio sam prst na usta. - Ćuti.

Prislonio sam uvo na vrata.

I dalje su se raspravljali, ovoga puta tiše. Čuo sam Feličeov i starčev glas, ali ništa nisam razumeo. Pokušao sam da pogledam kroz ključaonicu ali se video samo zid preko puta.

Uhvatio sam se za kvaku.

Marija je od uzbuđenja zagrizla šaku. - Šta to radiš, jesi li poludeo? - Ćuti! - malo sam odškrinuo.

Feliče je stajao kraj šporeta. Na sebi je imao zelenu trenerku, rajsferšlus spušten do ispod rebara otkrivao je napumpane mišiće na grudima. Pogled mu je bio ukočen, a usta poluzatvorena preko mlečnih zubića. Obrijao se na nulu.

- Ja? - izgovorio je stavljajući ruku na grudi.

- Jeste, ti - odvratio mu je starac. Sedeo je za stolom, prebacio nogu preko kolena, u rukama je držao cigaretu i opako se smeškao.

- Ja sam, dakle, peder? Derpe? - pitao je Feliče. Starac je potvrdio. - Baš tako.

Feliče je iskrivio vrat. - A... A kako si ti to kao otkrio?

- Po svemu se vidi. Peder si. Nema tu šta. A... - Starac je povukao dim. - Znaš li šta je najgore od svega?

Feliče je zainteresovano nabrao obrve. - Ne, šta? Izgledali su kao dva prijatelja u poverljivom razgovoru.

Starac je ugasio cigaretu u tanjiru. - To što ti to ne znaš. U tome je tvoj problem. Rođen si kao peder, a to ne znaš. U izvesnim si godinama, nisi više balavac. Dozovi se pameti. Bolje bi ti bilo. Radio bi ono što rade pederi, odnosno klao bi se u bulju. A ti izigravaš opasnog tipa, muškarčinu, pun si priča, ali sve što uradiš i kažeš zvuči lažno, zvuči pederski.

Tata je stajao i gledao kao da prati razgovor, ali je bio odsutan. Brica se naslonio na vrata kao da će kuća svakog trenutka da se sruši, a mama je sedela na kauču i bezizražajnim pogledom gledala televiziju bez tona. Luster je bio obavijen oblakom mušica koje su, onako crne i mrtve, padale po belim tanjirima.

- Slušajte, čujte me, da ga vratimo. Da ga vratimo - iznenada je izustio tata.

Starac ga je pogledao, zavrteo glavom i nasmešio se. - Ti ćuti, bolje ti je. Feliče je pogledao u tatu a onda prišao starcu. - Ja možda jesam peder, ali ćeš ti, rimljansko govno, da popiješ ovo. Podigao je ruku i odalamio ga preko usta.

Starac se srušio na zemlju.

Ustuknuo sam dva koraka i uhvatio se za glavu. Feliče je udario starca. Počeo sam da se tresem i povraćalo mi se, ali nisam mogao da se ne vratim i ne pogledam.

U kuhinji je tata vikao. - Šta to radiš koji kurac? Jesi li poludeo? - Zgrabio je Feličea za ruku trudeći se da ga odvuče.

- Rekao mi je da sam peder, đubre jedno... - Feliče je bio na ivici suza. - Ubiću ga...

Starac je ležao na zemlji. Bilo mi ga je žao. Poželeo sam da mu pomognem ali nisam mogao. Pokušavao je da se pridigne, ali su mu se noge klizale po podu a ruke ga nisu držale. Iz usta su mu curili krv i pljuvačka. Naočare koje je držao na glavi sada su ležale ispod stola. Nisam mogao da odvojim pogled od njegovih belih listova, mršavih i bez dlaka, koji su virili ispod pantalona od plavog platna. Rukama se uhvatio za ivicu stola, polako se pridigao i uspravio. Uzeo je salvetu i pritisnuo je na usta.

Mama je na kauču plakala. Brica se pribio uz vrata kao da je ugledao nečastivog.

Feliče je koraknuo prema starcu, mada je tata pokušao da ga zadrži. - Šta kažeš? Po tebi je ovo pederska pesnica, a? Samo mi još jednom reci da sam peder i kunem ti se da se više nećeš podići.

Starac je seo na stolicu i salvetom začepio ogromnu poderotinu na usni. Onda je podigao glavu, pogledao pravo u Feličea i rekao oštrim glasom: - Ako si muško, onda to dokaži... Opaki sjaj bljesnuo mu je u pogledu. Rekao si da ćeš ti to da uradiš, i sve si porekao. Kako si ono govorio? Rasporiću ga kao jagnje, nema problema, ja se ne bojim. Ja sam padobranac. Ja ovo, ja ono. Brbljivče jedan, samo baljezgaš. Gori si od psa, nisi u stanju ni dete da sačuvaš... Ispjunuo je bujicu krvi na sto.

- Govnaru jedan! - cmizdrio je Feliče vukući za sobom tatu. - Neću ja to da uradim! Zašto ja, zašto? - Suze su mu lile niz ćosave obraze.

- Pomozi! Pomozi mi! - povikao je tata Barbarinom ocu. I brica je nasrnuo na Feličea. Njih dvojica su jedva uspeli da ga zaustave.

- Ja to neću da uradim, govнару! - ponovio je Feliče. - Neću u zatvor da idem zbog tebe. Zaboravi!

Sad će da ga ubije, rekao sam sebi.

Starac se uspravio. - Onda ću ja to da uradim. Samo bez brige, jer ako ja padnem, padaš i ti. Povlačim te za sobom, ništarijo. U to možeš biti siguran.

- Gde me ti vodiš, govno rimljansko? - Feliče je oborio glavu i zaleteo se. Tata i brica su pokušali da ga zadrže ali ih je on stresao sa sebe kao perut i opet nasrnuo na starca.

Starac je iz pantalona izvukao pištolj i prisionio mu ga na čelo. - Pokušaj još jednom da me udariš. Probaj. Hajde, uradi to. Molim te, uradi...

Feliče se ukočio kao da se igra „crvene marije”.

Tata je stao između njih. - Smirite se, dosta! Obojica ste dokurčili. - Razdvojio ih je.

- Probaj! Starac je pištolj zavukao za pojas. Na Feličeovom čelu ostao je crveni kružić.

Mama je sedela u čošku, plakala, grizla ruke i ponavljala: - Tiše! Tiše! Tiše! Tiše!

- Zašto hoće da puca u njega? Okrenuo sam se.

Marija je ustala, stajala mi je iza leđa.

- Vрати se u krevet - povikao sam na nju ispod glasa. Odmahnula je glavom.

- Marija, vrati se u krevet!

Moja sestra je skupila usnice i odrečno odmahnula.

Podigao sam ruku, spremio sam se da joj opalim šamar ali sam se uzdržao. - Vрати se, i da se nisi usudila da zaplačeš.

Poslušala je.

Tata je u međuvremenu uspeo da ih ubedi da sednu. On je i dalje hodao, oči su mu se caklile, ludačko svetlo mu je gorelo u pogledu.

- Dosta. Izvlačićemo šibicu. Koliko nas je? Četvorica. Od svih koliko nas je bilo, na kraju je ostalo nas četvorica. Najveće budale. Bolje tako. Ko izgubi, ubiće ga. Tako je lakše.

- I dobija doživotnu - rekao je brica i lupio se rukom po čelu.

- Bravo! - Starac je pljeskao rukama. - Vidim da počinjemo da

koristimo mozak.

Tata je uzeo kutiju šibica i svima je pokazao. - Evo. Da igramo. Jeste li čuli za vojnički red?

Zatvorio sam vrata. Poznavao sam tu igru.

U mraku sam pronašao majicu i pantalone i navukao ih. Gde li su se izgubile sandale?

Marija me je gledala sa kreveta. - Šta to radiš?

- Ništa. - Bile su u ćošku.

- Gde ćeš?

Nazuo sam ih. - Na jedno mesto.

- Znaš šta, ti si loš, strašno si loš.

Popeo sam se na krevet a odatle na prozorsku dasku.

- Šta to radiš?

Pogledao sam dole. - Idem kod Filipa... Srećom, tata je parkirao Lupetto pod našim prozorom.

- Ko je Filipino?

- Jedan moj prijatelj.

Bilo je visoko a cerada je bila trula. Tata je uvek govorio da mora da kupi novu. Ako se dočekam na noge pocepaće se i razbiću se o pod kamiona.

- Ako to uradiš reći ću te mami.

Pogledao sam je. - Ne brini. Dole je kamion. Ti spavaj. Ako dođe mama...

- Šta da joj kažem?

- Reci joj... Reci joj šta hoćeš.

- Naljutiće se.

- Nema veze... - Prekrstio sam se, zadržao dah, zakoračio i pustio se raširenih ruku.

Udario sam leđima posred cerade i prošao bez ogrebotine. Izdržala je. Marija se pojavila na prozoru. - Brzo se vrati, molim te.

- Odmah se vraćam. Ne brini. - Popeo sam se u kabinu i iz nje se spustio na zemlju.

Ulica je bila sumorna kao ta noć bez zvezda. Kuće su bile tamne i tihe. Jedino su na mojoj kući prozori bili osvetljeni. Svetiljku kraj česme obavilo je klupko mušica.

Nebo se ponovo smrklo i Akva Traverse je utonulo u crni, gusti plašt tame. Morao sam da uđem u njega ako sam hteo da stignem

do Meliketijeve farme.

Morao sam da skupim hrabrost. Tajger Džek. Misli na Tajger Džeka. Indijanac će mi pomoći. Pre nego što nešto učinim treba da razmislim šta bi Indijanac uradio na mom mestu. U tome je bila tajna.

Otrčao sam iza kuće po bicikl. Srce mi je već dobovalo u grudima. Red Dragon je, onako nadmen i obojen, bio naslonjen na Krtiju.

Krenuo sam da ga uzmem, ali, rekao sam sebi, da nisi poludeo? Gde ćeš s tom blesavom šklopocijom?

Leteo sam na staroj Krtiji.

Bodrio sam sebe. - Hajde, Tajger, hajde.

Ronio sam kroz mastilo. Jedva sam nazirao put, a kada ga nisam video, zamišljao sam ga. Povremeno bi slabi mesečev sjaj uspeo da se prostre po jorganu oblaka koji je pokrивao nebo i tada bih na koji trenutak ugledao polja i crne obrise brda kraj puta.

Stisnuo sam zube i brojao obrtaje pedala. Je'n, dva, tri, diši...

Je'n, dva, tri, diši...

Gume su škripale po tucaniku. Vetar mi se lepio za lice kao topla krpa.

Kreštavi zov ćuka, lavež psa u daljini. Tišina. Ali sam svejedno čuo šapat u tami.

Zamišljao sam da su na ivici puta, ta mala bića lisičjih ušiju i crvenih očiju, da me gledaju i razgovaraju među sobom.

Vidi! Vidi, neki dečak! Šta radi po noći ovde? Da ga uhvatimo!

Da, da, da, dobar je... na njega!

A iza su bili gospodari brda, džinovi iz zemlje i klasje, pratili su me i čekali moj pogrešan korak, da skrenem s puta pa da me pregaze i sahrane. Čuo sam kako dišu. Ispuštali su isti zvuk kao i vetar u žitu.

Tajna je bila u tome da se držim sredine puta, ali sam morao biti spreman na sve.

Lazar se ničega nije bojao. Videćeš ga, rekoh u sebi.

Po noći je Lazar svetleo. Palio se i gasio kao reklama bara „Perla” u Lučinjanu. A kada bi se upalio lepo se videlo kako mu mravi hodaju kroz vene. Nije brzo išao, u to sam bio siguran, da potrči raspao bi se. Važno je bilo proći kraj njega bez zaustavljanja, bez usporavanja.

- Filipino... stižem... Filipino... dolazim... - ponavljao sam u sebi jedva dišući od napora.

Dok sam prilazio farmi novi užas, koji me je još više gušio, narastao

je u meni. Kosa mi se na temenu nakostrešila kao šuma igala.

Meliketijeve svinje.

Gospodara brda i kompanije na smrt sam se plašio, ali sam znao da ne postoje, da ih ja izmišljam, da o tome ni sa kim ne mogu da razgovaram jer bi me zavitalavali, ali sam o svinjama slobodno mogao da pričam, jer su stvarno postojale i bile su gladne.

Svežeg mesa.

„Jazavičar je pokušao da pobegne, ali mu nije bilo spasa. Rastrgle su ga u roku od dve sekunde”. Tako je rekao Lobanja.

Možda ih Meliketi noću pušta. Pa tumaraju po farmi, ogromne, zle, šiljatih očnjaka i podignute njuške.

Što dalje od tih zveri to bolje po mene.

U daljini se slabo svetlo pojavilo na farmi. Farma.

Samo što nisam stigao.

Zakočio sam. Vetar je stao. Vazduh je bio ustajao i topao. Iz obližnje raseline dopirali su zvuci zrikavaca. Sišao sam s bicikla i bacio ga u šikaru kraj puta.

Ništa se nije videlo.

Brzo sam koračao jedva dišući i neprestano se osvrtao. Plašio sam se da mi se oštre kandže nekog čudovišta ne zariju u vrat. Sada kad sam koračao čula se gomila šumova, žamora, tupih udaraca, čudnih zvukova. Oko mene je crna, kompaktna masa pritiskala put. Ovlažio sam suve usne, u ustima sam osećao gorak ukus. Srce mi je dobovalo u grlu.

Spustio sam đon sandale na nešto ljugavo, poskočio, ispustio prigušeni krik i našao se na zemlji poderanog kolena.

- Ko je to? Ko je? - promućao sam i šćućurio se, iščekujući da me obaviju pihijasti, peckavi pipci meduze.

Dva tupa udarca i jedno „Bua bua bua”.

Žaba! Nagazio sam na žabu u žitu. Budala, namestila se na sred puta. Pridigao sam se i šepajući produžio u pravcu slabog svetla.

Ni baterijsku lampu nisam poneo. Mogao sam da je uzmem iz tatinog kamiona.

Kad sam stigao do dvorišta sakrio sam se iza drveta.

Kuća je bila na nekih stotinak metara od mene. Prozori zamračeni. Samo je jedna sijalica visila kraj vrata osvetljavajući deo izguljenog zida i zardalu stolicu za ljuljanje.

Malo dalje, u tami, nalazili su se zabrani sa svinjama. Već sa te razdaljine osetio sam odvratan smrad njihovog izmeta.

Gde je Filipino mogao da bude?

Dole u raselini, rekao je Salvatore. U tom dugom i prostranom kanalu već sam više puta zimi s tatom tražio pečurke. Svuda samo stenje, rupe i kameni zidovi.

Ako budem prošao kroz polja stići ću na ivicu gravina, odatle sam mogao da siđem na dno a da ne priđem previše kući.

Bio je to dobar plan.

Pretrčao sam preko polja. Pokosili su žito. Po danu, bez klasja bi me spazili, ali sada sam u odsustvu meseca bio bezbedan.

Zaustavio sam se na ivici provalije. Dole je bilo tako crno da nisam mogao da procenim koliko je stena strma, da li je glatka ili je bilo uporišta.

Nisam prestajao da proklinjem sebe što sam zaboravio lampu. Nisam tuda mogao da siđem. Mogao sam da se povredim.

Ostalo je još samo da se približim kući, tamo je raselina niža, a i jedan puteljak se spušta u stenama. Ali tamo su i svinje.

Oblio me je znoj.

„Svinje imaju najbolje razvijeno čulo mirisa na svetu, kakvi lovački psi”, govorio je Lobanjin otac, koji je bio lovac.

Nisam tuda mogao da prođem. Čule bi me. Šta bi Tajger Džek uradio na mom mestu?

Suočio bi se s njima. Potamnio bi ih svojom vinčesterkom, pretvorio u kobasice i ispekao na vatri sa Teksom i Srebrnom kosom.

Ne. Nije to njegov stil. Šta bi uradio?

Razmisli, rekao sam sebi. Uključi mozak.

Pokušao bi da ukloni svoj, ljudski miris, eto šta bi uradio.

Kada su Indijanci išli u lov na bizone, mazali su se mašću i ogrtali krzna. Eto šta je trebalo da uradim - da se premažem zemljom. Ne zemljom, govnama. Bolje tako. Ako budem smrdeo na govna neće me ni primetiti.

Prišao sam kući što sam više mogao, skriven u mraku. Smrad je postajao sve neshvatljiviji.

Osim zrikavaca čulo se još nešto. Neka muzika. Zvuk klavira i promukao glas koji je pevao: „Kakva ledena voda, niko me više spasiti neće. Pao sam sa broda, pao, dok se na brodu plesalo. Talas

po talas...”

Je li to Meliketi pevač?

Neko je sedeo na ljuljašci. Na zemlji, u njegovoj blizini, nalazio se radio. Ili je Meliketi ili njegova hroma ćerka.

Malo sam ga krišom posmatrao, šćućuren iza starih traktorskih guma. Izgledao je kao da je mrtav.

Prišao sam bliže. Bio je to Meliketi.

Isušena glava bila mu je zavaljena u prljavi jastuk, usta otvorena, a dvocevka mu je ležala u krilu. Tako je jako hrkao da sam i sa te razdaljine uspevao da ga čujem.

Slobodan prolaz.

Izašao sam na čistinu i prešao nekoliko koraka kada je oštar lavež psa iskidao tišinu. Na trenutak su i zrikavci začutili.

Pas! Zaboravio sam na psa.

Crvene oči su jurišale kroz tamu. Vukao je lanac za sobom i tako pridavljen lajao.

Naglavačke sam se bacio u strnjiku.

- Šta je bilo? Šta ti je? Šta se dešava s tobom? - skočio je Meliketi. Ležao je na ljuljašci i vrteo glavom kao ćuk. - Tiberije! Miran! Smiri se, Tiberije!

Ali je životinja i dalje lajala, pa se Meliketi protegnuo, namestio ortopedsku kragnu, ustao, ugasio radio i upalio baterijsku lampu.

- Ko ide? Ko ide? Ima li koga? - povikao je u mrak i nekoliko puta bezvoljno obišao dvorište držeći dvocevku pod miškom, šarajući snopom svetlosti naokolo. Vratio se nazad gundajući. - Prestani da praviš džumbus. Nikoga nema.

Životinja se priljubila uz zemlju i zarezala kroz zube. Meliketi je ušao u kuću i zalupio vratima.

Držao sam se što sam dalje mogao od psa i prikradio se svinjcu. U mraku sam nazirao četvrtaste obrise ograde. Rezak smrad je rastao i grebao mi grlo.

Morao sam da se kamufliram. Skinuo sam majicu i pantalone. Tako u gaćama uronio sam ruke u zemlju natopljenu pišaćkom i mršteći se prekrrio gornji deo tela, ruke, noge i lice tom odvratnom mešavinom.

- Hajde, Tajger. Kreni i ne zaustavljaj se - prošaputao sam i pošao četvoronoške.

Jedva nekako. Rukama i nogama sam propadao u blato. Pas je ponovo zalajao.

Našao sam se između dva zabrana. Preda mnom se nalazio prolaz uži od metra koji se gubio u tami.

Osećao sam ih. Bile su tu. Proizvodile su dubok, dubok zvuk koji je ličio na lavlju riku. Osećao sam njihovu snagu u mraku, kretale su se u stadu udarajući kopitama, rešetke su se tresle od udaraca.

Produži i ne osvrći se, naredio sam sebi.

Molio sam se da moj govornjivi štiti upali. Da jedna od tih zveri provuče njušku kroz prečku, jednim ujedom bi mi otkinuta noga.

Već sam nazirao kraj zabrana kada je iznenada počelo komešanje i groktanje, kao da se svađaju.

Nisam mogao da ne pogledam.

Na metar od mene posmatrala su me dva žuta, zla oka. Iza tih malih farova mora da se nalazilo stotinak kila mišića i mesa i čekinja i noktiju i očnjaka i gladi.

Fiksirali smo se tokom jednog beskrajnog trenutka, onda se stvor trgnuo i bio sam uveren da će da obori ogradu.

Zaurloao sam i skočio na noge, potrčao, okliznuo se u đubrištu i pridigao se, nastavio da trčim kroz mastilo razjapljenih usta, stišćući pesnice do krvi, kad sam se našao u vazduhu, poleteo sam, srce mi se propelo do usta, a creva se zgrčila u šaku bola.

Promašio sam rub raseline. Strmoglavio sam se u prazno.

Zaustavio sam se na metar niže, u granju maslinovog drveta koje je krivo raslo u strmom stenju krošnjom nadvisujući strmine.

Čvrsto sam se uhvatio za granu. Da mi to blagosloveno drvo nije zaustavilo pad razbio bih se o stene. Poput Frančeska.

Mesečev srp je odškrinuo sebi prolaz kroz modre oblake i mogao sam ispod sebe da vidim tu dugačku ranu u polju.

Pokušao sam da se okrenem ali se deblo zalelujalo kao prečaga na jarbolu. Sad će da se prebije, reko sam sebi. Pašću dole zajedno sa drvetom.

Ruke su mi se tresle, i noge, pri svakom pokretu imao sam utisak da klizim dole. Kada sam konačno među prstima osetio stenu odahnuo sam. Ponovo sam se popeo na ivicu raseline.

Bila je duboka i račvala se udesno i ulevo stotinama metara. Unutra je sve bilo puno rupa, klanaca i drveća.

Filipo je mogao da bude bilo gde.

Sa moje desne strane polazio je put koji se strmo provlačio kroz bele stene. U zemlju je bio zaboden kolac i na njega privezano dotrajalo uže pomoću koga se sigurno Meliketi spuštao. Uhvatio sam se za njega i krenuo niz stazu. Nakon nekoliko metara stigao sam do nasipa prekrivenog izmetom. Bio je opasan ogradom od isprepletenog granja. O šiljastu izbočinu na steni bila je okačena odeća, konopci i srpovi. Malo dalje bila je naslagana hrpa drvenih kočeva. Tri male koze i jedna veća bile su privezane za korenje koje je izbijalo iz zemlje. Gledale su u mene.

Rekao sam im: - Bolje mi recite gde je Filipino, umesto što me gledate kao kretenke.

Crna, ćutljiva senka spustila se s neba, prešla preko mene, glavu sam zaklonio rukama.

Ćuk.

Ponovo se popela, raspršivši se u crnilu, onda se opet spustila do zemljanog zida i vratila gore.

Čudno, to su dobre ptice. Zašto me napada?

- Odlazim, odlazim - prošaputao sam.

Stazica se spuštala i ja sam nastavio da silazim držeći se za uže. Morao sam pogrbljen da hodam i rukama napipavam prepreke, kao što čine slepci. Kad sam stigao do dna klanca, zinuo sam. Grmovi šimširike, strička, planike, mahovina i stene bili su prekriveni sjajnim tačkicama koje su poput malih farova pulsirale u noći. Svici.

Oblaci su se proradili a polumesec je u žuto bojio raselinu. Zrikavci su pevali. Meliketijev pas nije više lajao. Mir.

Ispred mene se uzdizao šumarak maslina a iza njega na drugom kraju klanca otvarao se uzan procep u kamenu.

Iz tog pravca dopirao je rezak vonj, vonj izmeta. Čim sam malo ušao začuo sam komešanje i blejanje. Tepih od ovaca. Zatvorili su ih u pećinu metalnom mrežom. Nabijene kao sardine. Nije bilo mesta za Filipa.

Vratio sam se na drugu stranu ali nisam mogao da pronađem nikakvu rupu, nikakvu jazbinu u koju bi mogao da sakriješ dete.

Kada sam skočio kroz prozor, nije mi ni prošlo kroz glavu da možda neću uspeti da ga pronađem. Mislio sam da je dovoljno da prođem kroz mrak a da me ne pojedu svinje, i on će biti tu.

Nije bilo tako.

Raselina je bila strašno dugačka, a Filipa su mogli da smeste i na drugoj strani.

Obeshrabrio sam se. - Filipino, gde si? - povikao sam. Ali jako tiho. Da me ne čuje Meliketi. - Odgovori mi! Gde si? Javi se.

Ništa.

Samo mi je ćuk odgovorao. Ispuštao je čudan zvuk, kao da kaže „Samo moj, samo moj, samo moj”. Možda je to isti onaj koji me je maločas napao.

Nije fer. Ceo taj put sam prevalio, život sam rizikovao zbog njega, a on se ne pojavljuje. Počeo sam da jurcam nasumice napred-nazad kroz stene i masline, polako me je obuzimalo očajanje.

Besno sam dohvatio granu sa zemlje i počeo da udaram po steni, sve dok ruke nisam izgulio. Onda sam seo. Tresao sam glavom i pokušavao da odagnam misao da je sve bilo uzalud.

Pobegao sam od kuće kao budala.

Tata mora da je van sebe od besa. Ubiće me od batina.

Mora da su primetili da nisam u sobi. A i da nisu primetili, uskoro će doći da ubiju Filipa.

Tata i starac napred, Feliče i brica iza njih. U punoj brzini, u mraku, u sivim kolima sa nišanom na gepeku, točkovima gazeći žabe.

Šta čekaš, Mikele? Vрати se kući, naredio mi je Marijin glas.

- Stižem - rekao sam.

Uradio sam sve što sam mogao a on se nije pojavio. Nisam ja kriv. Morao sam da požurim, mogli su svakog trenutka da naiđu.

Ako budem trčao bez zaustavljanja možda ću stići kući pre nego što izađu. Niko ništa ne bi primetio. To bi bilo lepo.

Hitro sam se uspentrao između stena putem kojim sam došao. Sad kad se pojavilo malo svetla bilo je lakše.

Ćuk. Kružio je iznad nasipa, a kada je prolazio ispred meseca ugledao bih crnu siluetu, širokih i kratkih krila.

- Šta ti hoćeš? - Protrčao sam preko nasipa, kraj kozica, a ptica me je ponovo udarila. Udaljio sam se i okrenuo da pogledam tog ludog ćuka.

Nije prestajao da kruži nad nasipom. Okrznuo bi hrpu kočeva naslonjenu na stenu, napravio krug i i trvdoglavo se vraćao nazad.

Zašto li to radi? Da nije neki miš? Nije. Šta je onda? Gnezdo!

Naravno. Gnezdo. Mladunci.

I laste kad baciš iz gnezda ne prestaju da lete ukrug sve dok ne malaksaju. Tom ćuku su pokrili gnezdo. A ćukovi gnezdo prave u rupama.

Rupe!

Vratio sam se nazad i počeo da sklanjam motke s gomile a ćuk bi me povremeno okrznuo. - Stani, stani - rekao sam mu.

U steni je ovlaš bio sakriven otvor. Ovalni otvor širok kao točak kamiona. Ćuk se uvukao unutra.

Okolo mene crno kao smola. Osećao se miris sagorelog drveta i pepela. Nisam mogao da procenim koliko je duboko.

Uvukao sam glavu i pozvao. - Filipino? Odgovorio mi je eho.

- Filipino? - Dublje sam se nagnuo. - Filipino? Sačekao sam. Ništa se nije čulo.

- Filipino, da li me čuješ? Nije ga bilo.

Nema ga. Trči kući, ponovio mi je sestrin glas.

Prešao sam tri koraka kada mi se učinilo da čujem jauk, prigušeno stenjanje.

Uobrazio sam?

Vratio sam se i zavukao glavu u rupu.

- Filipino? Filipino, jesi li tu?

Iz rupe je izašlo „Mmmm! Mmmm!”

- Filipino, ti si?

- Mmmm! Tu je!

Osetio sam kako mi se neki teret otapa u grudima, prislonio sam se uz stenu i skliznuo dole. Sedeo sam, opružen na nasipu prekrivenom kozjim brabonjcima, s osmehom na usnama.

Pronašao sam ga.

Plakalo mi se. Obrisao sam oči rukama. Mmmm!

Ustao sam. - Stižem. Odmah dolazim. Jesi li video? Došao sam, održao sam obećanje.

Jesi li video?

Konopac. Našao sam neki umotan kraj srpova. Vezao sam ga za koren kraj koga su stajale koze i ubacio u rupu. - Evo me.

Spustio sam se. Srce mi je tako snažno lupalo da su mi se tresle grudi i ruke. Od tame mi se zavrtelo u glavi. Nisam imao vazduha. Kao da sam u nafti i da je hladno.

Ni dva metra nisam prešao kada sam dodirnuo tlo. Bilo je zatrpano motkama, cepanicama, gajbama paradajza. Četvoronoške sam pipao po mraku. Bio sam go i drhtao sam od hladnoće.

- Filipino, gde si?

- Mmmm! Zapušili su mu usta.

- Ovd... - Noga mi je zapela za granje, skliznuo sam ispruženih ruku na snop bodljikavog pruća. Oštar bol me je ugrizao za gležanj. Zaurkao sam, a topao, kiseo izliv žuči propeo se u meni. Ledeni talas mi je zagrebao leđa i osetio sam da mi uši gore.

Ruke su mi se tresle dok sam izvlačio zaglavljenju nogu. Bol mi je pritiskao gležanj. - Izgleda da sam uganuo nogu - zakrkljao sam. - Gde si?

- Mmmm!

Stisnuo sam zube, odvukao se u pravcu iz kojeg je dolazilo stenjanje i našao ga. Ispod pruća. Skinuo sam ga sa njega i napipao ga. Ležao je na zemlji. Go. Ruke i noge bile su mu svezane širokom selotejp trakom za pakete.

- Mmmm!

Rukama sam mu napipao lice. I preko usta je imao traku.

- Ne možeš da pričaš. Čekaj, da skinem. Možda će da zaboli. Otkinuo sam je. Nije vikao, ali je počeo da dahće.

- Kako si? Ništa nije rekao.

- Filipino, kako si, odgovori?

Dahtao je kao lovački pas koga je ujela otrovnica.

- Nije ti dobro?

Dodirnuo sam mu grudi. Suviše su se brzo nadimale i praznile.

- Idemo sada. Hajdemo. Čekaj... - Pokušao sam da mu odvežem ruke i noge. Bilo je čvrsto stegnuto. Na kraju sam u očajanju zubima počeo da režem traku. Prvo sam mu oslobodio ruke a onda i noge.

- Evo, gotovo. Hajdemo... - Uhvatio sam ga za ruku. Ali ruka je beživotno pala.

- Uspravi se, molim te. Moramo da idemo, oni dolaze...

- Pokušavao sam da ga podignem ali je on padao kao krpena lutka. Ni trunke energije nije bilo u tom iznurenom telašcu. Nije bio mrtav samo zato što je i dalje disao. - Ja ne mogu da te iznesem. Boli me noga! Molim te, Filipino, pomoz mi... - Uhvatio sam ga za ruku. - Hajde! Hajde! - Postavio sam ga da sedi, ali čim sam ga pustio

skljokao se na zemlju.

- Šta da radim! Zar ne shvataš da će da te ubiju ako ostaneš ovde?
- Grlo mi se steglo. - Umrećeš tako, budalo, budaletino! Ja sam ovde došao zbog tebe, čak dovde, ja sam obećanje održao a ti... a ti... - Briznuo sam u plač. Tresao sam se od jecaja. - Ti... moraš... da ustaneš... budalo.... budalo... jedna... Opet sam pokušao, i ponovo, uporno, ali se on spustio u pepeo, sasvim savijene glave, kao mrtva kokoška. - Ustani! Ustani! - povikao sam i počeo da ga udaram pesnicama.

Nisam znao šta da radim. Sklupčao sam se sa glavom na kolenima.
- Još nisi mrtav, shvataš li? - Sedeo sam i plakao.

- Ovo nije raj.

Na trenutak je prestao da dahće i prošaptao nešto. Prislonio sam uvo na njegova usta. - Šta si rekao? Prošaputao je. - Ne mogu.

Prodrmao sam ga. - Kako ne možeš?

- Ne mogu, izvini.

- Naravno da možeš. Naravno...

Nije više progovarao. Zagrlio sam ga. Drhtali smo prekriveni blatom. Nije ništa više moglo da se uradi. Ni ja nisam mogao. Osećao sam strahovit umor, bio sam na izmaku snaga, gležanj je i dalje ključao. Sklopio sam oči, srce je počelo da se opušta i ne hoteći sam se uspavao.

Otvorio sam oči.

Bio je mrak. Na sekund sam poverovao da sam kod kuće, u svom krevetu. Tada sam začuo lavež Meliketijevog psa. I glasove.

Stigli su.

Prodrmao sam ga. - Filipo! Filipo, ovde su! Hoće da te ubiju. Diži se. S mukom je udahnuo. - Ne mogu.

- Možeš. Da se kladimo? - Kleknuo sam i rukama ga pogurao kroz granje, ne obraćajući pažnju na bol. Moj, njegov. Morao sam da ga izvedem iz te rupe. Pruće me je šibalo, ali sam i dalje gurao, stisnutih zuba, sve do podnožja otvora.

Glasovi su bili blizu. Neko svetlo je sevalo po krošnjama drveća. Zgrabio sam ga za ruke. - Sad moraš da staneš na noge. Moraš. I tačka...

Povukao sam ga, uhvatio me je za vrat. Uspravio se. - Jesi li video, budalice?! Vidiš da si stao na noge? Ali sad moraš da se popneš. Ja

ću da te guram odozdo, ali ti moraš da se uhvatiš za rupu.

Zakašljao se. Kao da mu u grudima šiklja kamenje. Kada je napokon prestao zavrteo je glavom i rekao: - Neću da idem bez tebe.

- Šta?

- Neću bez tebe.

Grlio sam ga kao da je lutka. - Nemoj da si lud. Odmah dolazim. Kao da su već stigli. Pas mi je lajao nad glavom.

- Neću.

- Hoćeš, još kako, jesi li razumeo? - Da sam ga pustio sručio bi se na zemlju.

Podigao sam ga i pogurao na gore. - Hvataj uže, hajde.

Osetio sam da je lakši. Uhvatio se! Taj kučkin sin je na kraju dohvatio uže! Bio je iznad mene. Noge je oslanjao na moja ramena.

- Sad ću da te gurnem, a ti se i dalje izvlači rukama, jesi čuo? Ne puštaj. Video sam njegovu sitnu glavu obavijenu bledim svetlom rupe.

- Stigao si. Sad izađi.

Pokušao je. Osećao sam da se uzaludno trudi. - Čekaj. Pomoći ću ti - rekao sam i uhvatio ga za gležnjeve. - Poguraću te. Ti se odbaci... Snažno sam se odupro nogama, stegnutih zuba ga izbacio, i video kako nestaje progutan otvorom, u istom trenutku osetio sam kao da mi se dugi zašiljeni ekser zabija u kost gležnja sve do srži, rezak bol mi je kao strujni udar prošao kroz nogu sve do prepona i ja sam se srušio.

- Mikele! Mikele, uspeo sam! Dođi.

Podrignuo sam kiseo vazduh. - Stižem. Odmah dolazim.

Probao sam da se podignem ali me noga nije slušala. Sa zemlje sam pokušao da dohvatim uže, bezuspešno.

Glasovi su se približavali. Bat koraka.

- Mikele, je 1' dolaziš?

- Dolazim.

Vrtelo mi se u glavi, ali sam kleknuo. Nisam mogao da se popnem. Rekao sam: - Filipo, beži!

Nadneo se nad rupu. - Penji se!

- Ne mogu. Noga. Beži ti!

Odmahnuo je glavom. - Ne, neću... Svetlo iza njega je postalo jače.

- Beži. Ovde su. Beži.
- Ne.
- Moraš da ideš. Molim te! Odlazi!
- Ne.

Vikao sam i preklinjao. - Odlazi! Odlazi! Ako ne odeš ubiće te, shvataš? Rasplakao se.

- Odlazi. Odlazi. Molim te, preklinjem te. Odlazi odavde... I ne zaustavljaj se. Nikako se ne osvrći. Nipošto... Sakrij se! - Srušio sam se na zemlju.

- Ne mogu - rekao je. - Bojim se.

- Ne, ti se ne bojiš. Ne bojiš se. Nema razloga za strah. Sakrij se. Klimnuo je glavom i nestao.

Sa zemlje sam pokušao da pronađem uže u mraku, dotakao sam ga ali sam ga i ispustio.

Probao sam, ali bilo je previsoko.

Kroz rupu sam ugledao tatu. U jednoj ruci je držao pištolj a u drugoj baterijsku lampu.

Izgubio je. Kao i obično.

Zaslepela me je svetlost. Zažmurio sam.

- Tata, ja sam, Mike... A onda je sve bilo belo.

Otvorio sam oči.

Noga me je bolela. Nije bila ista noga od ranije. Druga. Bol je bio biljka puzavica.

Bodljikava žica koja se uvija oko creva. Nešto silovito. Crveno. Porušena brana.

Ništa ne može da obuzda branu kada provali.

Tutnjava je rasla. Metalna tutnjava je narasla i sve prekrila. Udarala mi je u ušima.

Bio sam moker. Dodirnuo sam nogu. Nešto gusto i toplo me je celog izmazalo.

Neću da umrem. Neću. Otvorio sam oči.

Nalazio sam se u kovitlacu slame i svetla. Bio je tu helikopter.

I bio je tu tata. Držao me je u naručju. Govorio mi je nešto ali ga nisam čuo. Kosa mu je svetlucala nošena vetrom.

Svetla su me zaslepela. Iz tame su izlazile crne prilike i psi. Prilazili su nam.

Gospodari brda. Tata, stižu. Beži. Beži.

Srce mi je marširalo u grudima, kroz tutnjavu. Povraćao sam.
Ponovo sam otvorio oči.

Tata je plakao. Milovao me. Crvene ruke. Tamna prilika se približila.
Tata ju je pogledao. Tata, moraš da bežiš.

Tata je kroz tutnjavu rekao: - Nisam ga prepoznao. Pomozite mi,
molim vas, to mi je sin. Ranjen je. Nisam ga... Sada je ponovo bio
mrak.

I bio je tu tata. I ja sam bio tu.

KRAJ

Balkandownload.com

Ova knjiga posvećena je mojoj sestri Luizi koja me je pratila na Neri
sa svojom srebrnom zvezdicom zakačenom za jaknu

Table of Contents

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10